

תפ"ח 5595/12/19 - מדינת ישראל נגד גיורא אהרון פרי

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

תפ"ח 5595-12-19

בפני: כב' ס. הנשיאה, השופט אריאל ואגו
כב' השופט אלון אינפלד
כב' השופט אריאל חזק
בענין:

מדינת ישראל
באמצעות פמ"ד - עו"ד יואב קישון

המאשימה:

גיורא אהרון פרי
ע"י ב"כ עוה"ד אהרון רוזה

נגד

הנאשם:

הכרעת דין

כב' השופט א' אינפלד:

מבוא - האישום והמחלוקת

1. כתב האישום מייחס לנאשם, רופא יליד 1952, עבירת רצח בנסיבות מחמירות. הנאשם היה נשוי לגברת אסתר אהרונוביץ' (להלן: "המנוחה") כעשר שנים, עד יום 3.11.19 בו מצאה את מותה, בחדר השינה בביתם, מכדורי אקדחו של הנאשם.

2. אין מחלוקת כי המוות נגרם מירי של אחד משני הקליעים אשר חדרו לראש המנוחה, דרך העורף, מימין ומשמאל.

אין מחלוקת כי הכדורים שגרמו למות המנוחה נורו מאקדחו של הנאשם.

אין מחלוקת שהנאשם בלבד שהה עם המתלוננת בחדר בעת שנורו הכדורים.

אין מחלוקת כי במהלך האירוע נורו חמישה כדורים בסך הכך.

אין מחלוקת כי המנוחה והנאשם החלו בתהליך פרידה עקב מחלוקות ביניהם, כי הנאשם בחן אפשרויות מגורים אחרות, אך נכון ליום המוות טרם עזב את הבית למקום אחר.

3. הנאשם טוען כי לא ירה לעבר המנוחה, ובוודאי שלא בכוונה.

לטענתו, לקראת עזיבתו את הבית, המנוחה הוציאה את אקדחו מהארון כדי ליתן לו אותו. המנוחה אחזה באקדח, ונופפה בו בהקנטה. לדבריו, בשלב זה נפלט כדור. הנאשם ניסה לחטוף את האקדח מידי המנוחה, ותוך כדי כך נפלטו כדורים נוספים, אשר חלקם פגעו במנוחה. הכל, בטעות ובשגגה, בַּפְּתֵעַ, בְּלֹא אֵיבָה וכמובן בְּלֹא צְדָיָה.

עמוד 1

4. לא יכולה להיות מחלוקת כי הנסיבות המוסכמות, הירי מאקדח הנאשם כאשר הוא לבד עמה בחדר, וכאשר שני כדורים חדרו לעורפה של המנוחה, הן נסיבות היכולות ללמד כי הנאשם רצח את המתלוננת בכוונה, וכי סברה זו מחוזקת על רקע התגלעות הסכסוך.

5. פשוט וברור כי על פי כללי הפסיקה לבחינת ראיות נסיבתיות, די בנסיבות אלה לבדן כדי להעביר את "הנטל הטקטי" הידוע אל הנאשם. במצב דברים זה, על הנאשם להצביע על תזה חלופית אחרת, או לשכנע שגרסתו, לפיה אין מדובר ברצח אלא בתאונה, אפשרית, ולו בדוחק.

6. אם כן, הכרעת דין זו עוסקת בעיקרה בשאלה העובדתית - האם, למרות הנסיבות המוסכמות ומשמעותן הקשה, הצליח הנאשם לעורר ספק סביר ביחס לאשמתו?

בהנחה שהוכח מעבר לספק סביר שהנאשם אכן רצח את המנוחה, מתעוררת השאלה המשנית - האם הוכחו נסיבות מחמירות להן טוענת המדינה, ביחס לעבירת הרצח? היינו, האם הוכחו קיומם של הליך ממשי של שקילה ושל גיבוש החלטה להמית, בטרם מעשה הרצח?

תוכן עניינים

<u>פסקה</u>	<u>פ ר ק</u>
1	<u>מבוא - האישום והמחלוקת</u> (תוכן עניינים)
7	האישום
12	התשובה
	<u>ראיות הצדדים</u>
21	פרשת תביעה והזמה
30	פרשת הגנה
	<u>ההסכמות ויריעת המחלוקת לפי הסיכומים</u>
33	נסיבות מוסכמות
35	המחלוקת בפועל
38	<u>תזה כללית ומבנה הכרעת הדין</u>
39	ראיות נסיבתיות - בחינתן
45	נסיבות מוסכמות והמבחן התלת שלבי
49	מבנה הכרעת הדין
51	<u>משמעות הנסיבות המוסכמות - שלב שני במבחן התלת שלבי</u>
64	<u>עדות הנאשם - חקירה ראשית</u>
65	דברי רקע
71	החזרה מחו"ל
81	יום האירוע - 3.11.19
92	<u>גרסאות הנאשם במשטרה - כללי</u>
95	<u>ת/2 - החקירה בבית החולים</u>
97	תיאור החוקר
106	האזנה להקלטת החקירה
111	מצב הנאשם - איכות תוכן הפתיח
123	הגרסה הראשונה - התוכן המהותי
141	טענות הנאשם לענין חקירתו הראשונה
153	החקירה בבית החולים - סיכום

157	<u>ת/3 - חקירה ראשונה בימ"ר</u>
166	<u>הסברי הנאשם להתנהגותו בת/3</u>
168	<u>ת/5 - גרסת המאבק על האקדח</u>
180	<u>ת/6 - השחזור</u>
185	<u>ההתייחסות לשחזור בחקירה הנגדית</u>
192	<u>חקירות נוספות ת/7, ת/8 ו- ת/9</u>
200	<u>האינדיקציות הפורנזיות - וגרסת הנאשם</u>
201	<u>ווידוא הריגה?</u>
206	<u>נתזי דם - על מכנס ולא על וסט</u>
209	<u>אירוע דינמי כשולל רצח?</u>
214	<u>נתז מהחלון?</u>
227	<u>אי ביצוע בדיקת פרופרינט</u>
228	<u>ממצאים נוספים בדם המנוחה</u>
	<u>רצח בכוונה - סיכום המבחן התלת שלבי</u>
	<u>השלבים</u>
231	<u>גרסת הנאשם</u>
236	<u>התזה המזכה של מומחה ההגנה</u>
242	<u>רצח בכוונה</u>
245	<u>נסיבות מקדימות, מאוחרות או מחמירות</u>
252	<u>הליך ממשי של שקילה - המבחנים</u>
253	<u>הנסיבות במבט כללי</u>
254	<u>המשבר הזוגי - כלכלה, אמון והפרדה</u>
258	<u>ת/11 - האקדח במערכה הראשונה</u>
265	<u>ת/77 - שיחות יום לפני האירוע</u>
274	<u>הכנות לעזיבה - חיפושים, אריזות וכסף</u>
279	<u>שיחות המנוחה עובר לאירוע</u>
284	<u>התנהלות הנאשם לאחר האירוע</u>
294	<u>נסיבות נוספות - סיכום ומסקנה</u>
300	<u>התוצאה המוצעת</u>
313	

האישום

7. על פי האמור בכתב האישום המתוקן, הנאשם והמנוחה היו נשואים מזה כעשר שנים, וחיו יחד תחת קורת ביתם המשותף במושב בנגב.

הנאשם החזיק אקדח ברישיון, מסוג וולטר, שמספרו 334518 (להלן: "האקדח", או "הנשק" או "נשקו של הנאשם").

8. נטען, כי בין הנאשם למנוחה נתגלע סכסוך כספי על רקע חלוקת הוצאות הבית ביניהם, והמנוחה החלה בנקיטת צעדים משפטיים נגד הנאשם. עוד נטען, כי בתאריך 18.8.19, עת התווכחו השניים ביניהם, אחז הנאשם באקדחו, באופן שעורר אצל המנוחה בהלה.

בין יום 22.10.19 ליום 2.11.19, עת שהה הנאשם בחו"ל, העבירה המנוחה את חפציו האישיים של הנאשם מחדר השינה שלהם לחדר אחר בבית, ואף החביאה את אקדחו של הנאשם. לאחר שהנאשם שב לביתו, התנתה המנוחה את השבת האקדח לידיה בכך שיואיל לעזוב את הבית.

9. עוד נטען בכתב האישום, כי בתאריך 3.11.19 יצא שליח ממשרדו של עורך הדין שטיפל בענייני הפרידה של בני הזוג, על מנת למסור לנאשם הזמנה לדיון בבית משפט לענייני משפחה. המנוחה, שחששה מתגובתו של הנאשם בעקבות הפתיחה בהליכים, הקדימה לבקש מהשליח להתריע בפניה על בואו, באמצעות חיוג של שני צלצולים לטלפון הנייד שלה, כסימן שיאפשר לה לצאת מהבית בעת מסירת ההזמנה.

נטען עוד, כי המנוחה פנתה לכלתה, וסיכמה עמה שתמתין לה בקרבת ביתה בעת שהשליח אמור להגיע, על מנת שתהיה לה לעזר במקרה הצורך.

10. על פי הנטען, במועד כלשהו שאינו ידוע, שקל הנאשם את האפשרות להמית את המנוחה, וגיבש החלטה להמיתה בפועל.

לשם כך, ביום 3.11.19, בין השעה 17:41 לשעה 17:47, עת שהו שניהם לבד בבית, הנאשם נטל את אקדחו וירה ממנו חמישה כדורים לעבר המנוחה, כאשר שניים מהכדורים כונו לראשה.

אחד הקליעים פגע באזור העורף שלה מצד שמאל, וגרם לנזק לעורק הראשי המספק דם לראש, והיה עלול לגרום למות המנוחה.

קליע אחר פגע בעורף המנוחה מצד ימין, חדר דרך המוח וגזע המוח של המנוחה, וגרם לנזק שהביא למותה. כדור זה, לטענת המדינה, נורה כאשר המנוחה הייתה מוטלת שרועה על הרצפה, ופניה לכיוון הרצפה.

נטען בנוסף, כי כדור שלישי שנורה פגע באמת זרועה השמאלית של המנוחה.

11. לטענת המאשימה, לאחר שירה במנוחה, עזב הנאשם את הבית ונסע מהמקום בכוונה להימלט, כשהוא מותיר את המנוחה מתבוססת בדמה.

נוכח האמור הואשם הנאשם בעבירה של רצח בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 301א(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין").

התשובה

12. **במענה בכתב** מיום 25.5.20 אישר הנאשם את עובדות הרקע, בהן, משך נישואיהם וחייהם בשותפות וכן את החזקת הנשק ברישיון. כמו כן, אישר הנאשם את קיומו של הסכסוך הכספי על רקע חלוקת הוצאות הבית ביניהם. אם כי, לטענתו לא היה מודע לכך שהמנוחה החלה בנקיטת הליכים משפטיים על מנת להגיע להסכם.

13. באשר לטענה לפיה אחז באקדח בעת ויכוח ביום 18.8.19, מפנה הנאשם להקלטה מאותו היום, שכל הנראה בוצעה על ידי המנוחה לצורך שימוש בהליך המשפטי. לדבריו, המנוחה אמנם מתייחסת לאקדח שברשות הנאשם, כאשר סידר את הארון בו היה מונח האקדח, אך לשיטת הנאשם לא עולה מהתיעוד המוקלט כי המנוחה נבהלה.

14. הנאשם אישר כי בעת שהייתו בחו"ל המנוחה ריכזה את חפציו בחדר אחר. לטענתו, האקדח לא הוחבא מפניו, אלא הופקד בשליטת המנוחה והונח בארון חדר השינה, כפי שנהגו לעשות בעת שהייתו בחו"ל.

15. הנאשם ציין כי לאחר שובו מחו"ל חיפש יחידת דיוור, כדי להעתיק את מקום מגוריו ולגור בנפרד לפרק זמן.
16. לפי התשובה, הנאשם, אשר לא ידע על פתיחת ההליכים המשפטיים, גם לא ידע על הגעת השליח. הנאשם אישר כי לפי הראיות המנוחה בקשה מהשליח לסמן לה טרם יגיע, אך לטענתו הראיות מלמדות כי המנוחה התכוונה להיות בבית בעת המסירה, וחששה היה מהתלקחות ויכוח וצעקות, ומטעם זה ביקשה מכלתה להמתין בקרבת מקום.
17. לעניין מהלך הדברים ביום מות המנוחה, בתאריך 3.11.19, טוען הנאשם בתשובתו כי: בעת שהיית שניהם בבית, הודיע הנאשם למנוחה על כוונתו לעזוב את הבית. הנאשם ארז את חפציו, וביקש מהמנוחה שתשיב לו את האקדח, שאופסן על ידה בארון. הנאשם שולל הטענה כי תכנן או שקל והחליט להמית את המנוחה, ולעניין זה טען להד"ם.
18. לעניין המגע באקדח טען הנאשם כי לא ירה לעבר המנוחה ומהלך הדברים היה כך: המנוחה הוציאה את האקדח מהארון. המנוחה אחזה באקדח, נופפה בו ואמרה בהקנטה "איך זה שהכוח אצלי". אז, נפלט כדור מהאקדח, והנאשם התקרב למנוחה וניסה לחטוף את האקדח מידיה. אז נפלטו כדורים נוספים, שחלקם פגעו במנוחה, בשגגה.
19. הנאשם מאשר את הפגיעות הפיזיות במנוחה, אך מדגיש כי אף אחד מהכדורים שפגעו במנוחה לא כוונו על ידו לעברה. באופן מיוחד, שלל הנאשם את טענת המדינה לפיה ירה לעבר המנוחה כאשר היא שרועה על הקרקע ופניה לעבר הרצפה.
20. לדברי הנאשם, לאחר שהמנוחה התמוטטה על הרצפה הוא עזב את הבית ונסע למדבר. זאת, במטרה לשים קץ לחייו באמצעות בליעת כמות רבה של כדורים, כפי שנמצא בשלב מאוחר יותר.

ראיות הצדדים:

פרשת תביעה והזמה

21. **המדינה** ביקשה בעדויותיה לבסס הטענה כי הנאשם ירה במנוחה בזדון, לאחר שקילה והחלטה, ומטרת הירי הייתה לגרום למותה. הוגשו מוצגי תביעה, העידו עדים וכן הוגשו ראיות הזמה בהקשר לממצאי הזירה (עם עדויות משלימות), בהתאם להחלטת בית המשפט מיום 7.3.22.
22. בנושאי **רקע**, בהם התדרדרות היחסים בין בני הזוג, מהלכי הנאשם והמנוחה עובר לאירועים ומציאת גופת המנוחה העידו מספר עדים, בהם ילדי המנוחה מעיין וגיל (ביום 7.9.20), כלתה שגית, עורך דינה מר פנקס והשליח מטעם עורך הדין מר יוסף גיען (ביום 14.12.20).

23. כן הוגשו **ראיות** בנושאים אלה, בהן **הודעות עדים הנוגעות לחיפוש הנאשם אחר דיור חלופי** אצל שכניו במושב, ונסיגתו מכך, טרם אירוע הירי - רוזין אבוטבול (ת/80), פרלין שביט (ת/81), רן אבוטבול (ת/70), דניאל בן טובים (ת/82), אסף בן טובים (ת/71), וזהבה בן טובים (ת/47, ת/47) צילומי מסרונים, וזהבה גם העידה ביום 14.12.20; הוגשה **הקלטת שיחה** בין הנאשם למנוחה עובר לאירוע הירי, לגבי מיקומו של האקדח (ת/11) הקלטה, ת/11א תמלול); הוגשו **צילומים ממצלמות האבטחה** שתיעדו את יציאתו של הנאשם מהיישוב, סמוך לאחר אירוע הירי בשעה 17:47 (ת/55); הוגשו **הודעות הפרמדיקים** בדבר הימצאות הנאשם ברכבו באזור קציעות סמוך לאחר אירוע הירי, אחרי שבלע כמות ניכרת של תרופות שונות (ת/74 ארי משה גולן, ת/75 דניאל בלנק, ת/76 חן בליטי); וכן הוגשו **דו"ח הפעולה** שנערך על ידי פקד אלכסנדר זיטניצקי, לפיו נמצאו דרכונים ברכבו של הנאשם (ע"ת 17, ת/37), **והמזכר** שערך רס"מ עדי רוזנצוויג (ע"ת 10, ת/52), לפיו נתפס ברכבו של הנאשם גם **סכום כספי גדול** בערך של כ- 750,000 ₪ במזומן. בהקשרים אלה גם העיד הבלש חזי סייר (15.2.21).

24. לענין אירוע הירי עצמו, הוגשו **ממצאים מזירת העבירה**. במרכזם **חוות דעתו של רפ"ק יואב ברקן, מומחה הזירה** שהופקד על איסוף הממצאים, אשר כללה גם תמונות מזירת העבירה (ת/19). מחוות הדעת עולה כי המנוחה נמצאה שוכבת על בטנה, כשידיה מקופלות מתחת לבטנה, ראשה בתוך שלולית דם וגבה נקי מדם. ליד ראשה של המנוחה נמצא קליע מעוך, ובזירה כולה נמצאו חמישה תרמילים, המלמדים על חמש יריות. כן הובא בחוות הדעת כי כתמי הדם על נעלי הנאשם הותזו באופן אופקי, והגובה ממנו ניתזו הטיפות הוא שניים עד שניים וחצי ס"מ. לדברי ברקן לא נמצא שום סימן לפגיעת קליע בקיר הצמוד לדלת הכניסה לחדר או על הדלת.

רפ"ק ברקן העיד בבית המשפט, ונחקר בחקירה נגדית בימים 8.3.21 ו- 5.4.21.

בהמשך הוגשה **מעין חוות דעת הזמה מטעם רפ"ק יואב ברקן**, בתגובה לחוות דעת ההגנה, שהתבטאה בתשובות לשאלות התובע (ת/84), ובהקשר זה חקירתו הנגדית התקיימה ביום 25.4.22.

25. הוגשה בנוסף **חוות דעת פתולוגית על ידי העד ד"ר אלון קריספין** (ת/24), אשר התבסס על איסוף הממצאים מהזירה. בפגיעה הראשונה (מסומנת בתמונות: 3א), פצע הכניסה נמצא בעורפה של המנוחה ליד אוזן ימין, כאשר הקליע עבר במוחה של המנוחה ופצע היציאה הוא בצדו השמאלי של מצח המנוחה. בפגיעה השנייה (מסומנת בתמונות: 3ב), פצע הכניסה ממוקם מאחורי אוזנה השמאלי של המנוחה, כאשר הקליע עבר דרך צווארה של המנוחה ופצע היציאה ממוקם בצדו הימני של הצוואר. בפגיעה השלישית (מסומנת בתמונות: 3ג), ישנן פציעות ירי באמת ידה השמאלית של המנוחה, ולדברי ד"ר קריספין לא ניתן לזהות איזה פצע הוא פצע הכניסה ואיזה פצע הוא פצע היציאה. ד"ר קריספין העיד ביום 15.2.21.

כן העידו מומחים נוספים. על דגימת DNA העידה **ד"ר שיינפלד** (15.2.21).

26. כמו כן, במסגרת **ראיות ההזמה**, הוגשה **חוות דעתו של רפ"ק ניר פינקלשטיין**, לפיה הקליע שנמצא ליד ראש המנוחה פגע ברצפה בכוח ולא נפל עליה "נפילה חופשית" כטענת ההגנה, וכי הסימנים שעל הקליע הם של המרצפת בחדר השינה (ת/83 חוות דעת, ת/83א מזכר מענה לברקן, אף הוא העיד ביום 25.4.22).

27. כן העיד ביום 17.9.20 מר **יצחק כהן**, פרמדיק שהגיע לזירת מותה של המנוחה (בעיקר ביחס לאי שינוי הזירה), ביום 15.2.21 העיד חוקר זיט לגבי מצלמות ביישוב מר **עמיחי סוויסה**.

28. עוד הגישה המאשימה את **אמרותיו של הנאשם בחקירה**. הוגשה החקירה הראשונה **בבית החולים** בתאריך 5.11.19 (ת/2 דו"ח תחקור, ת/2א הקלטה, ת/2ב תמליל), על ידי החוקר רס"מ אייל סבן (ע"ת 7). הוגשה החקירה השנייה **בתחנת המשטרה** עם שחרורו של הנאשם מבית החולים בתאריך 6.11.19 (ת/3 הודעת הנאשם, ת/3א הסרטה, ת/3ב תמליל), על ידי החוקר רס"ר דודי שמש (ע"ת 18) והקצין פקד אלכסנדר זיטניצקי (ע"ת 17). **ועוד מספר חקירות בתחנת המשטרה** בהמשך, בתאריכים 10.11.19 (ת/5א הסרטה, ת/5ב תמליל); 13.11.19 (ת/6 שחזור, ת/6א תמליל); 26.11.19 (ת/7 הודעה, ת/7א הסרטה, ת/7ב תמליל); 27.11.19 (ת/8 הודעה, ת/8א הסרטה, ת/8ב תמליל) (ת/9 הודעה, ת/9א הסרטה, ת/9ב תמליל); 12.1.19 (ת/10 חקירה, ת/10א הסרטה, ת/10ב תמליל).

29. הרופא שטיפל בנאשם בבית החולים **ד"ר פוקס** העיד ביום 8.3.21. חלק מהחוקרים שבאו במגע עם הנאשם העידו בבית המשפט, ביום 17.9.20 העידו **יאן לויט ואייל סבן**, ביום 15.2.21 העיד **אלכס זטינצקי** וביום 22.2.21 העיד **דודי שמש**.

פרשת ההגנה

30. **פרשת ההגנה** מתמקדת בשתי מערכות ראיות מרכזיות - **עדותו של הנאשם** (בימים 7.6.21, 28.10.21 ו - 1.11.21), **וממצאי הזירה**, לגביהם הוגשה **חוות דעתו של המומחה מר אבנר רוזנגרטן**, אשר סתרה בחלקה את ממצאיהם של המומחים מטעם התביעה (נ/12 תצ"א משאבי שדה, נ/14 חוות דעת, נ/14 שרטוט שערך העד בבית המשפט, נ/14ב הגדלת הצילומים).

ביחס לחוות דעתו הוגשו ראיות ההזמה (נ/17, ת/85), כאמור. כן הוגשה חוות דעת נגדית של מר רוזנגרטן, בתשובה לחוות דעת ההזמה שהוגשה.

מומחה ההגנה העיד ביום 13.1.22 וביום 23.1.22, וכן העיד בתגובה לראיות ההזמה שהוגשו על ידי התביעה ביום 10.5.22.

31. לחיזוק גרסתו של הנאשם, הוגשו ראיות מוסכמות. לעניין מצבו בעת שנמצא ובעת חקירתו הראשונה (בה אמר דברים שאינם מתיישבים עם גרסתו העדכנית) הגישה ההגנה מסמכים לגבי **מצבו הרפואי של הנאשם בעקבות נטילת הכדורים** סמוך לאחר אירוע הירי (נ/13), ולאחר שנמצא ברכבו באזור קציעות על ידי העד חזי סיר (נ/4 סימון במפה).

בהקשר זה הוגשו מזכרים על ידי השוטרת עדי רוזנצוויג (נ/1, נ/2, נ/3), והחוקר רס"ר דודי שמש (נ/6), אשר ערכו חיפוש ברכבו של הנאשם ומצאו את תיק התרופות. עוד הוגשו צילומי חפיסות הכדורים (נ/7) וחוות דעת טוקסיקולוגית (נ/10).

32. לעניין היחסים הכלכליים בין הצדדים, הגישה ההגנה **נתוני חשבון בנק** המתעדים העברת כספים מהנאשם למנוחה (נ/8).

ההסכמות ויריעת המחלוקת לפי הסיכומים

נסיבות מוסכמות

33. בתום המשפט הגישו הצדדים את סיכומיהם בכתב, ולאחר מכן השלימו טיעון על פה. בפתח סיכומי המדינה בכתב, עמד התובע על נקודות שאינן שנויות במחלוקת. **הסניגור לא חלק על נקודות אלה ולפיכך יש לראותן**

כמוסכמות:

- א. הנאשם והמנוחה היו נשואים כ - 10 שנים וגרו יחד בביתם במושב תלמי אליהו.
- ב. הנאשם החזיק באופן חוקי באקדח וולטר.
- ג. זמן מה לפני יום מותה של המנוחה פרץ סכסוך בין הנאשם לבין המנוחה על רקע חלוקת ההוצאות הכרוכות בהחזקת הבית.
- ד. ביום 03.11.19, סמוך לשעה 17:45, נורו מהאקדח של הנאשם 5 יריות שחלקן פגעו במנוחה כך שנגרמו לה 3 פציעות: באמת ידה השמאלית, בעורפה מצד שמאל ובעורפה מצד ימין. הפגיעה האחרונה היא זו אשר גרמה בפועל למותה, אף כי גם הפגיעה האחרת בעורף יכולה הייתה לגרום למותה.
- ה. לאחר שהמנוחה נורתה, הנאשם עזב את הבית ונסע במכוניתו מהמקום עד שהגיע לאזור קציעות שם נמצא במכונית, ללא הכרה.

34. כעולה מטיעוני הצדדים, גרסת הנאשם בבית המשפט וסיכומי ההגנה, **גם אין מחלוקת על הנקודות הבאות:**

- א. לפני האירוע הנאשם ניסה לאתר עבור עצמו מקום מגורים חלופי.
- ב. הנאשם היה לבד עם המנוחה בחדר השינה, בעת שנורו חמש היריות.
- ג. הנאשם עצמו לא נפגע פיזית באירוע.
- ד. הנאשם עזב את המקום מבלי להזעיק עזרה או להודיע לאיש על אשר התרחש.

המחלוקת בפועל

35. נוכח האמור, **פרשת התביעה בעיקרה מבוססת על הראיות הנסיבתיות.** במרכזן הראיות הפורנזיות הכלולות בחוות הדעת של המכון לרפואה משפטית וממצאי הזירה. **פרשת ההגנה מבוססת בעיקרה על עדות הנאשם. עם זאת, כאמור, הוגשה מטעם ההגנה גם חוות דעת נגדית באשר למשמעות הממצאים הפורנזיים שנמצאו בזירה.**

36. "חוט השדרה" של **גרסת הנאשם** הסופית, כעולה מסיכומי ההגנה (החל מעמוד 40), הוא כדלקמן:
- א. הנאשם מסר למנוחה בשעות אחר הצהריים כי הוא חפץ לעזוב את הבית וביקש שתמסור לו את הפריט האחרון שלא היה ברשותו - האקדח.
 - ב. האקדח היה בארון בחדר השינה מאז שהיית הנאשם בחו"ל, כמנהגו של הנאשם בעת נסיעותיו.

ג. הנאשם נוהג להשאיר את אקדחו בארון הנעול, כאשר האקדח נמצא בתוך ווסט, עם כדור בקנה כאשר האקדח אינו נצור (משום שסבר בטעות שאין דרך לנצור האקדח).

ד. הנאשם נכנס אחר המנוחה לחדר השינה, על מנת שתמסור לו את האקדח.

ה. המנוחה הוציאה את האקדח, נופפה בו ואמרה "איך זה מרגיש כשהכוח אצלי". הנאשם אמר לה להיזהר שכן האקדח אינו משחק.

ו. נפלטה ירייה ראשונה.

ז. בתגובה לירי, הנאשם תופס את האקדח ומתחילות משיכות הדדיות.

ח. הנאשם שומע עוד שתי יריות ורואה את המנוחה נופלת.

ט. הנאשם אינו זוכר מי לחץ על ההדק בזמן המאבק, אם היא, הוא או שניהם יחד.

י. הנאשם גם אינו זוכר פרטים אחרים מהמאבק. הוא זוכר כי הם עמדו אחד מול השנייה אך אינו זוכר זוויות וכיוונים. הנאשם זוכר כי היו משיכות הדדיות כאמור, אך אינו זוכר כיצד האקדח הגיע לידי.

יא. לאחר נפילת המנוחה, הנאשם נכנס לפאניקה ורץ לעבר הכניסה לבית. הוא נוטל משם תרמיל עם תרופות, נכנס לרכבו במטרה לנסוע למדבר על מנת להתאבד מבליעת כדורים.

37. המדינה מבקשת לדחות את גרסתו של הנאשם על יסוד שתי קבוצות שיקולים:

האחת - **לשיטת המדינה גרסתו של הנאשם אינה מתיישבת עם הממצאים הפורנזיים**, במרכזם, עצם הפגיעה של שני כדורים בעורף המנוחה, כמו גם יתר זוויות הירי, כעולה ממצאי הזירה.

השנייה - **המדינה סבורה כי גרסתו של הנאשם אינה מהימנה מתוכה**. זאת הן משום שאינו זוכר חלק מהפרטים הקריטיים לגרסתו, הן משום הסתירות בין גרסתו הנוכחית לבין גרסתו הראשונית, הן נוכח שתיקתו בחלק משלבי החקירה, הן עקב סתירות פנימיות גם בתוך גרסתו הכללית, והן עקב אי התאמות של גרסתו לעובדות אובייקטיביות כלליות יותר, שאינן נובעות מהזירה דווקא.

תזה כללית ומבנה הכרעת הדין

38. את חוות דעתי, אשר בסופה אציע לחברי לקבוע שהנאשם רצח את המנוחה בכוונה, אך לא בנסיבות מחמירות, אבנה בדרך מעט שונה מהרגיל.

ראיות נסיבתיות - בחינת

39. אין מחלוקת כי פרשת התביעה בתיק זה מבוססת על ראיות נסיבתיות, מהן מבקשת המדינה להסיק את מסקנותיה המרשיעות, לפיהן "הנאשם גרם בכוונה למותה של המנוחה" (רצח), וזאת "לאחר הליך ממשי של שקילה וגיבוש החלטה להמית" (נסיבות מחמירות).

40. כידוע, הראיה הנסיבתית פועלת להוכיח "נסיבה", היינו עובדת ביניים, שאינה העובדה הטעונה הוכחה במשפט.

העובדה הטעונה הוכחה במשפט (כגון מעשה העבירה או זהות מבצעה) יכולה להיות מוסקת מתוך ה"נסיבות", היינו מתוך אותן עובדות ביניים שהוכחו. הכלל הוא ש"רק אם המסקנה המפלילה המוסקת מן הראיות הנסיבתיות גוברת באופן ברור והחלטי על כל תזה עובדתית חלופית אחרת, כי אז ניתן לומר שהיא הוכחה מעל לספק סביר" כלשונה של השופטת פרוקצ'יה בע"פ 6167/99 **בן שלוש נ' מדינת ישראל** פ"ז נז(6) 577 (2003).

41. מבלי לגרוע מהערותיו המתודולוגיות של השופט הנדל בע"פ 8328/17 **ג'בר נ' מדינת ישראל** (28.7.19), **לפי עיקר הפסיקה**, על מנת להרשיע בפלילים על יסוד ראיות נסיבתיות מקובל לערוך **בחינה תלת שלבית**, כמוצע בהלכת **בן שלוש** הנ"ל.

בשלב הראשון, נבחנת כל ראיה בפני עצמה על מנת לברר: האם ניתן לקבוע על בסיס הראיה ממצא עובדתי ולהגדירה כ"נסיבה"?

בשלב השני, נבחנת מסכת הראיות כולה לצורך קביעה: האם הנסיבות שהוכחו מסבכות את הנאשם בביצוע העבירה?

בשלב השלישי, מועבר הנטל אל הנאשם: להציע הסבר השולל את המסקנה המפלילה המסתברת לכאורה מהראיות הנסיבתיות. **הפסיקה מדגישה, חוזר והדגש, כי זהו נטל טקטי בלבד. היינו, נטל להציע הסבר, ולא נטל שכנוע חלילה.** שכן, נטל השכנוע מוטל תמיד על כתפי התביעה, מתחילה ועד סוף (ראו ע"פ 8030/21 **אבו זיינב נ' מדינת ישראל** (25.12.22)).

42. ראוי להזכיר כאן שתי הערות שהעיר כב' השופט ח' כבוב לאחרונה בהקשר זה. הראשונה, כי אמנם "צליחת כל שלב הוא תנאי הכרחי למעבר לשלב שאחריו" אולם "לצורך המעבר מהשלב השני לשלב השלישי, אין מקום להציב רף ראייתי 'מקסימלי'. אלא, די בכך שמכלול הראיות 'מסבך' את הנאשם במסקנה פלילית סבירה לפי פשוטם של דברים כדי להעביר את הנטל הטקטי לכתפיו".

ההערה השניה, החשובה יותר לענייננו, היא "**ככל שהמסקנה העולה בבחינת השלב השני ברורה ומעוגנת היטב בראיות הנסיבתיות, כך התרחיש האפשרי האחר הנבחן בשלב השלישי צריך להיות ממשי וחזק יותר** ... ובהתאם לכך, גם הנטל הטקטי המוטל על כתפי הנאשם לספק תרחיש כאמור כבד יותר" (ע"פ 2050/21 **אלהואשלה נ' מדינת ישראל** ואח' (16.5.23), ההדגשה נוספה - א"א).

יחד עם זאת, עלינו לשוות לנגד עינינו את אזהרתו של השופט הנדל בפרשת **ג'בר** הנ"ל שמא, בעת המעבר לשלב השלישי בציפייה להסברו של הנאשם, עלול בית המשפט "שלא במכוון, להטיל על הנאשם נטל מהותי כבד מדי", ועלול להתמקד בשגגה "בהסברים שהנאשם מספק או לא מספק". כאמור, הפסיקה, ברוב מנין ורוב בנין, דחתה את הצעתו של השופט הנדל לשנות את מודל הבחינה של הראיות הנסיבתיות. אולם, אזהרתו החמורה עומדת לפנינו, **ויש לחזור ולהדגיש כי אף כאשר המסקנה מהשלב השני נדמית כ"ברורה ומעוגנת", יש לבחון בפתיחות כל גרסה שמעלה הנאשם, וכל הסבר אפשרי אחר לראיות, ואפילו עומדת היא בניגוד לגרסת הנאשם.** בהקשר זה די בתרחישים אפשריים, אפילו הם "דחוקים ורחוקים", ובלבד שיש להם "עיגון, ולו מינימאלי, בחומר הראיות", ואין מדובר בתרחישים "דמיוניים או מופרכים" כלשונו של השופט כבוב בפרשת **אלהואשלה** הנ"ל (פסקה 117).

43. לרוב, עיקרה של הכרעת דין מוקדש לניתוח ראיות התביעה, לבחינה אם יש בתוכן לסבך הנאשם בעבירה, אם די בהם מבחינה משפטית, ואם משקלן מספיק. רק אם מתברר שהאשמה מוכחת היטב לכאורה על יסוד פרשת

התביעה, יש צורך לפנות לפרשת ההגנה, ולבחון אם יש בה כדי לשלול את התזה של התביעה, או למצער לעורר ביחס אליה ספק סביר.

במקרים בהם פרשת התביעה מבוססת על עדויות ישירות שמהימנותן במחלוקת, עיקר הדיון מוקדש לניתוח תוכן ומהימנותן של העדויות.

במקרים בהם פרשת התביעה מבוססת על ראיות נסיבתיות, לרוב, בהתאם לשלבים הנ"ל, עיקר הדיון מוקדש לשלב הראשון, לניתוח הראיות לעומקן על מנת לבחון אם ניתן להסיק מהן את הנסיבות הנטענות (כגון, האם ראית DNA בזירה הופקה ונבחנה כראוי? ואם כן, האם יש בה כדי להוכיח את נוכחות נאשם בזירה?). בשלב שני, שהוא לרוב קצר הרבה יותר, משום היותו ניתוח לוגי בעיקרו, נבחנת השאלה אם הראיות הנסיבתיות מוכיחות את הטעון הוכחה במשפט (כגון, בהנחה שהנאשם נכח בזירה, האם מתחייבת המסקנה כי הוא ביצע את העבירה ולא אחר?).

44. אולם, כל הנ"ל תלוי ביריעת המחלוקת. שכן, הכלל לפיו "עובדה שהנאשם הודה בה יראוה כמוכחת כלפיו" (סעיף 154 לחוק סדר הדין הפלילי), נכונה לא רק לגבי עובדות שהן חלק מיסודות העבירה, אלא גם לגבי עובדות הרקע, עובדות הביניים, ולענייננו - הנסיבות. נסיבות, מהן המאשימה מבקשת להסיק את האשמה בעבירה.

נסיבות מוסכמות והמבחן התלת שלבי

45. **במצב דברים כזה, בו הנאשם מודה בנסיבות הקריטיות בתשובה לאישום, או מעיד עליהן בעדותו בבית המשפט, אין צורך לעבור את כל המבחן התלת שלבי, וניתן לגשת ישירות לשלב השני.** זאת, בדומה להערת השופט אלרון בפרשת **אבו זיינב** הנ"ל: "בענייננו, הרשעת המערער ממילא אינה נסמכת על ראיות נסיבתיות **בלבד**, שכן ישנן שתי ראיות ישירות בעלות משקל משמעותי ביותר לחובתו ... והודאתו בבית המשפט. משכך, אין מקום לבחון את הרשעת המערער על בסיס המבחן התלת-שלבי האמור" (ההדגשה במקור - א"א).

46. כפי שיוסבר מיד, **הדיון המפורט והדקדקני בראיות הפורנזיות למעשה מתייטר כמעט לגמרי בהקשר לשלב הראשון. שכן, הנאשם מודה בקיומן של נסיבות לא מעטות, אשר בבחינתן לעצמן, למעשה, מחייבות "לדלג" על השלב הראשון במבחן התלת שלבי אל השלב השני.**

יחד עם זאת, בשלב השלישי תהיה התייחסות **לחלק מהראיות הפורנזיות**, הן אלה אשר המדינה רואה בהן אינדיקציה לשלול את הסברי הנאשם וגרסתו, והן אלה אשר ההגנה רואה בהן אינדיקציה מחזקת לגרסת הנאשם, שלילה נקודתית של רכיב בתזה של התביעה או בסיס לתזה חלופית, המאפשרת להימנע מהרשעת הנאשם.

47. **הדיון בשלב השני, אף אם הוא קצר, הוא לעולם לבו של פסק הדין הנסיבתי** בו נבחנות כל התזות להסברת הנסיבות, ואין בוחרים בתזה המרשיעה אלא לאחר שלילת כל האחרות. השלב השלישי משמש לבחינה נוספת, איטית וזהירה, פשפש טרחני, הקשבה זהירה לגרסת הנאשם ועיון בטענות בא כוחו. הכל, שמא בכל זאת יש הסבר אחר, שמא ניתן להגיע למסקנה אחרת, מלבד הרשעת הנאשם. זאת, מתוך חרדה עמוקה אך מוצדקת בהחלט מהרשעות שווא, הנובעת מעומק ערכיה של שיטת המשפט הישראלית.

אולם, **למרות שהשלב השני הוא עיקרו של פסק הדין מבחינה לוגית, אין הוא בהכרח ארוך ומפורט, ולרוב**

עיקר הנפח המילולי של פסק דין רגיל יהיה בשלב הראשון והשלישי. שכן, בשלב השני מדובר בתהליך של היסק, דיון כמעט לוגי, בו נבחן אם אכן הנסיבות מחייבות מסקנה, בניגוד לשלב הראשון והשלב השלישי, המחייבים מטבעם בחינה זהירה של פרטי הפרטים. במקרה זה, **השלב השני יראה כי די בנסיבות המוסכמות כדי להביא למסקנה כי הנאשם רצח את אשתו, בכך שירה בכוונה שני כדורי אקדח בעורפה.**

לפיכך, בהעדר צורך להידרש ארוכות לשלב הראשון, ולאחר הדיון הקצר אך הקריטי בשלב השני, **רוב הדיון, מבחינת נפח המילים, יוקדש לשלב השלישי. היינו שלב מעבר "הנטל הטקטי", בו נבחן אם עדותו של הנאשם לפיה לא רצח את אשתו מחזיקה משקל מספיק כדי לעורר ספק סביר. כן ייבחן שמא תזות אחרות, המוצעות על ידי בא כוחו, המומחה מטעמו, או אף מדמיונו של בית המשפט, יכולות להסביר את הראיות באופן המקיים ספק סביר באשמת הנאשם.** כמו כן, ייבדקו חלק מהראיות הפורנזיות שנטען שיש להן השלכה לכאן או לכאן.

48. דיון דומה ייערך גם ביחס לנסיבות מוקדמות ומאוחרות למות המנוחה, ובטענת המדינה להתקיימות נסיבות מחמירות. בהקשר זה, הבחינה תהיה בחינה של נסיבות רקע, שאינן זירת מות המנוחה, אלא דברים, מעשים וממצאים הקודמים או מאוחרים למות המנוחה. אף בשלב אחרון זה, ייבחנו טענות הסנגור, לפיהן יש בנסיבות אלה כדי להצביע על חפות הנאשם בכלל. כן תבחן טענת המאשימה לפיה ניתן להסיק ממכלול הנסיבות כי קדם למעשה הרצח גם הליך ממשי של שקילה וגיבוש החלטה להמית.

מבנה הכרעת הדין

49. אם כן, **המהלך הלוגי של הכרעת הדין יתבטא בשלבים הבאים:**

שרטוט יריעת המחלוקת (לעיל);

הגדרה ברורה של הנסיבות המוסכמות (לעיל);

הבהרה מדוע מתייתר השלב הראשון במבחן התלת שלבי (פרק זה);

הדיון הקריטי בשלב השני - הנסיבות המלמדות על רצח בכוונה;

דיון בשלב השלישי ביחס לעבירת הרצח - "הנטל הטקטי" (ניתוח גרסת הנאשם, ובדיקת קיומן של תזות חלופיות נוספות נוכח ממצאים פורנזיים, כהצעות מומחה ההגנה והסנגור);

דיון בנסיבות מקדימות ומאוחרות, הן בהקשר לטענת הסנגור שיש בהן אינדיקציות לחפות הנאשם, והן בהקשר לטענת המדינה כי הוכחו נסיבות מחמירות, היינו כי ההחלטה לרצוח התגבשה לאחר תכנון או שקילה ממשית;

ולבסוף - סיכום ומסקנה.

50. יוקדם ויוער, למרות ההסכמה הרחבה של הצדדים על חלק מהנסיבות, יש גם מחלוקות עמוקות. אולם, מתברר שחלק מהמחלוקות שנתגלו בין הצדדים, עובדתיות ומשפטיות, אינן יכולות לסייע בהכרעה בשאלת אשמת הנאשם או חפותו. לפיכך, אלה יידונו בתמצית, או רק יאוזכרו כאמרות אגב קצרצרות. אחת המחלוקות העיקריות במישור הפורנזי שלא תידון לעומק - התוקף המדעי של ראיות ההזמה. זאת, באשר אין בראיות הזמה כדי לסייע למי

משמעות הנסיבות המוסכמות - השלב השני במבחן התלת שלבי

51. במסכת סנהדרין (דף לז עמ' ב) מובא מעשה:

"אמר רבי שמעון בן שטח:

אראה בנחמה אם לא ראיתי אחד שרץ אחר חבירו לחורבה ורצתי אחריו, וראיתי סייף בידו ודמו מטפטף והרוג מפרפר, ואמרתי לו 'רשע מי הרגו לזה? או אני או אתה! אבל מה אעשה שאין דמך מסור בידי שהרי אמרה תורה "על פי שנים עדים יומת המת". היודע מחשבות יפרע מאותו האיש שהרג את חבירו!".

אמרו:

לא זזו משם עד שבא נחש והכישו ומת" (הפיסוק נוסף - א"א).

52. לפי הברייתא, ר' שמעון בן שטח, מנהיג הפרושים, לא יכול היה להביא את הרוצח לדין, מחמת כללי דיות הראיה במשפט התלמודי הקלאסי, בהיותו עד יחיד. אולם, מבחינתו של רבי שמעון בן שטח, לא היה ספק כי כאשר שניים נכנסים לבדם לחורבה (או לחדר), כאשר יש אינדיקציה ליסוד נפשי (בברייתא - הריצה), ואז נמצא כי אחד מוטל הרוג והשני נשאר על רגליו ואוחז בידו בכלי הקטלני, המדובר ברצח. זאת, לאחר שלילת התזה המזכה היחידה - לפיה הרוצח הוא נשיא הסנהדרין בעצמו.

53. במשפט הישראלי המודרני נקבע כי "ניתן להרשיע נאשם בהסתמך על ראיות נסיבתיות בלבד. לצורך הרשעה, יש הכרח, כי המסקנה המפלילה תהיה המסקנה הסבירה היחידה שעולה ממכלול הראיות הנסיבתיות. זאת, לאחר שהערכאה הדיונית בחנה את מכלול הראיות ואת הסבריו של הנאשם וגרסתו העובדתית החלופית באספקלריה של ההיגיון, השכל הישר וניסיון החיים. ככל שקיימת גרסה עובדתית חלופית, שמועלית על ידי הנאשם או שמתגלה מהעובדות אשר הוכחו לפניו, ממנה עולה מסקנה סבירה אחרת מלבד המסקנה המרשיעה, יהיה די בכך לשם זיכוי מהאשמה המיוחסת לו" (ע"פ 8322/21 מוחמד דחלה נ' מדינת ישראל (13.4.22)).

54. במעשה שלפנינו, אין מחלוקת כי המנוחה והנאשם היו יחד בחדר השינה בבית, כאשר נורו חמש היריות מאקדחו של הנאשם, בהן שתי יריות שחדרו דרך עורף המנוחה אל איברים חיוניים בראשה, וכאשר אחד מחמשת הקליעים חדר דרך זרועה.

אין מחלוקת, כי הנאשם לא נפגע כלל, אף כי דמה של המנוחה ניתז על חלק מפלג גופו התחתון.

אין מחלוקת, כי הנאשם נותר עומד, נטל את רגליו ויצא מהמקום עם אקדחו בידו.

55. למעשה, כאשר שניים נכנסים לבדם לחדר עם אקדח טעון, אחד יוצא ממנו על רגליו, והשני נשאר במקום מתבוסס בדמו, לאחר שנורו יריות מתוך אותו אקדח, יש סבירות גבוהה כי האחד רצח את חברו, אף כי תמיד יש לבחון גם אפשרויות נוספות.

כאשר יש סכסוך בין השניים, בין שהוא מקים מניע "רציונאלי" לרצח, ובין שיש בו עילה אפשרית למעשה אלימות מתוך

כעס עז או רגש אחר, הסבירות כי מדובר ברצח עולה עוד.

כאשר האקדח שייך לזה אשר יצא על רגליו, ויש לו מיומנות סבירה בשימוש בו, הסבירות עולה עוד.

כאשר זה אשר יצא על רגליו אינו מזעיק עזרה כדרכם של אנשים מן היישוב, אלא בורח או עושה פעולות אחרות היכולות ללמד על אשם, הרי שהסבירות כי מדובר ברצח כה גבוהה, עד כי הנטל הטקטי העובר בשלב השלישי - כבד ביותר. ובכל זאת, אין מרשיעין אלא לאחר קשב זהיר לאפשרויות העולות בשלב השלישי, שמא יש תזה מזכה בכל זאת.

56. לעניין אפשרויות נוספות, תיאורטית, גם כאשר יש שניים בחדר, ונורתה ירייה, יש סיכוי מסוים כי נפלט כדור בשגגה, וכך נגרם המוות.

אולם, בהנחה שלאף צד אין כוונות קטלניות, הסיכוי כי מדובר בפליטת כדור בשגגה יורדת עד מאוד כאשר מדובר בירי של שני כדורים. שכן, **חזקה על אנשים נורמטיביים, אפילו הם כעוסים ואפילו הם בעיצומו של ויכוח סוער, שקולו המחריד של ירי יביא לקפיאה במקום! חזקה על אנשים נורמטיביים, כי אם נפלט כדור מאקדח המוחזק בידם, שהם ינקטו בזהירות מרבית שלא יפלט עוד כדור.**

לכן, הסיכוי שייפלטו בטעות שלשה כדורים, כאשר אין מדובר בנשק אוטומטי בו יכול להיפלט "צרור", וכאשר אין מדובר במצב בו שני הצדדים נאבקים זה נגד זה על חייהם ותוך כדי כך מנסים לירות זה על זה, הוא נמוך מאוד מאוד.

הסיכוי שייפלטו בטעות ארבעה כדורים נמוך עוד יותר.

במקרה דנן נורו חמישה כדורים, מנשק שאינו נשק אוטומטי. כלומר חמש פעמים סחטה אצבע את ההדק. **התזה לפיה ההדק נלחץ בטעות חמש פעמים, קשה על פניה, שלא לומר תמוהה.** זאת, אלא אם מוצעת תזה קונקרטיית, או עדות משכנעת, שכך אירע.

57. מבין חמשת הכדורים, חלק פגעו בקיר הבית, במקומות שונים. שניים פגעו בעורף של המנוחה, ולא באותו מקום בעורף אלא אחד בצד ימין של העורף ואחד בצד שמאל. אילו נורה צרור מנשק אוטומטי, היה סביר כי הירי יהיה בערך לאותו כיוון, אולי בפרישת "קשת" מסוימת. אולם, כאן אין מדובר בצרור מהיר, וכניסה של שני כדורים משני צדי הראש מחייבת כי הראש או האקדח (או שניהם), זזו בין משיכת הדק אחת למשיכת ההדק הבאה.

58. לפי הפסיקה, מיקום דקירה יכול ללמד על כוונת קטילה, אפילו מדובר בדקירה אחת.

וכך, מיקום של ירי בגוף האדם יכול כשלעצמו ללמד על כוונת קטילה, אפילו מדובר בירי של כדור אחד. זאת, במיוחד כאשר עסקינן בירי מטווח קרוב. אין מחלוקת שטווח הירי היה קרוב עד מאוד, אף כי לא אפסי.

על קין שרצח את הבל נאמר במדרש "שלא היה יודע מהיכן נשמתו יוצאת עד שהגיע לצואר" של אחיו (מדרש תנחומא, בראשית ט), שהרי היה זה הרצח הראשון והמוות הראשון מבראשית. אולם, הנאשם הוא רופא במקצועו, רופא מלומד ותיק ומנוסה, אשר גם עבר חוויות קשות במלחמה. הנאשם עשה מטווחים באקדחו בקביעות. הנאשם יודע כיצד לגרום למותו של אדם.

שני כדורים, שפגעו בשני מקומות בעורף מאחור, מלמדים לכאורה כי כדורים אלה נורו במטרה לגרום למוות,

אלא אם ניתן לכך הסבר טוב, שיש בו כדי להניח את הדעת, או לפחות לעורר ספק סביר.

59. הנקודה העיקרית היא שבהנחה שהנאשם והמתלוננת עמדו זה מול זה ברגע הקריטי, לשוחח או כדי למסור חפץ מיד ליד כטענת הנאשם, קשה מאוד מאוד לדמיין מהלך פיזי סביר, בו נורו חמישה כדורי אקדח בשגה, ומתוכם, במקריות מופלאה, שני כדורים נורים אל שני צדי עורפה של המנוחה. מציאות זו מצריכה הסבר.

60. על כל האמור, יש להוסיף כי דרכם של אנשים מן היישוב שלא לדרוך אקדח שלא לצורך, ולא להחזיק אקדח טעון בבית המגורים. **עצם העובדה שאקדח שהיה מאופסן, הגיע לידיים במצב שהוא דרוך ולא נצור, מצריך הסבר נוסף.**

61. עוד יש לומר, כי דרכם של אנשים מן היישוב הרואים פצוע לפנייהם, להזעיק עזרה. דרכו של רופא מן היישוב לטפל בפצוע. אפילו בהנחה שמות המנוחה ומצבה הבלתי הפיך היה ברור מיד לנאשם, **דרכם של אנשים נורמטיביים להזעיק את המשטרה בהתרחש אסון.**

אמנם, קיימת אפשרות שמי שחשך עליו עולמו ברגע אחד ירצה להתאבד, כפי שהעיד הנאשם. מכל מקום, גם החלטת הנאשם שלא להזעיק איש - טעונה הסבר.

62. מעבר לכך, **אם רצה הנאשם להתאבד יכול היה לעשות כן מיד.** החלטתו שלא להתאבד מיד באמצעות האקדח התקין שהחזיק בידו, ואשר עדיין היו בו שלשה כדורים - טעונה הסבר גם כן.

63. נוכח כל האמור, **יש לומר באופן ברור וחד משמעי, כי המדינה עמדה היטב בשלב השני של המבחן התלת שלבי, על יסוד העובדות המוסכמות לבדן.** שכן, "עובדות הביניים" המוסכמות, ה"נסיבות" אשר עליהן אין עוררין, מוכיחות בסבירות גבוהה עד מאוד, כי הנאשם ירה חמישה כדורים, וכי שניים מתוכם נורו בזדון אל עורפה של המנוחה, מתוך כוונה לרוצחה נפש.

משמע, **על פי הפסיקה, אל הנאשם עבר "הנטל הטקטי", לתת הסבר חלופי לנסיבות האמורות, בין בהצעת תזה תיאורטית שיש בה כדי לעורר ספק, ובין בעדות ישירה על ההתרחשות לה היה הנאשם שותף.**

יזכרו שוב דברי השופט כבוב לפיהן "ככל שהמסקנה העולה בבחינת השלב השני ברורה ומעוגנת היטב בראיות הנסיבתיות, כך התרחיש האפשרי האחר הנבחן בשלב השלישי צריך להיות ממשי וחזק יותר".

עתה, נעבור לפרק הבא, לבחון אם הנאשם הצליח לעורר ספק מוחשי באשמתו המוכחת לכאורה בנסיבות המוסכמות, בין באמצעות עדותו ובין בהעלאת אפשרויות תיאורטיות אחרות, שאינן מופרכות על פניהן.

עדות הנאשם - חקירה ראשית

64. הנאשם החל להעיד להגנתו ביום 7.6.21, עדות שנמשכה על פני שלוש ישיבות (גם בתאריך 28.10.21 ובתאריך 1.11.21).

65. הנאשם סיפר כי הינו כבן 68, עבד כרופא פנימאי, ובמשך שנים פעל בתחום הרפואה ההומניטארית, במקומות שונים בעולם. הנאשם אף עבד בארץ בקופת חולים, בבית חולים בדרום ובעיקר עסק ברפואה צבאית. אודות הקשר עם המנוחה, סיפר הנאשם כי הכירו לפני כעשר שנים בקיבוץ, לאחר שהמנוחה עברה הליך גירושין. השניים התחברו והפכו לזוג. הם נסעו הרבה בעולם, וחלק מהזמן עבדו בחו"ל. כך, שאופי מערכת היחסים הושפעה מכך שחלק מהזמן שהו בארץ, וחלק מהזמן שהו בחו"ל. לדברי הנאשם, הוא העריך וחיבב את המנוחה והם ניהלו זוגיות טובה והרמונית. בתקופה שבין שנת 2013 ל-2014 בנו את ביתם במושב, ועברו להתגורר בו.

66. באשר **לתחום הכספי**, סיפר הנאשם כי פרנסתו הייתה מעבודתו כרופא (בצבא, בקופות החולים ומעבודתו בחו"ל) ופרנסת המנוחה הייתה מקרן פנסיה ישראלית ופנסיה אמריקאית (משום שנישאו בארה"ב), בסך 2,000 ₪. הנאשם טען שלא הבין את מקור הסכסוך הכלכלי. הנאשם פירט, מעט מעבר למידה, כי המנוחה שילמה את המשכנתא, הוצאות הבריאות והטלוויזיה, והוא היה אמון על הוצאות המיסוי, אוכל ופרוייקטים גדולים בבית. כן מימן הנאשם, לדבריו, "אין ספור" ניתוחים פלסטיים, ואף עזר לבת של המנוחה בקניית רכב. לדבריו, גם העביר למנוחה סכומי כסף גדולים מידי פעם לחשבון הבנק שלה. זאת, משום שהוא משתכר כרופא "רציתי לאזן את התמונה" (עמ' 264, ש' 28). לדברי הנאשם הוא דאג שלא יחסר כלום, ומימן את כל הנסיעות לחו"ל, "היא ביקשה תמיד להצטרף אליי, לנסוע איתי ליהנות גם כשהיא עבדה או כשהיא לא עבדה, היינו שווים, אני לא ראיתי את המצב אחרת חוץ משווים" (עמ' 264, ש' 30-31).

בעיני הנאשם טרוניית המנוחה לא נראתה לו הגיונית, מה גם שלדבריו הציע למנוחה, בנוכחות בנה, כי יעביר לה את כל המשכורת שלו לחשבון שלה, אבל המנוחה סירבה. לטענתו "עדיין לא הבנתי, אבל אמרתי אני יעשה צעד מעבר לצעדים שעשיתי, על מנת שיהיה בסדר, שיהיה שלום בית, שיהיה שקט, לא אכפת לי אני לא צריך הרבה כסף, את המשכורת אני יעביר לה, אם צריך לנסוע אני ימצא איפה שהוא ליסוע, וזהו וזהו נגמר העניין" (עמ' 265, ש' 10-13).

67. לדברי הנאשם, טענתה כלפיו הייתה שהוא מרוויח יותר ממנה, אך היא נושאת ברוב הנטל, ולשיטתו טענה זו הייתה שגויה, ונראה היה לו שמישהו פועל להשפיע על דעתה. הנאשם אישר את העברה של שלושה סכומים, כמפורט בנ/8 שהעביר לחשבונה של המנוחה בשלוש פעימות: 20,000 ש"ח, 120,000 ש"ח ו-180,000 ש"ח, סך הכל 320,000 ₪ במועדים ה-4/2/2016, 14/2/2017 ו-6/11/2016. לדברי הנאשם העביר לה את הכספים הללו על מנת להיות הוגן, ולעמוד בהסדר שעשו ביניהם כדי להוכיח לה שהם "שווים בשווים" (עמ' 265, ש' 31). העברה לחשבון אחר אליה הפנה הסיגור מחשבונו של הנאשם בסך 31,900 ₪ הייתה תשלום עבור ניתוח פלסטי להרמת פנים למנוחה.

68. לעניין **מערכת היחסים ביניהם בתקופה האחרונה**, הסיגור הציג בפני הנאשם 3 הקלטות קוליות (ת/11), שהוקלטו מהטלפון של המנוחה והנאשם התבקש להתייחס לכל אחת מהן. לשאלת הסיגור, הבהיר הנאשם כי בשום שיחה לא ידע כי המנוחה מקליטה אותו או מצלמת אותו.

באשר לקובץ מיום 7.8.19 הסביר הנאשם כי ניסה לברר עם המנוחה את הדרישה שלה להיות חופשיה מבחינה כלכלית ואפילו שאל אותה אם היא רוצה להיות חופשיה גם מבחינת הנישואין או לקיים יחסי מין עם אחרים, והמנוחה השיבה לו שזה לא רצונה ושהיא חיייה עמו כבר 9 שנים ואוהבת אותו ומעריכה אותו. הנאשם הוסיף, "היא אומרת אני רוצה להיות חופשיה לקנות לי בגד. אתה נוסע ואני צריכה לבקש ממך כסף. אמרתי לה אני לא חושב שאני יש לך חוסר בכסף, אני

זוכר שאמרתי לה גם, שהיא מקבלת היא קיבלה כסף העברתי לה ושאני דואג לעניינים אחרים ועוד פעם כל השיחה הזאת פה מראה שאני לא כל כך מבין מה היא רוצה, והשיחה מתנהלת בשקט, עוד פעם אני שואל אותה, יש לך עוד מעבר לעצמאות הכלכלית בעיות איתי, היא אומרת לי אין לי שום בעיות איתך... " (עמ' 266, ש' 20-24).

69. באשר לשיחה מתאריך 17.8.19, כעשרה ימים לאחר השיחה הקודמת, מסר הנאשם כי המנוחה שוב החלה לדבר על העניין הכלכלי, "אני עוד פעם כל הזמן אומר שאני לא מבין על מה מדובר, ואני מוכן לתת את המשכורת שלי. שאני רוצה שקט. אני לא רוצה ויכוחים על דברים שאני לא מבין מה הם, אני אתן לך את כל המשכורת תהיו חופשיה ועצמאית, אני אקח את התפקיד של זה שאין לו כסף. אין לי שום בעיה" (עמ' 267, ש' 5-7).

70. באשר להקלטה השלישית מיום המחרת, 18.8.19 התבקש הנאשם להסביר את העניין שעלה סביב **נושא האקדח**, אז הסביר הנאשם, "כן, כן אני חזרתי ממטווח שמתי את האקדח במקום אחד, הוצאתי אותו בלי שום קשר לשים אותו במקום ... שלו, ופה היא שואלת אותי מה אתה עושה עם האקדח אתה רוצה לירות בי, אני בהלם רק מהשאלה הזו, בהלם טוטאלי, אני אומר לה מה את השתגעת, אני בחיים לא אפגע בך, בחיים אני לא אפגע בך, איזה מן דבר זה, ואני לא יודע שהיא מקליטה אותי, אז כיון שהרגעתי אותה העניין הזה ירד מסדר יום, שהנחתי אותו איפה שצריך ושוב פעם חוזרים לעניין הכלכלי ואז אני עוד פעם אומר לה תשמעי, אני מוכן לתת לך את הזה, את המשכורת שלי ואני לא רוצה בעיות. נקודה. אני מסיים את השיחה, בזה שאני ידאג לזה שהיא תהיה מרוצה. ומעבר לזה היא אומרת לי אתה מרוויח 30 ואני מרוויחה 9 והכל הולך על המשכנתא ועל ההוצאות של הבית והכבלים והכל יוצא ממני, זה נכון או לא נכון. אני אומר לה זה נכון על מנת לסיים את הוויכוח, חד וחלק" (עמ' 267, ש' 11-19).

לשאלת הסניגור, מסר הנאשם כי נושא האקדח לא עלה שוב מאז אותה שיחה.

החזרה מחו"ל

71. באשר לנסיעתו האחרונה לחו"ל מיום 22.10.19 עד 2.11.19, מסר הנאשם כי מטרת הנסיעה הייתה לפגוש את ילדיו ונכדיו המתגוררים בווינגטון, ובסיומה בילה כשבוע עם חבר. הנאשם אישר התכתבות עם מעיין, בת המנוחה, מהתקופה בה שהה בחו"ל, החל מיום 28.10.19 (נ/11). לדבריו, הקשר עם מעיין היה קרוב, הוא סייע לה כרופא בעבר, והיא שאלה אותו על שם של תרופה שנטלה בעבר. בשיחה זו שאל אותה על מצבה הרפואי ועל בן זוגה, וכן שיתף אותה בתמונות ילדיו אותם ביקר בחו"ל.

72. באשר למועד חזרתו מהארץ, בליל שבת 2.11.19, מסר הנאשם כי הגיע הביתה מוקדם לפנות בוקר, דפק על דלת הבית ולא הייתה תשובה. אז, צלצל למנוחה (השיחות בת/79 א שעה 4:17), והיא פתחה לו את הדלת. כאשר נכנס לחדר השינה שלו, על מנת להניח את הציוד שלו, הוא הבין שהוא "ממודר" מחדר השינה, והמנוחה אמרה לו שהדברים שלו בארון בחדר הממ"ד.

אז, כך מסר הנאשם, הלך לישון משום שהיה עייף, ולאחר שעתיים הייתה לו תחושה שמהו לא בסדר.

73. הסניגור הציג לנאשם **קבצי וידאו** מהבוקר לאחר חזרתו, שצולמו על ידי המנוחה. אף הם נמצאו בטלפון הנייד של המנוחה והועברו באמצעות בתה (ראו ת/77, והתמלילים ת/77א).

הקובץ הראשון - משעה 06:09 - המנוחה נשמעת כועסת על הנאשם, מורה לו לצאת מהחדר, נוזפת בו על כך שהוא

מחטט בארון, טוענת כלפיו שהוא פרץ אליה לחדר ואומרת שידברו "בבוקר". הנאשם מציין שהשעה כבר שש, מתווכח מעט אך מסכים לצאת מהחדר, ומתנצל על ההפרעה.

הנאשם הסביר בעדותו כי עמד בכניסה לחדר ולא הבין מה קרה. לדבריו, ניסה לשאול את המנוחה מה קורה, ואיך הם אמורים לתקשר מעכשיו. בנוסף מסר כי שאל אותה לגבי קובץ מסמכים של תעודות דיפלומות רפואיות שלו שהיה מונח בארון שלה בחדר השינה. לדבריו, שוחח עמה "בשיא הנימוס ובשיא הרוך ובשיא ההגינות, הבן אדם חוזר מארה"ב רואה שדברים השתנו ואני בכל זאת בצורה מנומסת שואל אותה מה קורה" (עמ' 270, ש' 25-26). לדברי הנאשם, המנוחה מאוד התרגזה וקטע זה הסתיים בכך שהוא התנצל בפני המנוחה ויצא מהחדר.

לדבריו, לא ידע כי המנוחה מצלמת אותו.

74. באשר ל**קובץ השני**, משעה 06:40, המנוחה קבלה על כך שהוא העיר אותה בכך שהדליק הטלוויזיה בשעה מוקדמת, וקבלה על כך שפרץ את דלת חדרה. הנאשם טען שהשעה כבר כמעט שבע, התנצל, אמר "אני סוגר את זה" והסביר כי נכנס לחדר משום שהוא "דואג על משהו שאני לא יודע איפה זה".

הנאשם מספר כי הסרטון התרחש בסלון, והמנוחה באה אליו בטענות, והנאשם, לדבריו, שוחח עמה "בשיא הנימוס ומתנצל 20 פעם, לא ידעתי איפה למצוא את המקום שלי פשוט, רציתי להגיד לה אני מבקש סליחה על זה ועל זה ועל זה ועל זה ועל הכל, לא ידעתי מה היא רוצה ממני" (עמ' 271, ש' 14-15).

75. ב**סרטון השלישי** משעה 6:41, שם פונה הנאשם למנוחה ומבקש "לדסקס דברים", והמנוחה משיבה שהכל כבר דובר. הוא אומר "אני לא יודע מה קורה פה" בהגיעו הביתה ותוהה אם דברו על כך "שהבגדים שלי יעופו". המתלוננת מגיבה ואומרת שהיא גרה בחדרה והוא בחדרו והכל נגמר ביניהם. הנאשם שואל מה יקרה אם יפגשו במטבח, והמנוחה תחילה מאשימה אותו שהוא ציני ואז אומרת שסומכת על השיפוט שלו. הנאשם ביקש להגדיר כללי התנהגות חדשים.

הנאשם מסר כי הוא חושב שצולם במטבח והדברים היו בהמשך לשיחות הקודמות שלהם. לדבריו, ניסה למעשה להבין מה קורה עכשיו במערכת היחסים ביניהם, "עדיין לא הבנתי על מה מדובר, אבל הבנתי שזה מתחיל ללכת לכיוון לא טוב. זאת אומרת אתה פה אני שם. וזהו היא רוצה הפרדה, אוקיי, אז אני מכבד את מה שהיא אומרת אני עונה לה בנימוס, שוב אני לא יודע שהיא מקליטה אותי" (עמ' 272).

76. ב**סרטון האחרון** שצולם כמה דקות לאחר מכן, בשעה 6:47 - שאלה המנוחה על הכספים שנועדו לשלם משכנתא, הוא אמר שהכסף בחשבון המשותף בארצות הברית, והיא השיבה שהוא משקר ואין חשבון כזה. הנאשם עמד על כך שיש חשבון כזה, והמנוחה אומרת "אוקיי אז מחר אני מתקשרת ומוציאה את הכסף משם" והנאשם משיב לה "אוקיי בסדר".

הנאשם ציין בעדותו כי הוא סבור שזה צולם בסלון, לדבריו, "שוב פעם חוזרים לעניינים הכלכליים אני לא כל כך מבין על מה היא מדברת ואני עוד פעם חוזר" (שם). עוד הוסיף לעניין זה כי "עולה שוב נושא של החשבון, היא שואלת אותי איפה הכסף, אני עונה לה שיש לנו חשבון משותף מתחיל האין יש, אין יש, ואני עוד פעם לא מבין על מה מדובר. ואני מנסה איך שהוא לשרוד את הוויכוח בצורה מכובדת" (שם).

77. בית המשפט תמה על טענת הנאשם, לפיה לא היה מודע לכך שהוא מצולם באף אחד מהסרטים. שכן, נראה כי

חלק מהסרטונים צולמו מטווח קרוב מאוד. אולם, הנאשם עמד על כך ש"אני לא ידעתי, על אף הקלטה ועל אף צילום עם הטלפון לא הייתי מודע לכלום, כלום" (שם).

78. הנאשם סיפר כי לאחר אירועים אלה הלך לישון משום שהיה עייף מטיסת הלילה. כאשר התעורר בצהריים התלבט עם עצמו מה לעשות ואז החליט שתחת מגורים בהפרדה בבית, עדיף לעבור למקום אחר, בכדי לנסות ולצנן את האווירה "לא ידעתי באמת מה קורה, ואם זה סופי או לא סופי, אבל החלטתי שאני עובר למקום אחר" (עמ' 272-273). לשם כך החל "לארוז את מזוודות", שעה שהיה לבד בבית.

79. הנאשם סיפר עוד כי ביצע שיחות טלפון כדי לברר על צימרים במושב, וציין כי תמלילי השיחות הם מוצגים בתיק. הנאשם אישר את שיחותיו עם עופר, רוזינה, ורן, עמם שוחח לאחר השעה 19:00 בערב, כעולה מפלט השיחות ת/79 א. השיחות נועדו, על מנת לברר עם שכנים אלה, בעלי יחידת דיור, אם יש להם מקום עבורו. הנאשם אף אישר התכתבויות וואטסאפ (מתוך ת/47א, ות/69א) שביצע לעניין זה.

הנאשם נשאל מדוע שלח גם הודעות למחרת בשעות לפנות בוקר, והסביר כי סבל מ"ג'ט לג", היה ער בשעה מוקדמת, ולא חשב שמישהו יתעורר מכך.

80. הנאשם הסביר שוב מדוע פנה לחפש יחידת דיור "האווירה לא הייתה נחמדה, לא היה לי כיף לגור בהפרדה, רציתי אווירה יותר טובה, רק רציתי לצנן את האווירה גם, כי עדיין לא הבנתי אותה, אחרי הרבה התלבטויות החלטתי שאני עושה את הדבר הזה, קיוויתי אולי יהיה בסדר, אני לא, איך אומרים לא אוהב לחיות במקום שהאווירה בו היא כבדה שלא מדברים, שצריך, בשביל זה עשיתי מין חצי בדיחה כזאת, מה נעשה שניפגש במטבח" (עמ' 274).

יום האירוע - 3.11.19

81. באשר ליום ראשון ה-3 בנובמבר מסר הנאשם כי הלך לעבודתו במרפאה בבסיס הצבאי, הרגיש שהוא עייף, הודיע על כך למפקדת המרפאה (שיחת טלפון משעה 11:48, לפי ת/77א), ובשעה שתיים יצא מהמרפאה ונסע הביתה.

לדבריו, הגיע הביתה והלך לישון, המזוודות שלו בשלב זה כבר היו ארוזות, חלקן היו באוטו.

המנוחה לא הייתה בבית בזמן זה והגיעה רק בשעה ארבע או חמש. אז, הודיע לה, לדבריו, כי בכוונתו לעזוב את הבית, "היא ידעה כנראה שהמזוודות ארוזות כי שמתי את זה ליד הדלת עוד בלילה הקודם, זאת אומרת זה לא הפתיע אותה, היא ידעה שאני בדרך החוצה. ואז אמרתי לה, אסתי, אני עוזב, אני צריך את הדבר האחרון שנשאר לי בבית זה האקדח שנמצא אצלי ברישיון ובבקשה תני לי את זה" (עמ' 274 - 275).

82. באשר לאקדח - מסר הנאשם כי מדובר באקדח מסוג וולטר, אותו הוא מחזיק ברישיון כעשר שנים. מטרת ההחזקה שלו היא בשל ביקורים שהוא עושה ביישובים צמודי גדר בלילות, באזור "עוטף עזה".

לשאלת הסניגור מסר כי האקדח מוחזק בארון, בחדר השינה, באחד המדפים בצד שמאל למטה. לדבריו, האקדח נעול והמפתח אצל המנוחה, "כשאני לא בארץ המפתח אצלה, כשאני בארץ המפתח אצלי אני אף פעם לא מוציא אותו שלא לצורך אלא אם כן זה למטווח או לביקור ביישוב צמוד גדר בלילות זה הכל" (עמ' 275). לדבריו הוא נעול בשרשרת ומנעול על ידידות של הארון ממתכת. כאשר הוא נמצא בחו"ל "האקדח נעול ואף אחד לא נוגע בו" (שם).

83. הנאשם המשיך וסיפר, וזהו לב גרסתו "אני מבקש מאסתי את האקדח, אני הולך אחריה לחדר שינה, בצורה הכי תמימה שיש שלום וזהו. **היא מוציאה את האקדח ופתאום אני רואה שמשהו לא בסדר, היא מנופפת אותו והיא אומרת איך זה מרגיש שעכשיו שהכח אצלי. איך זה מרגיש עכשיו שהכוח אצלי. אני אומר לה אני נדהם אני אומר לה תזהרי זה לא משחק, אחרי שתי שניות נפלטת ירייה, נפלטת ירייה, אני רץ מנסה לתפוס את האקדח מושך אותו היא מושכת אותו אני מושך אותו, זה כמו סרט בלהות, אני שומע עוד שתי יריות נפלטות, אחר כך אמרו לי שהיה יותר, אני רואה אותה נופלת, אני נכנס לפאניקה ולהלם, מכל הסיטואציה הזאת שלא רציתי להיות בה, ולא רציתי בכלל להיות חלק ממנה, אני רואה אותה נופלת, אני במחשבה ראשונה חשבתי לתת לעצמי כדור בראש, עבר לי בראש, רצתי באופן כמו מוכה אמוק לכניסה של הבית לקחתי תרמיל שידעתי שיש לי תרופות נכנסתי לאוטו, נסעתי לכיוון צומת מושבי שדה לכיוון ניצנה עצרתי את האוטו שתיתי שלש קופסאות כדורים במטרה לסיים את חיי, שתי קופסאות של קלונקס ואמביאן שזה כדור הרגעה וכדור שינה, וכדור שנקרא נורמיטן שהוא מוריד את הדופק ועושה חסימה חשמלית בלב, לצערי הרב זה לא קרה, מצאו אותי כפי שסיפרת לי פולט" (עמ' 275-276, ההדגשה נוספה - א"א, "פולט" - הכוונה פולט כדורים מפיו).**

לדבריו, בשלב הבא התעורר בבית החולים סרוקה.

84. הסינגור ביקש מהנאשם להרחיב יותר בפרטים על שלב המאבק ועד העזיבה של הבית. הנאשם השיב "אני אומר ממה שאני זוכר, כיון שזה האירוע הכי טראומתי שלי לכל החיים, יותר ממלחמת יום כיפור אפ'י, זה נורא היה, אני זוכר שעמדנו אחד מול השני, אני לא זוכר את הזוויות ואת הכיוונים, אני זוכר רק שהיא משכה ואני משכתי, זה מה שאני זוכר, ועוד פעם לגבי מס' היריות אני זוכר שתיים, אבל אמרו שהיה יותר. ואני זוכר שהיא נופלת, אני חשבתי שהיא נפלה על הגב, ועוד פעם כנראה שטעיתי, אני לא זכרתי איפה האקדח היה, חשבתי שהשארתי אותו שם, מסתבר הוא היה אצלי, ואני זוכר שאני רץ החוצה עם התרמיל כדורים שלי ונכנס לאוטו זה מה שאני זוכר" (עמ' 276).

85. לשאלת הסינגור מדוע מיהר לרוץ החוצה, כשהוא למעשה רופא ורואה את אשתו שרועה על הרצפה, השיב "אני נכנסתי לחוסר תפקוד טוטאלי לא כרופא ולא כבן אדם, הייתי בהלם מכל הסיטואציה הזו שאלת אותי כמה זמן היא נמשכה לדעתי כמה שניות, אני אומר עוד פעם הייתי בהלם טוטאלי לא תפקדתי ורציתי לסיים את חיי, זה מה שרציתי הרגשתי איזה שהוא כישלון קולוסאלי בכל הניסיון שלי לצאת מהבית ולא הבנתי איך הגעתי למצב הזה ורציתי לסיים את חיי" (שם). משמע מדבריו, הנאשם ביקש להתאבד עקב האירוע בו מתה המנוחה.

86. לשאלה למה נטל עמו את תיק התרופות שלו השיב "במטרה לסיים את חיי כי ידעתי שיש שמה קופסאות של כדורים שאני מידי פעם משתמש, לא כל יום, אלו כדורים שאני לוקח לטיסות לשינה, וללחץ דם" (שם). לשאלות הסנגור בהמשך על תמונות נ/7, הסביר הנאשם כי בתרופות שנמצאו היו כדורים שלוקח נגד כאבי גב, וכן קופסאות של כדורי הרגעה קסנאגיס (alprazolam) המדכאים את מרכז הנשימה, מהם נטל חמש חפיסות (עמ' 277).

87. באשר לדרכונים ולכסף הרב שנמצאו אצלו בווסט וברכב, שאל הסנגור אם יש לו הסבר, והנאשם השיב "בהחלט, אני לא לקחתי את הכסף הזה ודרכונים לברוח למדבר ולא לכיוון גבול ניצנה ולא לכיוון שום מקום, אני באתי עם הדרכונים מחו"ל, לא היה לי זמן לסדר שום דבר הכל היה עלי כמו שחזרתי מחו"ל, בדיוק" (עמ' 276).

88. באשר למצב האקדח בעת שהיה מונח בארון מסר הנאשם כי "אין (ל)ניצנה, יש אקדחים שיש לו ניצנה, באקדח הזה יש כדור בקנה הוא לא נצור" (עמ' 277). זאת, משום שלדברי הנאשם "במידה ויש חדירת מחבלים, הוא מגיב

יותר מהר, כל עוטף עזה חשופים, הוא מגיב יותר מהר. לפני איזה שבוע הייתה חדירה" (שם).

89. בסיומה של החקירה הראשית התבקש הנאשם להתייחס לכתב האישום המתאר כי הוא רצח את המתלוננת בכוונת תחילה, על ידי כך שירה בה 2 כדורים בעורף ו-1 ביד. על כך השיב הנאשם כי "אני אומר חד משמעית לא, אני א' אהבתי מאוד את האישה הזאת, ב' הייתי קשור אליה מאוד. ג' רציתי, גם אם לא הבנתי להקל עליה, לתת לה כסף. ה' כשראיתי שדברים לא מסתדרים אני זה שרצה לעזוב, אני זה שרצה לצנן את העניינים הדבר האחרון שהיה לי עלי, במחשבה שלי, זה להרוג אותה. או לרצוח אותה חס וחלילה לא היה שום מחשבה ואם לא הייתי נכנס לסיטואציה הזאת זה לא היה קורה. דבר נוסף, למרות שאני מרגיש שזה סיטואציה שנכפתה עלי אין לילה אחד בשנה וחצי האחרונות שאני ישן בשקט, המאורע הזה האירוע הזה מעיק עלי ברמות הכי גבוהות שיש, תאר לך שאתה יוצא מחדר ואשתך לא בחיים, למרות שזה לא באשמתך, אפי' שזה לא באשמתך אני מרגיש אשם, אני מרגיש נורא, אני עדיין עונד את טבעת הנישואין ומרגיש קשור אליה ... ואני לא מרגיש שרציתי להרוג אותה, שרצחתי אותה זה מילים שנשמעות נוראיות. זה כמו איזה סיטואציה קפקאית אני לא יודע איך לתאר את זה ... אני לא משחק משחקים ואני לא עושה הצגות זאת האמת, אני לא רצחתי את אסתי. אם לא היה הקטע הזה של האובססיה עם האקדח, שעכשיו הכוח אצלי והירייה שנפלטת, לא היה קורה. יכול להיות שיש לי חלק בעניין, יכול להיות שלא הייתי צריך לתת לה לשמור על האקדח ... בכל מקרה זה קורע אותי לגזרים, כל הסיטואציה הזו תרדוף אחרי עד יום מותי, אני עוד מעט בן 70 אני אף פעם לא הייתי בבית סוהר ... אני נפגעתי מזה שהיא הקליטה וצילמה אותי בדיעבד, שלא ידעתי על זה, אבל אני שמח שכל ההקלטות והתמלילים מראים שאני מדבר איתה בהכי אדיבות ונימוס אין פה אלמנט של אלימות במשפחה ... ובטח שלא ניצלתי אותה כלכלית, זה חד וחלק לא ואין לי מושג מאיפה קיבלה את הרעיון הזה... אני לא ראיתי את הנישואין שלנו נגמרים ככה, ואת החיים שלי נגמרים ככה, בשום סניורה, בשום סרט לא ראיתי שזה יגמר ככה" (עמ' 278).

90. לשאלות בית המשפט הבהיר הנאשם כי הוא זוכר ששמע שלוש פליטות של כדורים, תחילה אחד, ואחר כך עוד שתיים (עמ' 279).

91. הסגור נשאל על ידי בית המשפט אם אין כוונה שהנאשם יעיד בחקירה ראשית על מהלך חקירתו במשטרה, בשים לב לכך שהיה שינוי בגרסתו במהלך החקירה, והסגור השיב "לא. זה בסדר" (שם).

גרסאות הנאשם במשטרה - כללי

92. תיעוד ניסיונות החקירה, וחקירות הנאשם על ידי היחידה החוקרת, מתועדים במוצגי התביעה הראשונים.

93. אין מחלוקת כי הנאשם נמצא ברכבו במצב רפואי רעוע ביותר, לאחר שבלע כדורים שונים, והוא הובהל לבית החולים. נוכח מציאת גופתה של המנוחה, ובשים לב להיעלמותו של הנאשם (עם אקדחו), מטבע הדברים הוא היה חשוד ברצח, ואושפז במעמד של עצור. החוקרים רצו לחקור את הנאשם, אך האפשרות לעשות כן הייתה, לפחות בשלבים הראשונים, תלויה במצבו הרפואי.

בחקירתו הראשונה **ת/2**, מיום 5.11.19, שנגבתה בבית החולים, מסר הנאשם לחוקר שכלל לא פגש את המתלוננת ביום מותה, ולא ראה את אקדחו מספר חודשים.

בחקירתו השנייה, **ת/3**, מיום 6.11.19, מסר שאינו חש בטוב, ביקש בדיקה רפואית ופסיכיאטרית, ושמר על זכות

השתיקה.

בחקירתו השלישית, **ת/5**, מיום 10.11.19, לראשונה מסר הנאשם גרסה המתאימה בקוויה הכלליים לגרסתו בבית המשפט, וכך גם בחקירות נוספות, לרבות **השחזור ת/6**.

94. יש מספר מחלוקות בין הצדדים בהקשר זה. עד איזה שלב מצבו הרפואי השפיע על אפשרות חקירתו? עד כמה השפיע מצבו בחקירות השונות? כיצד יש להתייחס לדברים שאמר בשלבים הראשונים ביותר? כיצד יש להתייחס לשתיקותיו?

טענת הנאשם היא כי דברים שאמר בשלבים הראשונים, העומדים בניגוד חריף מאוד לגרסתו בבית המשפט, אינם צריכים להיחשב כגרסה שקרית, שכן דברים אלה נאמרו במצב של ערפול, רפואי ונפשי. הטענה מרכזית של ההגנה היא שטענתו אז, לפיה הוא לא פגש את אשתו ביום מותה, נאמרה בכנות, עקב מצבו הרפואי שערפל את זכרונו.

ת/2 - החקירה בבית החולים

95. **בת/1** מתועד ביקור של **החוקר יצחק שרביט**, בבית החולים ביום **5.11.19**. הנאשם עדיין היה מחובר למכשירים רפואיים, ודיווח שהוא התעורר מעט קודם לכן. קולו היה חלוש, הוא דיבר לאט והוא הביע כאב. החוקר הסתפק בהזמנת כוס תה עבור הנאשם מאחת מאחיות המחלקה, ברכו ב"רפואה שלמה" ועזב.

96. על החקירה המהותית הראשונה של הנאשם, מאותו יום **5.11.19**, בא תיעוד של **החוקר אייל סבן** (מזכר **ת/2**), עדותו של החוקר בבית המשפט (מיום 17.9.20, החל מעמ' 143), הקלטת החקירה (**ת/2א**), תמליל (**ת/2ב**) ועדות הנאשם עצמו.

תיאור החוקר

97. עולה מדברי החוקר, כי יום קודם לכן היה הנאשם מורדם ומונשם. לאחר שקיבל דיווח מיצחק שרביט (לעיל **ת/1**), כי הנאשם מדבר עם הצוות הרפואי ונשמע בסדר, התקשר לעורכת דינו של הנאשם על מנת לבקשה שתשוחח עם הנאשם לפני החקירה. לדבריו, עורכת הדין שלחה לחוקר הודעה לפיה "העצור לא במצב של חקירה והוא ממלמל", והחוקר אמר לה שהוא יגיע והחשוד יאמר את אשר ירצה.

98. עוד סיפר החוקר במזכר, כי הגיע עם שלשה חוקרים נוספים, הופעל מכשיר הקלטה והחשוד תושאל. אמנם, תחילה דיבר "בקול נמוך ומוחלש" אולם ככל שהשיחה התפתחה, "הווליום שלו עלה קצב הדיבור שלו נהיה מהיר ודיבר כמעט רגיל".

99. **בחקירה נגדית** (החל מעמ' 144 לפרוטוקול), מסר החוקר כי אינו זוכר אם הנאשם היה מחובר למכשירים כלשהם כגון הזנה דרך הווריד, אך בוודאי שלא היה מחובר למכשירים בפה או באף, שאלמלא כן לא היה חוקר אותו. החוקר סיפר כי הנאשם שכב, ובשלב מסוים "התיישר. הוא הרים את עצמו קצת על הכרית" (עמ' 145).

בשלב מאוחר יותר שאל הסנגור מה היה השלב בו הנאשם הזדקף והחוקר השיב "אני לא זוכר, אבל תוך כדי שיחה

כשהוא סיפר על עצמו כמה אוהבים אותו בבסיס וכמה מחזיקים ממנו, אז הוא ככה הזדקף, נשען על הכרית" (עמ' 155).

החוקר לא זכר כי היה מכשיר אשר צפצף וקולו הפריע לחקירה (עמ' 146).

100. הסנגור הקשה על החוקר, כיצד מספר כי החוקר שרביט מסר שאפשר לדבר עם הנאשם, בעוד שבמזכרו של שרביט רשום כי קולו היה חלש והוא דיבר לאט. החוקר השיב כי אכן הנאשם דיבר "חלש". אולם, ככל שהשיחה התפתחה, קולו התחזק והוא נשמע יותר טוב, חזק ומהיר. כך, שדיבר כמעט רגיל (עמ' 148).

העד אישר שגם עורכת הדין כתבה שהנאשם לא במצב לחקירה וכי הוא "ממלמל", והזכיר שהוא זה אשר שלח אותה, טרם יחקור.

101. העד הסביר כי ההחלטה על החקירה התקבלה על ידי הקצינים שהיו במקום. מעבר לכך "אני יכול להגיד לך אישית שאני יודע מניסיוני, ברגע שחשוד או קורבן מתעוררים יש לנו את החובה להגיע אליהם כמה שיותר מהר ול(ל)תעד עד כמה שניתן את השיחה ואת המצב. ואם המצב שלו לא היה מאפשר לו לדבר איתנו אז הוא לא היה מדבר איתנו. אנחנו ניגשנו והוא דיבר איתנו" (עמ' 149 - 150).

102. העד אישר גם כי בשלב מסוים החליט הקצין צפניה להפסיק את החקירה ואמר כי ימשיכו כאשר מצבו של הנאשם ישתפר. העד ציין שהוא לא הבין מדוע התקבלה החלטה זו, אם כי אין הוא זוכר אם הביע בפני הקצין את דעתו השונה (עמ' 150 - 151).

103. הסנגור שאל את החוקר על התרשמותו מהנאשם והחוקר השיב "אם אתה שואל איך הוא נראה לי, אז אני יכול להגיד לך שהוא נראה לי מבין טוב מאוד את המעמד ומנסה לשדר לנו אומללות. אבל ככל שהשיחה התפתחה הוא התחיל לספר על עצמו והביטחון עלה. אז גם היציבות בדיבור שלו עלתה והווליום שלו עלה והוא התייצב במיטה. השיחה מוקלטת", ולשאלה אם הנאשם היה מבולבל השיב "אם הוא היה מבולבל או אם הוא היה שחקן. אני לא יודע" (עמ' 151). בהמשך נשאל על ידי בית המשפט על מה מבוססת תחושתו, והחוקר השיב "על פי השינויים בהתנהגות שלו, בטון שלו, בביטחון שלו, ככל שהתשאול הזה התפתח" (עמ' 154).

104. בחקירה הנגדית המשיך הסנגור להצביע על אינדיקציות בתוך החקירה, המלמדות לשיטתו שהנאשם אכן היה מבולבל מאוד בשלב זה, שכן השיב תשובות שהן בעליל לא נכונות, וצריך היה לדעת שלא ינתן בהן אמון. החוקר תהה חזרה "אתה חוקר אותי על התשובות שלו?" (עמ' 153).

105. הסנגור הקשה על החוקר בטענה כי לפי הממצאים הרפואיים באותו שלב הנאשם היה זמן קצר לאחר הפסקת ההנשמה המלאכותית, וצפוי היה שבאמת יהיה במצב מבולבל. החוקר השיב "אני לא צריך לשאול רופא. התשובות שלו, כמו השאלות שלנו, מוקלטות. חלק מהן מעידות על בלבול, חלק מהן קוהרנטיות, לעניין, להבנתי ולשיטתי מתאימות למציאות בהרבה מובנים. ובכל מקרה אני חוזר ואומר שזאת ל(א) החקירה היחידה, היו לו עוד הרבה מאוד חקירות אחר כך שבהן מצב הערנות שלו כבר היה שונה" (עמ' 159).

האזנה להקלטת החקירה

106. נוכח המחלוקת, האזנתי להקלטת החקירה (ת/2א). **שמיעת ההקלטה אינה תומכת בטענת הסנגור כי הנאשם היה במצב רפואי שאינו מאפשר חקירה**. אכן, הנאשם נשמע עייף ודיבורו חלש. הדיבור גם מעט איטי, לפחות בתחילת החקירה, אך יש להבהיר כי אינה איטית מאוד, ואינה נשמעת חריגה בהרבה מהנורמה.

107. עוד יאמר שהנאשם נדרש בחלק מהשאלות, כבר קרוב להתחלה, להשיב לשאלות מורכבות, והוא עונה עליהן מבלי שנשמע כל קושי, גמגום או היסוס בדיבורו, למעט עצם הדיבור האיטי במעט.

כך לדוגמה, כאשר נשאל על התרופות בהן בחר להתאבד (ת/2ב עמ' 6, וכפי שיפורט להלן), הוא לא רק משיב לעניין, אלא עושה זאת מיד. הוא נותן הסבר רפואי קצר, המתאים לרמת ההשכלה הרפואית של חוקר המשטרה, מבלי שנדרש להשתהות לרגע קט, על מנת לברור המילים המתאימות לבטא התשובה הרפואית.

וכך לדוגמה, כאשר הוא נשאל אם יש לו סכסוך עם מאן דהוא, הנאשם מאריך מאוד בתשובתו לגבי עד כמה הוא מוערך בעבודה ועד כמה עבודתו חיונית שם, ומתעקש לסיים דבריו למרות "המהומים" של החוקר (הנשמע נכנס לדברי הנאשם), ואמירות החוקר "אין לי ספק", שנועדו לרמוז לנאשם לקצר בדבריו. יאמר, שדברי הנאשם בהקשר זה, ובכלל, נאמרים בטון שקט, אך בטוח (שם, עמ' 12).

108. יובהר, שהיו מקטעים שבהם הנאשם כן נשמע שהוא חושב לפני דיבורו, ומתקשה להתנסח, כגון השלבים בהם תיאר כיצד מצבו הרפואי של בנו מביא אותו למצב של דיכאון, והקושי להחליט אם להשאר ליד הבן בחו"ל או לחזור לארץ (ת/2ב, עמ' 7).

משמע, מידת הרהיטות של הנאשם לא השתנתה כפונקציה של המורכבות הקוגניטיבית של התוכן, אלא כפונקציה של הקושי הרגשי. הוא היה רהוט כמעט כל הזמן, למעט בשיח על נושאים קשים, ככל אדם אחר. ויאמר, כי יש סבירות ממשית ששינוי הטון בעת הדיבור על מחלת בנו, אינה אלא העמדת פנים, שנועדה ליצור רושם מהימנות בהקשר למניע לניסיון ההתאבדות (לכאורה).

109. עוד יאמר, כי הנאשם היה בבירור ער לסביבתו, ולא הסתפק בתשובות לשאלות. כך, בערך בדקה 21:10 והלאה מדברים החוקר והקצין צפניה ביניהם על מקום האקדה. הנאשם קשוב לשיחתם, מתערב, ומבהיר את דבריו שנאמרו קודם (ראו עמ' 11 בת/2ב). בכך, מראה הנאשם שלא זו בלבד שהוא מבין את אשר הוא נשאל, אלא שמידת עירנותו מאפשרת לו להיות מודע לאופן שבו דבריו נקלטים על ידי זולתו.

110. הסנגור הדגיש בסיכומיו כי הנאשם היה "מחובר למכשירים" בעת שנחקר. ואכן, הצפצוף המעיק של מוניטור כלשהו נשמע לאורך כל החקירה, למרות שהחוקר לא זכר זאת. הסנגור מצייין כי קולו של הנאשם אינו מתגבר לאורך החקירה, בניגוד לזכרונו של החוקר. אולם, כאן עלי לחלוק על הסנגור. אמנם, קולו של הנאשם אינו מאוד חזק בשום שלב, אך במשפטים הראשונים הוא נשמע חלוש יותר, וכאשר השיחה מתחילה לקלוח, קולו נשמע בהיר, יציב, בוטח וגם חזק מעט יותר.

מצב הנאשם - איכות תוכן הפתיח

111. נוכח המחלוקת על מידת הצלילות של הנאשם בעת חקירתו זו, ארחיב מעט בתיאור התכנים, וארבה בציטוטים מעבר למקובל. זאת, משום שהתשובות הענייניות של הנאשם מלמדות לכאורה שהנאשם

היה "מאופס" בהחלט, בעת חקירה זו. מאופס, למעט השליטה בתחושת הזמן.

יובהר שהנאשם טען מספר פעמים כי הוא "מבולבל", כאמירה כללית, כ"כותרת", או כהסבר לכך שאינו משיב על שאלה. אולם, עיון בתוכן דבריו אינו מאשר את טענתו.

112. אם כן, **החקירה נפתחת** בכך שהחוקר פונה לנאשם, וזה משיב שלקח הרבה מאוד כדורים. החוקר מציג עצמו, מבהיר שהנאשם חשוד ברצח, והנאשם מאשר שמבין. לאחר מכן נאמרת האזהרה, ושוב הנאשם מאשר שהבין. הנאשם אישר כי הייתה אצלו עורכת דין, אף כי לא זכר את שמה.

113. הנאשם נשאל על הכדורים שנטל ומסר שנטל כ- 300 כדורים, כדורי הרגעה וכדורי שינה, מוסיף "אני לא זוכר בדיוק" אך מדגיש כי "לקחתי כדורים, בלעתי שלושה בקבוקים שלמים" ובהמשך ... "משהו כזה". הנאשם לא ידע להשיב לשאלה "איזה יום היום?" ואמר שהוא מבולבל לגמרי, אם כי "אני יודע שאני בסורוקה" (ת/ב, עמ' 2).

114. החוקר הזכיר כי הם חוקרים, ואמר כי הם יודעים שהנאשם חוזר לאיתנו פיזית ומנטלית, ואין אלה כדורים הצפויים "למחוק" אותו. כן נאמר לנאשם, שהיה אצלו שוטר קודם לכן, אשר שוחח עמו. המתמלל מעיר כי הנאשם בשלב זה מדבר בקול חלש מאוד (ת/ב, עמ' 3).

115. הנאשם נשאל מה הוא זוכר, וחזר על כך שבלע כדורים, החל לנסוע באוטו, ואז נעצר. לדבריו, הדבר הבא שהוא זוכר זה שהיה בבית החולים. כן אמר, שנמסר לו שהיה מורדם ומונשם. אז, החל הנאשם לתת הסבר רפואי "יש לזה סיבות שהכדורים האלה גורמים לנפילת כל המערכת" והמשיך והסביר כי נטל כדורים "חוסמי בטא".

116. לשאלת החוקר הסביר כי את הכדורים האלה נטל בנוסף ל- 300 הכדורים עליהם סיפר קודם לכן, ולפיכך "לא חשבתי שאני אשרוד" (שם). לשאלות החוקר אישר "רציתי למות, כן. רציתי למות כי אני בדיכאון ולא טוב לי". הנאשם המשיך והסביר כי לא טוב לו בחייו, כי חזר מארצות הברית שם יש לו בן שמאוד חולה במחלה נוירולוגית קשה "וחשבתי שסוף העולם" (ת/ב, עמ' 4).

117. החוקר הזכיר לנאשם כי הוא זוכר שחזר מארצות הברית וזוכר שניסה להתאבד, ושאל את הנאשם אם אינו זוכר מה קרה באמצע. הנאשם השיב "לא, אני לא זוכר שום דבר, אני זוכר שנכנסתי, נכנסתי לחדר תרופות באתי לקחת את התרופות ולקחתי אותם זה הכל". לשאלה אם כוונתו שלקח התרופות מהמרפאה הצבאית ב"עיר הבה"דים" השיב "לא, לא יש לי תרופות שלי יש לי את התרופות שלי" (עמ' 4). לשאלה איפה הן, השיב שלא זוכר איפה בדיוק, אבל בבית (עמ' 5).

118. החוקר שאל על נשקו של הנאשם, והנאשם ענה במשפטים שלמים "כן, יש לי נשק ברישיון"; לשאלה איזה השיב "וולטר, יש לי אקדח שקוראים לו וולטר"; לשאלה כמה מחסניות יש לו השיב "יש לי שתי מחסניות". לשאלה כמה כדורים יש בכל מחסנית השיב "אני לא זוכר", ולשאלה "בערך" השיב "אני ממש לא זוכר, שש שבע". לשאלה אם יודע איפה האקדח עכשיו השיב הנאשם שוב במשפט מלא "לא, אני לא יודע איפה הוא" (הכל שם, בעמ' 5).

119. אז פנה החוקר לשאול על הרכב בו נסע הנאשם, ושוב ענה הנאשם לשאלות השונות של החוקר

במשפטים מלאים ובהירים מאוד "עם הרכב שלי יש לי רכב אחד", "יש לי קיה". לשאלה אם שלו או מושכרת השיב "לא, מושכרת", וכן "של הצבא" (עמ' 5).

120. החוקר הטיח בנאשם כי הבין מרופאים שיש דרכים הרבה יותר יעילות לשים קץ לחיים, ועובדה שהוא שרד, ושאל מדוע בחר בדרך זו. הנאשם הטיח חזרה שאין בכוונתו ללמד את החוקר פרמקולוגיה (עמ' 6). לאחר שנשאל שוב, הסביר שלא היה בידו חומר הרדמה חזק להזרקה, המאפשר "בשתי שניות זה הוצאה להורג", אבל "אם אתה לוקח שילוב מסיבי של זה חומרי הרדמה וחוסמי בתא אתה מדכא את כל המערכות הנאורולוגיות והקרדיולוגיות את כל המערכות" (שם, השגיאות במקור - א"א). אז הטיח הנאשם עוד בחוקר "אתה בתור בלש מנוסה ראית מקרים ששילוב של כמה סוגים של תרופות מהסוג הזה יכול להרוג".

121. לשאלה מדוע לא התאבד באמצעות אקדחו, השיב הנאשם כי שיש לו רתיעה מלהשתמש באקדח (עמ' 6). לשאלת החוקר אמר כי מעולם לא השתמש באקדח מחוץ למטווח, והסביר "אני אדם מאוד פציפי אני איש שלום (מילים לא ברורות)", ולשאלת החוקר אם אכן כך, השיב "בחיים שלי" (עמ' 7).

122. **לסיכום שלב זה של הדברים**, יאמר כי לא לחינם הארכת בתיאור וציטוט שלב זה של החקירה (אשר החוקר שלא ייחס לו כלל חשיבות, ולא אזכר כמעט דבר עד שלב זה, במזכרו המתמצת את החקירה). חשיבות הדבר היא **שמתוכן הדברים עולה הרושם שלפיו הנאשם אולי עייף, אך הוא בהחלט "מאופס"**.

בפרפרזה על המשנה ב"אבות", נראה כי הנאשם היה בבחינת שואל כענין ומשיב כהלכה, אינו נבהל להשיב, אומר על ראשון ראשון ועל אחרון אחרון, ועל מה שלא שמע אומר 'לא שמעתי'. תשובותיו היו ענייניות; משפטיו היו שלמים; טען לעניין תוכן רפואי מתוך בטחון ודחה את טענות החוקר שחלק עליו; מסר עובדות שזכר וידע לומר מה אינו זוכר, ולמה.

אכן, הנאשם לא חש היטב את מימד הזמן, כאמור, אך זה טבעי מאוד למי ששכב בבית החולים והיה מחוסר הכרה לזמן מה. אולם, החוקרים מודעים לכך, ולכן מזכירים לנאשם מדי פעם בפעם את מימד הזמן, כאשר עניין זה הוא קריטי (ראו לדוגמה סוף עמ' 11 ותחילת עמ' 12).

ייתכן תיאורטית שיש איזו מניעה רפואית כלשהי שגרמה לנאשם בלבול מעבר למשתמע בתשובותיו, אך בניתוח התוכן (כמו בעת השמיעה) אין כל אינדיקציה לכך.

לכן - **בצדק רב, בשלב זה, החליט החוקר (תחת העין הפקוחה של הקצינים) שניתן להתחיל לחקור את הנאשם לגופם של החשדות**. להפך, לו הייתה היחידה החוקרת נמנעת מגביית גרסה של הנאשם ברגע שניתן לעשות כן, הדבר היה עלול לפגוע בחקירה. כך לדוגמה, לו הייתה באה מפיו טענה מזכה הניתנת לבדיקה, יכולים היו לבדוק אותה, בטרם יעלמו ראיות.

הגרסה הראשונה - התוכן מהותי

123. החוקר שאל שוב את הנאשם אם יש משהו שהוא זוכר בין הגעתו לארץ לבין ההחלטה לקחת כדורים. הנאשם לא טען "בלאק אווט" אלא לפיזור הדעת. בלשונו "לא, אני פשוט כל הנושא הזה של הבן שלי רדף אחרי כל הטיסה, זה דיכא אותי" (ת/2ב', עמ' 7). הנאשם טען כי היה לו קשה מאוד לעזוב את בנו, אך חזר "מכיוון שי לי פה מחויבות ואחריות כלפי העבודה והצבא". הנאשם הסביר עוד "שילד שלך חולה כרוני קשה ואין לו מרפא זו הסיבה העיקרית לדיכאון נוראי..." (שם).

124. החוקר ניסה לחדד אם הנאשם זוכר את ביקורת הגבולות, והנאשם השיב "פחות או יותר במעורפל כיוון שאני עכשיו תחת השפעה" (עמ' 8) וחזר על כך שהוא מבולבל, אך אמר שהוא זוכר את הדיכאון בטיסה. בהמשך אמר כי הוא זוכר שקם בבוקר לעבודה ב"עיר הבה"דים", אך דיווח למפקדת שאינו חש בטוב, ואז חזר הביתה (שם). לדבריו, הגיע הביתה סביב שעה "שתיים או שלוש" (עמ' 9), וזכר לומר לחוקר את הכתובת. זאת, בניגוד לדבריו קודם לכן לפיהן אינו זוכר דבר בין ההגעה לארץ לבין נטילת הכדורים.
125. הנאשם סיפר כי הוא גר בבית "אני ואשתי" ששמה "אסתר", כי הם נשואים כשבע שנים ויחד כעשר שנים, וכי בנו בית יחד.
126. לשאלה היכן אקדחו בדרך כלל, השיב הנאשם כי האקדח נעול בארון בחדר השינה אשר לו מנעול, והמפתח נמצא "רק אצלה" (עמ' 10). לדבריו, נגע באקדח לאחרונה שלשה חודשים קודם לכן, בעת מטווח. לפיכך, האקדח אמור להיות עדיין "שם" (עמ' 10), ובהמשך (בעמ' 11) פירט עוד על המיקום המדויק של הארון הנעול, והבהיר שוב כי למיטב ידיעתו האקדח עדיין שם.
- לדברי הנאשם, הוא אינו משתמש באקדח "רק למקרה של הגנה עצמית אם מישהו בא הביתה משהו כזה, פורצים או חס וחלילה..." (עמ' 11). לשאלת החוקר אם היה אירוע של הגנה עצמית מאז חזרתו השיב חד משמעית "לא, לא" (שם)!!
127. החוקר מזכיר לנאשם, באופן בהיר מאוד, שהוא חזר לארץ בשבת והיום הוא יום שלישי בשבוע, כך שחלפו 3 ימים מאז נחת.
- לאחר התזכורת לגבי מימד הזמן, הנאשם נשאל אם מאז חזרתו, אם היה לו ויכוח "עם מישהו בעולם הזה". הנאשם השיב "לא, שום וויכוח שום דבר" והמשיך והסביר עד כמה הוא חיוני במקום עבודתו, ועד כמה הוא מוערך שם. החוקר מנסה לעצור את שטף הדיבור בהקשר זה, אך הנאשם התעקש והמשיך בדבריו. מכל מקום, סיכם "אם היה לי וויכוח שם עם מישהו התשובה היא לא" (עמ' 12). ולשאלה "ובבית?" השיב "גם לא, אין לי וויכוח עם אף אחד, אני לא בשום סכסוך, אני לא, אני עוד פעם אומר לך שאני לא איש של מדונות, אני איש של שקט, כל דבר אני פותר בנועם" (שם). לשאלה אם הוא אלים השיב "לא, לא להפך" (שם).
128. הנאשם אז נשאל על יחסיו עם אשתו והשיב "בסדר, היחסים עם אסתי בסדר" (עמ' 13). אז הסביר שהוא חי עמה 10 שנים, אך נוסע רבות לבקר את בנו ונכדיו בארצות הברית ולכן אינו בבית הרבה. עם זאת הבהיר כי אשתו "נאורה" ומקבלת את זה. לשאלה אם הזוגיות טובה ויציבה, השיב שלכל זוג יש עליות ומורדות אך "בסך הכל בסדר" (שם).
129. לשאלה אם בת הזוג הביעה רצון להיפרד ממנו השיב "לא ממש, לפעמים אתה יודע אומרים את זה פה ושם אבל לא, לא בצורה דרסטית... ", והמשיך והסביר עד כמה היא מפרגנת לו לנסוע לראות הנכדים בחו"ל, וכי עבור ילדיו זה "מודל טוב ליחסים טובים ולזוגיות טובה ולקשר טוב" (שם).
130. כאשר התבקש לפרט את סדר יומו ביום ראשון (יום האירוע), תיאר את הגעתו לעבודה ברכבו, את העבודה הרבה שהצטברה, וסיפר על מתנות שחיו לו מטעם שתי קצינות שעוזבות, על הדברים היפים שכתבו לו אותן קצינות, על עבודה אדמיניסטרטיבית שחיכתה לו, על חולים ששמחו לראות אותו, ועל כך שהרגיש שם כמו

בקרב משפחה. אולם, לבסוף, שב הביתה משום שהרגיש שהוא קורס (עמ' 14).

לדבריו, הגיע הביתה בצהריים, בין שעה 1200 ל- 1400 ולא היה איש בבית, אז הלך לישון "התמוטטתי" (עמ' 15), ואין הוא יודע כמה זמן ישן. בהמשך הבהיר כי אינו זוכר אם כאשר התעורר היה עדיין אור או שכבר היה חשוך (עמ' 16).

131. הנאשם מספר שקם וחש דיכאון "בגלל הבן שלי". לדבריו חש כי "אם אני ממשיך ככה זה לא יהיה טוב והחלטתי לגמור עם העניין הזה כי אני לא יכול לעמוד בזה זה הורג אותי". הנאשם הרחיב על תחושת התסכול בכך שכרופא הוא מציל רבים, כי הוא נחשב "רופא עליו", אך אין בידו להציל את בנו. מטעם זה החליט לעשות מעשה ו"בלעתי כדורים" (עמ' 15). לשאלה מדוע נסע ולא עשה זאת במיטתו, השיב הנאשם שהרגיש נבוך להיראות בחולשתו, ותחושתו הפנימית הייתה "לצאת ולהיעלם מהעולם הזה" (שם). עוד הבהיר כי נהג ברכבו לאחר שלקח את הכדורים "זה גם לא בסדר אבל כבר איבדתי שיפוט" (עמ' 16).

132. לשאלה מי היה בבית כאשר התעורר השיב "אני לא זוכר, אין לי שום זכרון אחרי שנכנסתי הביתה". לשאלה **אם פגש את אסתי** השיב "אני לא חושב, לא ראיתי אותה" (שם). לשאלה חדה יותר אם ביום שבו הלך לעבודה, חזר ונטל הכדורים ראה אותה השיב בצורה ברורה וחד משמעית "לא, לא, לא, לא, לא, לא, לא, אני נכנסתי לאוטו שמתי תרמיל קטן והתחלתי לנסוע".

הוא נשאל עוד פעמיים אם ראה את אסתי באותו יום, והשיב "לא" ואף "בכלל לא".

הנאשם השיב בשלילה לשאלה אם דיבר עם מישהו אחר או פגש מי מהשכנים.

לשאלה אם ראה באותו יום את שכנו אייל בוחניק, השיב שאינו זוכר. אז נשאל שוב אם פגש את אסתי והשיב בשלילה. אז נשאל אם זוכר שלא ראה אותה, והנאשם השיב בבירור "כן, אני זוכר שלא" (עמ' 17).

אז נשאל אם הוא בטוח בכך והשיב תשובה, אשר במבט ראשון בתמליל ת/2 נראית כתשובה מבולבלת. אולם, בשמיעת המקטע, מתברר שיש בתמליל טעות הקלדה ובנוסף הנכון הכל אתי שפיר.

נרשם בתמליל ת/2: "אני בטוח שלא ראיתי אותה, ואני לא זוכר אם ראיתי אותה או לא אני חושב שלא, אני זוכר רק שהראש שלי לא עבד..." (ההדגשות נוספו - א"א) - מקטע זה נראה כביטוי מבולבל בו הנאשם סותר עצמו, אם זוכר או לא זוכר אם ראה המתלוננת.

אולם, בשמיעת המקטע בת/2 נשמע בבירור שהנאשם אומר: "אני בטוח שלא ראיתי אותה ואני לא זוכר אם ראיתי אותה או לא אני חושב שלא, אני זוכר רק שהראש שלי לא עבד..." (ההדגשות נוספו - א"א).

אם כן, נדמה היה שהנאשם (לראשונה לאחר כחצי שעה של חקירה) עונה בתוכן מבולבל, בהתאם לטענת ההגנה, ולא היא! הנאשם חוזר בפשטות על מה שאמר קודם. היינו, כי הוא זוכר בבטחון שלא ראה את המנוחה, אך אינו בטוח בכך שלא ראה את שכנו אייל. מכל מקום, הנאשם מיד ממשיך לספר שוב שבלע כדורים והחל לנסוע. משמע, הנאשם לא התמקד בניסיון להיזכר אם ראה את השכן אייל אם לאו, אלא נקט בחזרה מהירה לנרטיב הקודם שלו.

133. אז, נשאל הנאשם שאלה קריטית. הנאשם נשאל "אתה יודע מה שלום אסתי", והנאשם השיב "לא. אין לי מושג" (עמ' 17)!

134. החוקר תהה על כך שהנאשם ער כבר מיום האתמול, מתקשר עם סביבתו כבר כמה זמן, מדבר עם הצוות הרפואי, מבקש לאכול או לשתות אבל לא שואל "איפה אסתי?". החוקר שאל אם זה לא מעניין אותו. הנאשם השיב כי החוקר הוא אשר שאל שאלות ספציפיות ומתוך כבוד ענה, אבל "עדיין זה מעניין אותי" (עמ' 18).

החוקר תהה עוד על כך שהנאשם הוזהר שהוא חשוד ברצח, ולא שאל "רצח של מי?" על כך הנאשם השיב "אתה יודע" (שם).

135. הנאשם הסביר כי הוא אחרי 300 כדורים מהם לא רצה להינצל, וכי "למרות שאני כאילו מדבר לעניין ולמרות שאני יוצר את הרושם שאני זוכר והכל הראש שלי מתפקד בערך עשרה אחוז שתדע לך אני לא תפקודי בכלל" (שם), ואז ביקש הנאשם מהחוקר "וברשותך תסביר לי מה קורה".

בתגובה לכך, הקצין צפניה והחוקר אומרים לנאשם שאין בכוונתם להסביר מה קורה, והקצין אף קובע שיש לעצור כאן את החקירה (שם).

136. בשלב זה מתחיל הנאשם לשכנע, בנאום ארוך ורציני, עד כמה מצבו המנטלי בעייתי, ובין השאר טוען "אני לא מסוגל לזכור אולי תשעים אחוז או יותר ממה שקורה איתי" (עמ' 19). בהמשך מוסיף עם זאת ש"עשרה אחוז זכרון של רופא זה יותר טוב מחמישים אחוז של ...".

137. כאן, מסביר הקצין צפניה בצורה בהירה כי החליט לעצור את החקירה, לאור דברי הנאשם. הוא מבהיר שהרבה דברים שאמר החשוד "לא מסתדרים" וכן הבהיר כי הדברים יוטחו בו בחקירה מסודרת, לאחר שירגיש יותר טוב. הקצין גם מסביר לנאשם גם את ההליך להמשך, היינו כי הוא עצור עד "יום חמישי" אבל הארכת המעצר תתבקש לשם המשך החקירה. עוד מציין הקצין, כי עדיף לנאשם לומר את האמת, וכי יש לו תחושה שהנאשם אומר "את מה שנוח לך כרגע להגיד" (עמ' 20).

138. החקירה מסתיימת בדברים ארוכים של הנאשם אודות רצונו למות. הוא עותר במשתמע לקצין צפניה לסייע לו בכך, אך מכל מקום מציין שנוכח נסיבות המחלה של בנו, מן הסתם הקצין מבין את רצונו של הנאשם למות. לקראת הסוף, הנאשם נשמע מיוסר מאוד, וכפי הנראה בוכה. הקצין מביע אמפתיה לרגשותיו, למצוקתו ולמחלת בנו, אך מבהיר לו כי הוא אחראי "על המצב של האירוע". החקירה מסתיימת בכך שהנאשם מודה לחוקרים והם מאחלים לו בריאות (עמ' 21 - 22).

139. מתוך דברים אלה, חשוב לציין משפט אחד שהנאשם אומר לחוקרים. הנאשם מדגיש כי החיים שלו "גמורים" וזאת "בגללו ולא בגלל שום דבר אחר, בגללו זו הסיבה היחידה, ואני כן אומר את האמת, והשאר לא משנה לי" (עמ' 21, ההדגשה והפיסוק נוספו - א"א) ואז ממשיך ומציין כי היה מודה לקצין אם יביא לו סם הרדמה לסיים את חייו.

בשמיעת מקטע זה, ניכר כי, למרות שלא נאמר לנאשם באופן מפורש שהוא משקר, הנאשם מבין שלא מאמינים לו. נראה כי הנאשם הבין שהחוקרים סוברים כי ניסיון ההתאבדות שלו הוא מטעם אחר, ואולי כלל לא משקף ניסיון כן למות. בשמיעה, ניכר מתוך האינטונציה, כי הנאשם הטעים את המילה "כן" בהקשר לאמירת האמת. משמע הוא עומד על כך שגרסתו זו, סיבה זו לניסיון ההתאבדות, היא האמת, ולא האפשרות האחרת אשר עליה חושבים החוקרים.

הנאשם אמנם טען קודם לכן, שייתכן שהוא אינו זוכר "תשעים אחוז" ממה שאירע. אולם, כאן, כאשר הוא מנסה לשכנע

את החוקרים להאמין לו, הוא אינו חוזר על דברים אלה, באמירה שאולי קרה אירוע שאותו הוא אינו זוכר, ואינו מזכיר שוב את העובדה שהוא מבולבל.

140. בכל נאומו הארוך של הנאשם בסוף החקירה: הוא לא שואל באיזה מעשה רצח בדיוק הוא חשוד! ולמרות דבריו הארוכים על הקשר הטוב בינו לבין אשתו - הוא לא שואל על גורלה!

טענות הנאשם לענין חקירתו הראשונה

141. כאמור, אין מחלוקת היום כי גרסתו של הנאשם בשעת חקירתו הראשונה אינה מבטאת את מהלך התפתחות האירועים. השאלה היא, אם כן, מדוע הוא אמר דברים שאינם נכונים?

טענתה הפשוטה של המאשימה היא, שמדובר בגרסת הכחשה ראשונית, בה הנאשם ניסה להציג מצג לפיו אין לו כל קשר למות המנוחה, למרות שהוא זכר היטב, וידע בבירור שהוא רצח אותה. לפיכך, מבקשת המאשימה ליתן משקל מלא לגרסה זו, כגרסה שקרית של חשוד, המחזקת את ראיות התביעה, ואשר כשלעצמה מטילה ספק בכל גרסה שנשמעת מפיו מאוחר יותר.

טענת הסנגור בסיכומים היא כי הנאשם נשמע חלש, תוכן דבריו מבולבל, ומצבו הרפואי לא אפשר את חקירתו, אפילו ביום המחרת. נבחן את טענות ההגנה.

142. ראשית, כמובא לעיל באופן מפורט, **ההתרשמות שלי משמיעת החקירה שונה עד מאוד מהתרשמות הסנגור**. הקול אמנם חלוש בתחילה, אך נשמע יותר טוב די מהר. הנאשם משיב לעניין, מרחיב, מפרט ולעיתים אף מתווכח עם החוקרים. אמנם, לא בטון של מריבה, אלא בטון מתון ושקט, אך הוא בהחלט עומד על דעתו כאשר הוא מעומת עם שאלות. עם זאת, בשלב זה של החקירה, אין הוא מעומת עם חומרי חקירה של ממש, אלא עם טענות כלליות, כגון השפעת התרופות שנטל.

143. הסנגור מצביע על כך **שהקצין צפניה החליט להפסיק את החקירה** בשלב מסוים, בשל מצבו של הנחקר, וטוען כי בכך מבטא הקצין את עמדתו שמצבו של הנאשם לא היה כשיר. דא עקא, שהקצין כן התיר את החקירה למשך כארבעים דקות!

יתרה מכך, עיון מדוקדק מלמד שהקצין הפסיק את החקירה בשלב בו החוקר עמד להטיח חומרי חקירה בנאשם! זאת, כאשר החוקר מתחיל לומר לנאשם שדבריו לפיהם לא יודע מה שלום אסתי אינם מתיישבים "אתה לא יודע, קצת מוזר כאילו כי... ", והקצין חותך אותו ואומר "לא עכשיו" (ת/ב עמ' 19). כלומר, הקצין סבר שמבחינה חקירתית טרם הבשילה העת להטיח חומרי חקירה. זו הסיבה הישירה להפסקת החקירה, לא מצבו הרפואי של הנאשם.

דברים אלה באים לאחר שהחוקר הטיח בנאשם שזה מוזר שלא שאל באיזה רצח הוא חשוד. עיון זהיר מלמד ששאלה זו דווקא היא אשר הובילה את הנאשם, מיד, להתחיל לטעון שזכרונו חלקי (עמ' 18, והדברים מפורטים לעיל). תופעה, המקשה על מתן אמון בטענה.

ייתכן גם, שהקצין לקח בחשבון שהנאשם בדיוק טען, בפעם הראשונה, שהוא אינו זוכר, ובהתחשב בכך שכבר נמסרה גרסתו, ניתן היה להפסיק, ולהמשיך בפעם אחרת.

מכל מקום, הקצין צפניה לא הובא לעדות, וממילא לא נשאל על כך.

144. לענין **מצבו הרפואי של הנאשם**, הסנגור הפנה לדברי ד"ר פוקס (מבית החולים), בעמ' 145 - 146 לפרוטוקול, אשר ציין כי קיימת אפשרות שחומרי הרדמה יביאו לאבדן זיכרון של טווח הזמנים הקשור להרדמה. כך, שחולה עלול לא לזכור כי הוכנס לחדר ניתוח, לדוגמה. מכל מקום, אין הוא נוהג לתת "הרשאה" לחקירה, משום שאינו יכול להתחייב על עניין זה.

דא עקא, שגרסתו של הנאשם בחקירה לא הייתה כי הוא אינו זוכר את הנסיבות בהן נכנס לרכב, או כיצד הגיעו לגופו חומרי ההרדמה. להפך, הנאשם סיפר שהוא היה בדיכאון מטעם מוגדר, והדיכאון התגבר כאשר התעורר משנתו לאחר הצהריים. בחקירתו, הוא זכר שלקח הכדורים ממקומם בתיק שלו, הוא זכר שנטל הרבה כדורים לפני שנכנס לרכב, הוא זכר שהחל לנהוג וכן זכר שהמשיך ונטל עוד כדורים לאחר תחילת הנהיגה. אם כי, לא זכר פרטי פרטים.

אם כן, בהנחה שהנאשם סיפר בבית המשפט את האמת על מותה של אשתו מול עיניו מכדורי אקדח, הרי שלא באמזיה לגבי שלב ההרדמה עסקינן, אלא באמזיה לגבי דברים שהיו קודם להרדמה, כאשר דווקא את שלב ההרדמה הנאשם זכר.

לא הובאה כל חוות דעת רפואית מטעם ההגנה לגבי היתכנות של "אמזיה סלקטיבית" מסוג זה. לעומת זאת, **הנאשם נבדק על ידי פסיכיאטרית יום קודם** לחקירתו, 4.11.19 בשעה 15:30 (בתוך מסמכי ת/78), לאחר שנגמל ממכשירי ההנשמה. **רישומי הפסיכיאטרית סותרים בבירור את טענות הנאשם**. הרופאה רשמה כי הנאשם "בהכרה מלאה, מתמצא בכל המובנים", וכן נרשם "ללא עדות לסימני בלבול, פסיכוזא, או סימנים אפקטיביים מג'ורים, לא נצפו סימנים חרדתיים או סימני PTSD". לפסיכיאטרית מסר הנאשם, כפי שמסר לחוקרים למחרת, כי הוא בדכאון בשל המצב הרפואי של בנו וחשב להתאבד בשל כך. הפסיכיאטרית רשמה גם "טוען שלא זוכר שום דבר מהאירוע הפלילי" (ההדגשה נוספה - א"א), אם כי בהמשך רשמה "סימנים קוגניטיביים שמורים". לגבי טענת הדיכאון, רשמה "לא נצפו סימני דכאון כלל". הרופאה לא הוזמנה להחקר בחקירה נגדית.

לכן, **אציע לחברי לקבוע שאין בטענה הרפואית ממש**. יתרה מכך, העובדה שהנאשם לא היה מבולבל שעה קלה לאחר ניתוקו ממכשיר ההנשמה, כממצא הפסיכיאטרית, מקשה מאוד מאוד על הטענה לפיה היה מבולבל יום לאחר מכן, כאשר נחקר על יד החוקרים.

145. הסנגור מצביע על **נקודות שונות בחקירה** בהן ניכר, לשיטתו, שהנאשם "תלוש מהמציאות", עד כדי כך שלא ניתן ללמוד דבר מתשובותיו.

הסנגור מצביע על כך שהנאשם **לא זכר שם** עורכת הדין שהייתה אצלו. על כך אפשר להוסיף כי באמצע החקירה הוא גם שאל את החוקר לשמו, אף שהחוקר הציג עצמו בתחילת החקירה. אולם, העובדה שאדם לא זוכר שם שאמרו לו פעם אחת, ובמיוחד כאשר מדובר בבעל תפקיד, אינה מלמדת הרבה. נסיון החיים מלמד שרבים מאתנו לא לומדים שמות בקלות, בוודאי לא בשמיעה הראשונה.

הסנגור מצביע על כך שהנאשם **לא זכר "איזה יום היום"**, אך כאמור לאדם ששוכב בבית חולים והיה מחוסר הכרה כיממה, אין בקושי זה באוריינטציה שום אינדיקציה לבעיה כללית יותר. מעבר לכך, טענת הנאשם כי אינו זוכר היא טענה בעלמא, ולא בטוח כלל שהיא נטענה בתום לב, כאמור.

הסנגור מצביע על כך שהנאשם **אמר שהוא מבולבל**, שהראש "לא עובד" והוא אינו מסוגל לזכור 90 אחוז מהנאמר לו. אכן, הנאשם טען מספר פעמים שהוא מבולבל, אך השאלה היא אם מאמינים לטענתו. הסנגור כאן מניח את המבוקש. בהקשר זה יש להעיר כי הטענה שהוא לא מסוגל לזכור "תשעים אחוז", נאמרה רק לקראת סוף החקירה, כאשר הנאשם הצליח להבין מהחוקרים כי הם אינם מאמינים לו כלל ועיקר, וכי יש בידם מידע הסותר את גרסתו.

הסנגור מצביע על **המשפט הנראה מתוך התמליל כסתור מתוכו**, בו הנאשם אומר חד משמעית כי לא ראה את אשתו, ותוך כדי דיבור אומר שאינו זוכר אם ראה אותה אם לאו (עמ' 17). אולם, כמפורט לעיל, בשמיעת המקטע עולה כי הנאשם אמר בבירור, וללא בלבול, כי לא ראה את אשתו, ורק לגבי השכן אמר שאינו בטוח שלא ראה אותה. זאת, בדיוק כפי שטען כמה שורות קודם לכן בתמליל החקירה. להפך, למעשה עולה מהאזנה כי הנאשם מאוד עקבי בגרסה, שלא ראה את המנוחה כלל באותו יום.

המדובר בטענת חפות פשוטה, וכמסתבר שקרית.

146. למעשה, **הטענה היחידה של הסנגור שיש בה ממש בהקשר זה, היא הטענה של הנאשם כי לא נגע באקדח מספר חודשים**. זאת, כאשר האקדח היה ברשותו ברכב במדבר. טענת הסנגור בהקשר זה היא טובה, שכן, אילו זכר האירועים כהווייתם והיה בונה גרסה שקרית ביועין, היה יודע כי האקדח מן הסתם נתפס ברשותו על ידי המשטרה, וממילא ידע כי הוא מוסר גרסה מופרכת.

147. בהנחה שהנאשם היה אשם וחיפש גרסת חפות שאולי תתקבל, ניתן להעלות על הדעת כמה הסברים לטענתו המופרכת על האקדח.

ייתכן שהנאשם, שהתעורר יום קודם בלבד, טרם חשב על גרסה מלאה. כך, בעת טוויית הגרסה השקרית, לפיה אינו קשור כלל למות המנוחה, שכח כמה פרטים שיש "לסגור". וכך, הופתע משנשאל על האקדח וענה "בשליפה".

ייתכן, שהנאשם, אשר הבין שמציאת האקדח עליו מהווה ראייה לחובתו, חשב לבנות גרסה שקרית שבמרכזה טענה לסוג של אמנזיה או אי שפיות זמנית, ולכן מסר גרסה שאינה כוללת את האירוע כלל.

ייתכן לומר, בדוחק רב, שדווקא הטראומה של מות המנוחה היא אשר גרמה לטשטוש פרטי זכרון האירוע. כך, שהנאשם לא זכר כי בלחץ בו היה נתון לאחר מעשה הוא לקח איתו את האקדח, פרט שהיה שולי יחסית לעצם מות המנוחה. יש להדגיש, כי אפילו אם זכרון האירוע עצמו היה מטושטש, בזכרונו (וקשה מאוד לקבל טענה זו), עדיין הוא נמצא משקר לגבי הטענה שלא ראה המנוחה מאז חזרתו. שהרי, גם בלילה קודם הוא התעמת עמה, לאחר הפרדת החדרים, כעולה מסרטים שהסריטה המנוחה (במובא לעיל אגב עדותו הראשית).

148. האמת חייבת להאמר, שאין הסבר באמת טוב, לכך שהנאשם שיקר לגבי האקדח, ולכן עובדה זו היא אכן קושיה על התזה לפיה הנאשם היה מאופס היטב בעת החקירה. אולם, מדובר בקושיה אחת בלבד, כאשר בדיקה פסיכיאטרית יום קודם, ושמיעת החקירה כולה מלמדות על תשובות ענייניות של אדם שבהחלט היה במצב רפואי סביר, וברמת עירנות המניחה את הדעת. נראה כי מצבו היה כזה שכל חוקר סביר היה מחליט לחקור את הנאשם.

149. כיצד הסביר **הנאשם בעדותו** את דבריו בחקירה הראשונה? כאמור לעיל, הסנגור נמנע במודע מלשאל את הנאשם על כל מהלך החקירה במסגרת החקירה הראשית. דבר, אשר כשלעצמו מפחית לא מעט

ממשקל כל טענותיו בעניין זה, בהעדר גרסה סובייקטיבית סדורה, המתארת את מהלך הדברים מזווית הראיה שלו כנחקר. לגבי תשובות הנאשם בחקירה הנגדית, הסנגור בסיכומיו מפנה לדברי הנאשם לפיהם אינו זוכר כלל שיחה עם חוקרים בבית החולים (פרוטוקול יום 7.6.21, החל מעמ' 307).

150. בחקירה הנגדית, הנאשם טען שהבדיקה הפסיכיאטרית היתה קצרה, ואין לה משקל ממשי, שכן נועדה רק לבדוק כשירות למעצר. לעניין החקירה לגופה, כאמור, טען הנאשם בבית המשפט שהוא כלל לא זוכר את שיחתו עם החוקרים (עמ' 308).

לתמיהת התובע כיצד הנאשם לא הזדעק כאשר נאמר לו שהוא חשוד ברצח, ייחס זאת הנאשם לתרופות שקיבל, והעריך שהוא הרגיש כאילו הוא על המאדים מבחינת רמת הניתוק שלו מתוכן הדברים (עמ' 309). הנאשם עוד טען כי, בעת החקירה הזו, הוא היה ב"רבע הכרה" (עמ' 310).

151. התובע הקשה על הנאשם שהוא זכר בחקירה זו פרטים רבים על חייו בדרך כלל, על נסיעתו לארצות הברית, על יומו בעבודה, ועוד. לעומת זאת, לא סיפר על המפגש עם המנוחה ועל כל מה שקרה עם האקדח. הנאשם טען שמה שזכר ואמר היה אמת, אלא שהוא לא זכר את האירוע בגלל מצבו (עמ' 311), ובהמשך השיב לשאלת בית המשפט "אני אומר שהזכרון שלי היה סלקטיבי" (!) וכי "בהמשך הכל התבהר" (עמ' 312).

152. לשאלה חוזרת של בית המשפט, ענה הנאשם תשובה אשר לטעמי מסגירה חלק מהלך החשיבה שלו "אני עוד פעם כל העדות שלי הזאתי זה העדות הראשונית, אני לאחר מכן התחלתי לחשוב וסדר העניינים התחיל להתבהר אצלי, יכול להיות שבעדות הראשונה אמרתי דברים, שהם לא הגיוניים, ואני מבין גם למה אמרתי אותם, ואילו בעדות בהמשך כשהראש שלי התבהר מסרתי בצורה מסודרת איך עשיתי מה עשיתי ומה קרה. זה הכל" (שם).

דומה כי כאן נפל הנאשם לכלל פליטת פה, הסותרת את טענתו שלא זכר אז את האירועים. שכן הוא אומר למעשה, כי זו עדות ראשונית, וכי לאחר מכן החל "לחשוב ולסדר את העניינים" וכך הדברים התבהרו. יש כאן **רמז לכך שהנאשם למעשה משתף בתהליך של בניית גרסה נוחה, ולא בתהליך היזכרות באירועי אמת.**

הנאשם גם אומר במקטע זה שאמר בחקירה זו דברים לא הגיוניים "ואני מבין גם למה אמרתי אותם". התבטאות הנשמעת כמתייחסת לניתוח הגיוני - לוגי של גרסה, ולא תהליך של היזכרות בחוויות שחווה.

רק לאחר מכן, כאשר התובע הטיח כי התשובה לא ברורה, הנאשם שיפר את תשובתו, וחזר עליה עם דוגמה של התייחסות לאקדח שטען שהוא בבית. אך בהסבר זה הוסיף הנאשם את המשפט "שכשהתעוררתי היה לי זיכרון חלקי וזה אתה צריך להבין" (עמ' 313).

החקירה בבית החולים - סיכום

153. אציע לחברי **לדחות את גרסתו של הנאשם לפיה בבית המשפט לא זכר את חקירתו בבית החולים. כן אציע לדחות את המצג שיצר הנאשם בבית החולים, לפיו לא זכר דבר מן האירועים הטראגיים נושא תיק זה.**

154. אציע לחברי לקבוע כי **דברי הנאשם בחקירה הראשונה ת/2 נאמרו כאשר הוא במצב קוגניטיבי סביר ותקין**, כפי שקבעה הפסיכיאטרית כבר יום קודם לכן (בתוך ת/78), כפי שהתרשם החוקר (בעדותו כנ"ל), כפי שהתרשמתי אני בעת שמיעת ההקלטה של החקירה ת/2א, וכעולה מניתוח זהיר של תוכן דבריו, בעזרת התמליל ת/2ב, כאמור.

אציע לדחות הטענה לפיה הנאשם סבל מ"אמנזיה סלקטיבית" כלשונו, בה זכר כל מה שלא קשור למנוחה, אך לא זכר כל הקשור למנוחה. מובן מאליו שיש לדחות מכל וכל הטענה המוזרה לפיה זכר באופן שגוי את הסיבה בעטיה ביקש להתאבד, היינו כי בבית החולים זכר שנטל התרופות בגלל בנו, אך בבית המשפט זכר כי הסיבה הייתה הטרגדיה שקרתה עם אשתו.

155. אציע לחברי לקבוע כי **התנהגות הנאשם בחקירה זו, היא התנהגות תמוהה ומפלילה**. זאת, כאשר הנאשם, למרות שהוא עירני מאוד לנעשה סביבו, אינו שואל באיזה רצח הוא חשוד כאשר נאמר לו שהוא חשוד ברצח. וזאת, כאשר הנאשם מנסה ליצור מצג כאילו לא ראה את אשתו מאז שחזר מחו"ל; אינו מתאר פגישה עמה בבית, מבלי להביע כל פליאה על כך שלא הייתה בבית; אינו תמה על כך שאינה מגיעה לבית החולים לבקרו; ואף מתאר יחסים זוגיים תקינים למרות שידע שהיא הפרידה פיזית את חפציו בתוך הבית ושניהם היו במגמת פרידה. אציע לקבוע כי **התנהלות מיתממת זו ביחס לגורלה של אשתו**, על רקע גרסת הנאשם בבית המשפט, אינה אלא **התנהגות מפלילה**, מאוד מפלילה.

156. אין מחלוקת שאין אמת בגרסתו של הנאשם בת/2 המרחיקה אותו מהאירוע, בטענה שכלל לא ראה את המנוחה באותו יום, וכלל לא נגע באקדחו.

אציע לחברי לראות בחקירה זו משום גרסה שקרית של הנאשם, וליתן לה משקל משמעותי לחובתו. אציע לראות בגרסה שקרית זו משום גרסה ראשונית של חשוד המרחיק עצמו בשקר. גרסה זו, הסותרת את גרסתו העיקרית של הנאשם בבית המשפט, מחזקת את משקל ראיות התביעה. בהעדר אמון בהסברו של הנאשם לגרסה שקרית זו, אציע לקבוע כי יש בת/2 כדי לכרסם במהימנות הגרסה שמסר הנאשם מאוחר יותר.

ת/3 - חקירה ראשונה בימ"ר

157. לאחר מכן נחקר הנאשם ביום למחרת, ה-6.11.19 בימ"ר נגב (ת/3, ת/3א, ת/3ב). בפתח החקירה, ולאחר שנאמר לו במה הוא חשוד, ביקש הנאשם מהחוקר להיבדק בדחיפות אצל פסיכיאטר, כי יש לו מחשבות אובדניות, ושהוא אינו רוצה לחיות במצב הזה, וכי הוא זקוק לעזרה, כי סובל מדיכאון וצריך טיפול.

158. הנאשם אינו מתייחס לכל שאלה הנוגעת לחשדות נגדו, ורק מבקש שוב ושוב בדיקה פסיכיאטרית, תוך שהוא מדגיש שכרופא הוא מודע לכך שהוא "בדיכאון". לדבריו, אינו כשיר לשהות במעצר גם בהיבט הרפואי וגם בהיבט הפסיכיאטרי.

159. חשוב לציין כי לשאלה בדבר הסיבה לדיכאון, הוא מציג את האזיקים שעל ידיו ואומר "כי אני אזוק" (כפי שנשמע במקביל ל"מילה לא ברורה" בעמ' 6 ש' 1 לתמליל ת/3ב) ומדגיש שהוא "במצב נוראי" ומציין שאינו רוצה לחיות.

יוער כי הנאשם כלל אינו מזכיר את אשר אמר יום קודם לכן, שמצבו הנפשי נובע מהמצב הרפואי של בנו.

160. ניכר כי הנאשם מתעקש לדבר על מצבו הרפואי, לרבות מחלת כלי הדם ממנה סובל, במקום להתייחס לשאלות ענייניות ופשוטות של החוקר, כגון מספר הטלפון שלו וכתובת מגוריו.

החוקר מטיח בפני הנאשם כי מרגע שאמר לו שהוא חשוד בעבירת רצח של אשתו, חוץ מלדבר על עצמו ועל מצבו הרפואי לא אמר דבר וחצי דבר על החשד נגדו (דקה 37 לת/א, עמ' 7 לת/ב3).

מרגע זה מילא הנאשם פיו מים, שמר על שתיקתו, ולא ענה לשאלות עליהן השיב יום קודם. לעניין סיבת שהייתו בחו"ל השיב במעין גמגום "יש לי ילדים", תוך שנראה שהוא מתקשה מאוד לדבר (עמ' 8). עם זאת, חשוב לציין כי איטיות מוזרה זו, הבהייה לחלל הנראית בסרטון, והשתיקה לשאלות מסביב, אינה מתאימה לנאומו קודם לכן בהקשר למצבו הרפואי. אמנם, פניו מביעות בעליל מצוקה, אך זו תגובה טבעית למי שחשוד ברצח.

התנהלות זו גם אינה מתאימה לשמירה על זכות השתיקה, כזכות חוקתית דיונית, משום שגם לשאלות על התרופות שלו הוא נמנע משלב מסוים להשיב. קשה לדעת מה משמעות הדברים, אולם התרשמתי היא כי הנאשם מתחלה, ותו לא.

161. בשלב מסוים נכנס החוקר אלכס, ושואל לשלום הנאשם, הנאשם תחילה לא השיב, אך לאחר מכן, כאשר שאל אותו החוקר אלכס על הפירוש לשתיקתו "איך נדע?" (בתחתית עמ' 9) והוא משיב שהוא מבין שהחיים שלו נגמרו, ואז ממשיך וטוען שיש לו מחלה סופנית. להטחה שאין לו מחלה סופנית, והוא למעשה מתחמק מלדבר על החשדות נגדו החל הנאשם לדבר על כך שהוא נלחם בתסמונת פוסט טראומטית ממלחמת יום כיפור (עמ' 10 והלאה). אז, פוצח הנאשם בהסבר ארוך על משמעות מחלה זו.

162. לשאלה מדוע זה מונע ממנו להשיב על השאלה בדבר הכתובת, השיב שאין לו חשק לחיות ואין לו חשק לענות על שאלות (עמ' 12). להטחה שהוא מדבר רק על עצמו, המשיך הנאשם להתעקש שהוא פשוט רוצה למות בגלל מצבו הרגשי. אז המשיך והדגיש את מצבו עקב מלחמת יום כיפור (עמ' 13). לשאלה כמה פעמים ניסה להתאבד בעשרות השנים שחלפו מאז מלחמת יום כיפור, ומה קרה שפתאום עכשיו הוא מתאבד? השיב שהוא לא רוצה לדבר אלא למות, אז הטיח הנאשם שהם מנסים לבלבל אותו, אדם "שהוא במצב נפשי לא טוב ומנסים לבלבל אותו" (עמ' 16).

163. החוקרים חזרו ושאלו האם ניסה להתאבד? האם הוא בכלל מטופל? האם העלה האמירה לפיה הוא פוסט טראומטי? איך הוא בעל רישיון נשק כאשר הוא אובדני? איך הוא עובד כרופא אם זה מצבו הנפשי? איך לא פנה לעזרה אם הוא רופא? לטענת הנאשם כי הפסיכיאטרית שבדקה אותו שגתה שלא אבחנה דכאון, נשאל גם כמה זמן הוא סובל מדכאון, והנאשם התחמק מלהשיב.

הנאשם לא השיב לשאלות טובות אלה. ניכר בעליל, שהנאשם לא מחליט לא לענות משום מצבו הרפואי, שכן מדובר בשאלות פשוטות, הנוגעות ישירות לדברים שעליהם דיבר.

164. בהמשך נשאל מדוע הגיע לבית החולים. הנאשם אמר שהגיע לאשפוז בגלל דום נשימה. לשאלה ממה נבע דום הנשימה וכיצד זה קרה, השיב שאינו יודע. זאת, בניגוד לתשובות שמסר יום קודם.

165. לשאלה אם באו לבקר אותו, ציין שאחותו באה. כאשר נשאל אם אשתו באה לבקר אותו, הגיב

הנאשם בשתיקה ובהייה, ולא זז (עמ' 22-23). החוקרים לגלגו עליו, ואמרו שמכיוון שלא נשאל על עצמו החליט לשתוק אז חזרו לשאול על מעשיו במלחמת יום כיפור והנאשם הגיב בהלטת פניו בידיו, והחל לבכות (ראו החל משעה ושלוש דקות מתחילת ת/3א, עמ' 24).

החוקרים מביעים חוסר אמון מוחלט ב"משחק" שלו, ואף אני מתרשם שלמרות שמצבו המנטלי בוודאי אינו טוב, הפער בין המקטעים בהם הוא כן עונה לבין המקטעים בהם אינו עונה, בעיקר לאחר שאלות קשות עניינית, אינו מתיישב עם מצב אמתי של מעין "דיכאון קטטוני" שאינו מאפשר להשיב לשאלות.

כך ממשיכה החקירה באופן דומה, ואין טעם לפרט הדברים, הבכי לכאורה, השתיקות הסתמיות, ההתייחסויות החלקיות למצבו הרפואי, הבהיות באוויר, שאלות החוקרים, הטחות החוקרים שהנאשם משחק משחקים, טענות הנאשם שאין זה משחק ובקשותיו החוזרות של הנאשם לראות פסיכיאטר. כך ממשיכה החקירה, גם לאחר הפסקת רענון שנעשית לאחר כשעה וחצי, אשר לאחריה הנאשם מבהיר מיד, שזה שהוא החליף בגדים זה לא אומר שהוא עכשיו רגוע. יאמר שתגובתו הנרגזת של החוקר מול משחק שקוף זה, וההטחה כי הוא מתנהג כאחרון העבריינים, מובנת מאוד.

שתיקה כמעט מוחלטת זו של הנאשם נמשכת עוד ועוד, מול שאלות רבות. אפילו כאשר מוצגים לו העיתונים, בהם נטען כי הוא אשר רצח את אשתו, הנאשם אינו מגיב, אלא יושב ושותק. החוקר מטיח בנאשם הטחות קשות, לפיהן לא אכפת לו כלל, לא ממותה של אשתו, ולא מדמותו שלו בעיני ילדיו, אך הנאשם ממשיך לשתוק שתיקה רועמת, ואפילו לא זז באי נוחות. לאחר הטחות רבות מאוד, הנאשם מליט פניו בידיו, אך לא אומר דבר.

בדקות האחרונות של החקירה, לאחר החלפת החוקר, מדבר הנאשם מעט על מלחמת יום כיפור לחוקר הקשוב. הנאשם מספר כי לחם בחטיבה 7 ברמת הגולן (מתוקן על פי השמיעה, כי בתמליל ת/3ב, החל מעמ' 44, הדברים נרשמו באופן שגוי). זה אינו חלק מהחקירה, אולם חשוב לומר כי בשלב זה הנאשם מדבר, אך שוב דיבר על עצמו, במקום להגיב במשהו, ולו ברגש כלשהו, על כותרות העיתונים שראו עיניו לפני רגעים אחדים.

הסברי הנאשם להתנהגותו בת/3

166. בבית המשפט, בחקירה הנגדית, נשאל הנאשם על התנהגותו בשתי חקירותיו הראשונות (פרוטוקול 7.6.21 עמ' 317 והלאה). הנאשם ציין כי בעוד בחקירתו הראשונה, בבית החולים, הוא זוכר שניסה להשיב אמת, אם כי אינו זוכר פרטי החקירה, לא כך בחקירה השנייה. לדבריו, בחקירה השנייה שמר על זכות השתיקה במודע.

בלשונו של הנאשם "הייתה אצלי עו"ד שקראו לו ציקי פלדמן והיא שאלה אותי אם אני זוכר את האירוע אמרתי לה שאני לא זוכר והכל מבולבל לי, אז היא אמרה תראה, זכותך לשתוק עד שאתה תתעשת ותאסוף את עצמך, זה מה שהיא אמרה לי ואני פעלתי גם בעצתה ומאוד הרגשתי ביטחון לא לענות על דברים מסוימים עד שהדברים מתבהרים לי בראש, זו האמת. אני פעלתי בעצתה של ציקי פלדמן העורך דין, העורכת דין שייצגה אותי באותו זמן. ולכן חלק מהתשובות נענו וחלק מהתשובות לא נענו", לשאלת בית המשפט אם אמר "אני שומר על זכות השתיקה" השיב הנאשם "נכון, והיא אמרה לי להגיד את זה אני שומר על זכות השתיקה, עד שאתה תתאפס, לקח לי יומיים להתאפס, ואז אמרתי להם בדיוק מה קרה" (שם, עמ' 318, ובהמשך העמוד הבהיר כי דברים אלה מתייחסים לחקירתו הראשונה בתחנה (ת/3) ולא לחקירתו בבית החולים).

דא עקא, שהעיון בתמליל החקירה מלמד שהנאשם לא אמר מפורשות שהוא שומר על זכות השתיקה, הוא פשוט לא ענה, ואף טען כי בקשותיו וטענותיו במישור הפסיכיאטרי אינן משחק. התובע הטיח זאת, והנאשם השיב "אני לא חשבתי שזה רלוונטי, להגיד לו שעורכת דין ממליצה לי לא לדבר עד שאני לא זה" (עמ' 320). זאת, למרות שאמר קודם לכן שעורכת הדין אמרה לו לומר במפורש שהוא שומר על זכות השתיקה, בהמלצתה, עד שיתאושש לגמרי. אם כן, הנאשם למעשה מאשר שהוא נקט במודע בשתיקה טקטית. למרבה הצער, במקום להצהיר על כך, ניסה לעשות רושם שהוא סובל מבעיה רפואית ומשום כך אינו יכול לדבר עם החוקרים.

בהמשך החקירה הנגדית ניתנה לנאשם הזדמנות נוספת להסביר, על אלו שאלות ענה ואלו לא, ולמה. אולם, הנאשם אמר שכבר אינו זוכר מה חשב ביחס לכל שאלה (פרוטוקול 28.10.21 עמ' 279). לאחר שבית המשפט הסביר את הבעייתיות הרבה בתשובותיו לעניין זה, השיב הנאשם כי מטרתו בשלב זה הייתה להרחיק מעצמו את הזכרון של האירוע הטראומתי, וכי "זה לא היה שיקול טקטי" (שם, עמ' 282). התובע הטיח בנאשם כי טענה זו סותרת את טענתו הקודמת לפיה שתק לפי עצת עורכת דינו, והנאשם ניסה לאחוז בשני הדברים "זה חלק מהאמת אבל רוב האמת נמצאת איפה שכב' השופט ואגו תיאר של ניסיון להדחיק ולהרחיק אירוע כזה טראומתי" (שם).

167. אם כן, **לסיכום החקירה השניה ת/3** - הנאשם משיב חלקית ומדבר על מצבו הרגשי והרפואי בלבד, טוען טענות חדשות לגבי הסיבות למצבו הרגשי (ענה זה לא הבן החולה, אלא המעצר ומצבו הפוסט טראומתי עקב מלחמת יום כיפור). אולם, **הנאשם נזהר מאוד שלא להשיב לשאלות לגופו של עניין**. למרות שניתן להאמין לו שהוא חש מדוכא, **קשה מאוד לתת אמון בטענה לפיה שתיקתו על שאלות מהותיות נובעת ממצבו הרגשי**. מתקבל בהחלט הרושם שהנאשם **שותק שתיקה שהיא טקטית** ותו לא, כפי שלמעשה הודה בחקירתו הנגדית.

הסברי הנאשם בחקירה הנגדית נראים כדבר והיפוכו. מצד אחד טוען כי לא הצליח להשיב מחמת הטראומה, מצד שני אמר ששמר על זכות שתיקה על פי עצת עורכת דינו, אף כי לא הצהיר על כך. תשובות הנאשם בחקירה הנגדית לא הוסיפו לרושם המהימנות שלו, לשון המעטה.

הנאשם הוזהר בתחילת החקירה בימ"ר כי אם יבחר שלא להשיב על שאלות, בית המשפט יביא זאת בחשבון. אציע לחברי "לפרוע" חוב זה, לא כעונש, אלא משום שהדבר מתחייב מבחינה עניינית. אציע לקחת בחשבון את התנהלות הנאשם בחקירה ת/3, ולתת לכך משקל לחובה, בבואנו להעריך את מהימנות גרסתו בבית המשפט.

ת/5 - גרסת המאבק על האקדח

168. **בחקירתו הבאה מיום 10.11.19**, מסר הנאשם לראשונה גרסה מפורטת אשר בעיקרה תואמת את דברי הנאשם בעדותו בבית המשפט (**ת/5, ת/5ב**). מכיוון שזו פריסה ראשונה של הגרסה, אתעכב על מספר נקודות, אך לרוב יפורטו עיקריה בלבד.

הנאשם סיפר כי היה נשוי באושר למנוחה, כי היו להם יחסים הרמוניים, ללא מריבות. הנאשם אף שיתף כי חגג למנוחה יום הולדת 70 ושהיא נהנתה מאוד. אז לדבריו, התעורר ביניהם שיח אודות הכסף וחלוקת התשלומים ביניהם, שלא היו לשביעות רצונה של המנוחה. לדברי הנאשם, הציע למנוחה שיעביר אליה את כל המשכורת שלו ואת הכנסות הפנסיה

שלו.

לגרסתו, מאז (לפני חודש וחצי - חודשיים) הרגיש כי היחסים התקררו ביניהם. לדבריו, בסוכות טס לארה"ב כדי לבקר את משפחתו, וחזר הביתה ביום 2.11, וכאשר המנוחה פתחה לו את הדלת היא לא הייתה חמימה אליו וחזרה לישון, והוא עצמו גם הלך לישון. בהמשך, כשהתעוררו, מסר כי המנוחה המשיכה לשדר קרירות כלפיו, ומכיוון שאינו אוהב לשהות באווירה לא טובה, אמר למנוחה שהוא יארוז את חפציו ויעבור להתגורר ביחידת דיור כלשהי. אז, שם חלק מהמזוודות שלו ברכבו, והמתין ליום המחרת כדי לבדוק אופציה מתאימה למעבר.

למחרת הגיע לעבודתו כרגיל אך שב מוקדם יותר משום שהיה עייף, בערך בין 14:00-15:00. המנוחה לא הייתה בבית בזמן זה. בהמשך, כשהיא הגיעה הביתה, מסר לה הנאשם שהוא עוזב וביקש ממנה לתת לו את האקדח, אותו הוא מחזיק ברישיון, שהוחזק בארון בחדר השינה, והמפתח היה אצל המנוחה כפי שנהגו תמיד כשהנאשם היה נוסע לחו"ל.

169. הנאשם ממשיך ומספר כי (ת/ב5 - החל מעמ' 11) המנוחה נטלה את האקדח, החלה לשחק בו, ואמרה לנאשם בהקנטה "איך זה מרגיש ... כשהכוח אצלי עכשיו" (עמ' 12). הנאשם ביקש ממנה להיזהר. אז, לדבריו, נפלט כדור לאוויר, הוא אינו זוכר לאיזה כיוון, אך הנאשם לא נפגע. הנאשם מסר כי חש פחד על עצמו ועל המנוחה, חשב "שהיא הולכת לעשות משהו לי ולה" (שם), ניסה לחטוף מהמנוחה את האקדח "ואז נפלטו כדורים, נורו כדורים".

יאמר - שבתיאור הראשוני הזה, הנאשם לא אומר דבר או חצי דבר על פגיעת כדורים במנוחה.

170. מבלי לומר מה עלה בגורל אשתו, ציין הנאשם כי הוא נבהל מאוד, היה בפאניקה מוחלטת ובאיבוד עשתונות, "איבדתי את הצפון לחלוטין" (שם), עזב את חלק המזוודות שלא הועמס כבר לרכב, נטל את תיק התרופות שהיה מונח ליד הדלת, רץ לרכבו והחל לנסוע. לדבריו, לא רצה לחיות, עצר את האוטו בדרך צדדית, ובאמצע המדבר פתח את תיק התרופות שלו ושתה 30 כדורי הרגעה בשם קסניגיס, 30 כדורי שינה בשם אמביאם ו-30 כדורי נורמיתן, אשר חוסם הולכה חשמלית בלב. זכרונו הבא הוא שהתעורר בבית החולים סורוקה (עמ' 14).

171. החוקר שאל מיד על השלב הקריטי - האופן בו נפלטו או נורו הכדורים (שם), הנאשם השיב: "היא החזיקה את האקדח ואני החזקתי את האקדח. ניסיתי למשוך אותו ממנה" (שם). עם זאת, לא זכר באיזה חלק האקדח תפס הוא, ובאיזה חלק של האקדח תפסה היא (עמ' 15).

לגבי הכדורים, הראשון נורה "באוויר ו"לא פגע בי". אין הוא זוכר את כיוון הירי, אך זוכר את הרעש. כך גם בכדורים הבאים, זוכר ששמע רעש, ולא זוכר הכיוון שאליו נורו (שם). הנאשם טען שאינו זוכר אם המנוחה החזיקה את האקדח ביד אחת או שתיים (עמ' 16), ולא זוכר אם אחרי הכדור הראשון נפלטו שני כדורים או יותר, עם זאת זכר שנפלטו "לכיוון שלה, נפלטו שני כדורים לכיוון שלה" (שם).

החוקר ביקש להדגים את הסיטואציה ושאל אם היה "ריב", והנאשם השיב "לא היה שום ריב" (עמ' 15), ובהמשך "לא היה שום מאבק" (שם).

הנאשם טען עוד שאינו יכול להסביר את הסיטואציה באופן מדויק משום שזה היה "כל כך טראומתי מבחינתי" (עמ' 17). החוקר הטיח בנאשם כי את הדבר הכי חשוב הוא אינו זוכר, והנאשם השיב "בגלל הדבר הכי חשוב הזה" שאת פרטיו אין הוא זוכר, "וזוה כזאת טראומה רציתי למות. בגלל הדבר הספציפי הזה, שאתה מתאר לי שהוא הדבר הכי חשוב" (שם).

עם זאת, הנאשם מיד הבהיר עוד "ולא הייתה לי כוונה להרוג אותה" (עמ' 18).

172. הנאשם נשאל בחקירה מתי היה השימוש האחרון שלו בנשק, ולדבריו השתמש בו במטווח לצורך חידוש רישיון, והחזירו למקום. כאשר נשאל האם פרק את הנשק, השיב הנאשם תחילה "בוודאי שפרקתי" (עמ' 20). כשנשאל, אם המחסנית בפנים, השיב "לא, המחסנית בפנים. בוודאי שהמחסנית בפנים" (שם). לשאלה חוזרת אם פרק את האקדח השיב "אני לא זוכר אם הוא פרוק או לא פרוק אני חושב שהוא יש אה כדור בהכנס תמיד כי אם בא מחבל או משהו קורא אצלנו בעוטף עזה אז שיהיה אה ... תמיד אני אהיה מוכן" (שם, השגיאות בתמליל).

כשנתבקש ליישב את ה**סתירה** בין דבריו כי פרק את הנשק, לבין דבריו כי ככלל יש כדור בקנה, בחר הנאשם בגרסה המתיישבת עם גרסתו הכללית לפיה כדור נפלט בשגגה - "אני לא זוכר את הדברים האלה, אני תמיד מחזיק כדור בקנה ליתר בטחון" והסביר כי אחרי המטווח לא פרק, אלא רק הוציא את המחסנית כדי למלאה "והחזרתי את המחסנית לתוך הנשק" (עמ' 21). הנאשם המשיך והסביר כי מטעם זה כאשר המנוחה לחצה על ההדק מיד נפלט כדור (עמ' 22).

173. הנאשם הסביר עוד, כי הוא נוהג לקחת את הנשק הטעון כאשר נוסע לביקורי בית ביישובים צמודי גדר בדרום, אף כי לא זכר אם עשה ביקור כזה לאחר המטווח האחרון שלו. לשאלה כיצד טענה זו מתיישבת עם הדברים שאמר בבית החולים לפיהם הוא פציפיסט, טען הנאשם כי אינו זוכר מה אמר בבית החולים, אבל הוא אכן איש של שלום, וכוונתו בכך היא שהוא יורה רק במצבים קיצוניים (עמ' 23).

למותר לציין כי **גרסתו של הנאשם בנקודה קריטית זו, אינה מוסיפה רושם חיובי למהימנותו, לשון המעטה**. זאת, הן משום שתחילה ענה כדבר מובן מאליו כי הוא נוהג לפרוק את נשקו, ולאחר מכן טען כי נוהג להשאיר תמיד כדור בקנה. והן - משום חוסר ההגייון בכך שהוא משאיר כדור בקנה כמעין "כוונות" כביכול לתת תגובה מהירה אם יידרש לכך. שכן, טענה זו אולי הגיונית בדוחק, בעת הנסיעה לביקורים ביישובים צמודי גדר, אך חסרת הגיון לחלוטין עבור מי שמשאיר את אקדחו נעול בארון באופן שגרתי, ואף כאשר הוא בחו"ל, והמפתח כלל אינו אצלו.

174. כאמור, גרסת הנאשם היא כי כאשר המנוחה הוציאה את האקדח, היא נופפה בו, והקניטה. אולם, בשלב מסוים, כאשר החוקר מבקש פירוט דקדקני של מהלך הדברים, לאחר שהנאשם סיפר כי לרוב המפתח לארון אצלו, אך כאשר הוא יוצא לחו"ל הוא נותן לאשתו את המפתח לארון, התבקש לפרט לגבי השלב בו ביקש את האקדח "תתאר לי מה היא עשתה בדיוק". על כך הנאשם השיב "היא הוציאה אותו מהארון ונתנה לי אותו" (עמ' 31, ההדגשה נוספה - א"א).

למותר לציין כי **אמירה אחרונה זו שוללת מהיסוד את כל גרסתו של הנאשם בדבר מאבק על האקדח**.

במסגרת החקירה הנגדית הטיח התובע בנאשם כי כאן הייתה לו פליטת פה, בה אמר בטעות את האמת. הנאשם השיב על כך "לא אני רוצה שתבדוק במשך כל החקירות שהיה לי במשטרות שאלות דומות ותשובות אחרות, זה לא שנפלט לי האמת ולא שזה מה שקרה, אני בשלב מסוים אני לא יודע אפי' על מה דיברתי, את האמת מסרתי לו כשהוא שאל אותי אותה שאלה בהרבה הזדמנויות אחרות, מצאת שורה אחת שאני לא הייתי מאופס או משהו, זה לא האמת" (פרוטוקול 7.6.21, עמ' 306). כלומר, אם הבנתי נכון, הנאשם בעצם טען כי אמנם גרסתו הכללית בחקירה זו היא אמת, אך כאן אמר בטעות משפט שגוי משום שלא היה מאופס. טענה זו אפשרית כמובן באופן תיאורטי, הרי המטרה הייתה לתת את האקדח, וייתכן שהתבלבל בדבריו. אולם, משפט זה כן מהווה עוד אינדיקציה, אף אם לא מאוד חזקה, כי גרסת הנאשם בת/5 אינה גרסת אמת.

175. בהמשך החקירה נשאל הנאשם אם המנוחה איימה עליו, והשיב כי כאשר החזיקה את האקדח "נפנפה אותו לכיוון שלי" (עמ' 33). אם כי, אינו יודע בבירור אם הירייה הראשונה נורתה לכיוונו אם לאו. כן הבהיר, שעוד לפני פליטת הכדור אמר למנוחה "תיזהרי זה לא משחק" (עמ' 34). הנאשם אז נשאל, בכמה אופנים, אם המתלוננת ירתה לכיוונו ממש, והנאשם השיב שאינו זוכר לאיזה כיוון ירתה (עמ' 36). לשאלה אם תפס באקדח או בידה השיב שאינו בטוח אך חושב שתפס את שניהם (שם). בעת שמשך את האקדח נפלטו כדורים, ואין הוא זוכר כמה, אך "אני חושב שתי יריות אחת אחרי השניה" (עמ' 37).

176. לעניין רגע הפגיעה במנוחה, מסר הנאשם "אני ראיתי אותה נופלת. ראיתי אותה נופלת ואני לא זוכר בדיוק באיזה נקודה, ראיתי אותה נופלת על הקרקע" (עמ' 40). ולדבריו "אחרי שהכדור השני נפלט או משהו כזה אני ראיתי אותה נופלת" (שם). לדבריו, קיבל "בלק אוט מוחלט" ואף "ו) כל כך נבהלתי" (שם).

הנאשם נשאל אם לאחר נפילת המנוחה האקדח עדיין היה בידה, השיב בבירור "לא" (עמ' 41). הנאשם הוסיף "הנשק היה אצלי, הנשק היה אצלי אבל ראיתי אותה נופלת" (שם, ההדגשה נוספה - א"א).

חשוב להדגיש כי הנאשם היה מאוד חד משמעי בעניין זה! הוא נשאל שוב "ראית אותה נופלת", השיב "כן" ונשאל שוב "האקדח נשאר אצלך נכון?" והשיב "כן". ושוב נשאל "נכון?" והשיב בשלישית "כן".

למען הסר ספק הנאשם נשאל ברביעית "היא לא נפלה עם האקדח?", והנאשם השיב "לא, אצלי".

הדגשתי נקודה זו, משום שבהמשך החקירה ת/5, לאחר כמה שאלות קשות של החוקר על פרטי הפרטים, לפתע שינה הנאשם את טעמו ואמר "או שהיא נפלה עם הנשק" (ת/5 בעמ' 56). אז, כאשר החוקר הזכיר לו שאמר שהנשק היה אצלו כאשר נפלה, הנאשם טען שאינו בטוח (שם). וכך, בעת השחזור ת/6, טען הנאשם כי אינו זוכר אם האקדח היה בידו, או שמא הרים האקדח מהרצפה, אם כי בסופו של דבר האקדח הגיע לידו.

בחקירה הנגדית בבית המשפט - לאחר שטען "גם את הקטע הזה אני לא זוכר, אבל אני זוכר שהאקדח נמצא ברשותי, אני לא זוכר האם הרמתי אותו או לא הרמתי אותו, אבל בדיעבד זו עובדה שזה קרה, האקדח נמצא אצלי" (פרוטוקול 1.11.21, עמ' 345), נשאל הנאשם על מקטע זה בחקירתו ת/5 וטען כי בחקירתו לא הובן כהלכה "הכוונה באצלי, שאולי הרמתי אותו מהרצפה או אולי לקחתי אותו באיזה מקום, זו הכוונה כשאני אומר אצלי" (שם, עמ' 346); וכן "אני אומר שכשאמרתי אצלי, אני לא זוכר האם הרמתי אותו מהרצפה, או שהוא היה אצלי ביד, לא זכור לי בדיוק. אבל כשאמרתי אצלי, בסופו של דבר הוא היה אצלי" (שם); וכן "זו היתה הכוונה שלי, שבסופו של דבר האקדח היה אצלי, זו היתה כוונתי" (שם).

אולם, הסברו זה של הנאשם בחקירתו הנגדית, המבקשת להאחז בטענתו לחוסר זכרון כפי שטען בשחזור, מופרכת בעליל כעולה מהשאלות החוזרות שנשאל בחקירה ת/5, כמצוטט לעיל. **יש כאן דוגמה מובהקת לכך שאין אמת בטענות הנאשם לחוסר זיכרון של האירוע, ואין זאת אלא טקטיקה שהוא נוקט בה, כדי לנסות לטשטש את העובדה שאין לו תשובות טובות לשאלות הטובות אותן נשאל, לגבי נסיבות מותה של המנוחה.**

177. לשאלה קריטית נוספת ענה הנאשם תוך שהוא לכאורה סותר עצמו כבר בחקירה ת/5. הוא **נשאל אם לאחר שהמנוחה נפלה הוא ירה כדור נוסף והשיב תחילה כי אינו זוכר זאת, אך לא יכול לשלול זאת, ובכל זאת המשיך ושלל זאת באופן חד משמעי.** במילותיו, "אני לא יכול להגיד לך בודאות אני אומר לך

את זה אני לא זוכר". הנאשם נשאל שוב ואמר שאינו זוכר, נשאל שוב וענה "לא" (עמ' 42), והמשיך ואמר שאינו זוכר שירה בה. לשאלה אם ירה בה עוד שני כדורים השיב "אני ... לא, לא, לא, לא" (שם). אז נשאל אם יכול להיות שכן ירה בה עוד כדור אחד אחרי שנפלה השיב "לא. לא, לא בשום פנים ואופן. למה שאני ארה עוד כדור? למה? מאיזו סיבה? אני לא" (עמ' 43). בהמשך, הנאשם חזר על כך שאינו זוכר והוטח בו שהוא אינו רוצה לזכור מה ארע, והנאשם השיב "זה לא נכון" (עמ' 44).

178. לעניין **רגשותיו**, הנאשם טען כי "פחדתי מהסיטואציה הזאתי משום שחשבתי שהיא תרצה לפגוע בי ואולי בעצמה אני לא ידעתי מה קורה", שכן "היא נראתה מאוד סוערת" (עמ' 37). ואירוע זה היה "האירוע הכי דרמטי בחיי ... הכי נורא שקרה לי (ב)חיים. בכל החיים שלי הכי נורא" (שם). בהמשך הדגיש "לא תכננתי לפגוע בה בחיים שלי" (עמ' 38).

נקודה חשובה היא שהנאשם מסר בחקירה זו, כמו בבית המשפט, כי רצה להתאבד עקב אירוע טראומתי זה (לדוגמה עמ', 17, 50 ו-73). הנאשם נשאל מדוע מסר בחקירה קודמת כי רצונו להתאבד נבע מדיכאון והנאשם התפלא ושאל "מה זאת אומרת?" (עמ' 72), וכאשר הוזכר לו שיש לו בן חולה השיב "אה. יש לי בן חולה בארצות הברית" והשיב בגמגום שגם זה נכון וזו סיבה מצטברת (לאורך עמ' 72 ועמ' 73). ויוער כי כאשר נשאל אותה שאלה בחקירה הנגדית, מסר תשובה אחרת, ואמר שהסיבה שאמר זאת בחקירות הראשונות הייתה כי היה תחת השפעת הכדורים (פרוטוקול 28.10.21 עמ' 289).

179. כך ממשיכה חקירה זו, עוד ועוד. **החוקרים מנסים להביא את הנאשם ליתן גרסה מדויקת, והנאשם משיב רק בקווים כלליים, וכאשר נשאל לגבי שלבים קריטיים, כגון התנוחה המדויקת לפני הירי שבעקבותיו נפלה - חוזר הנאשם לאמירה כי אינו זוכר.**

בסיכומי של דבר - עולה מת/5 כי הנאשם אינו נותן גרסה שיש בה כדי להניח את הדעת כיצד נורתה המנוחה **שתי יריות בעורף**. עיקרי גרסתו לגבי השלב הקריטי הוא שהאקדח היה בידה, היה שלב מאבק על האקדח, ובשלב אחרי שנפלה ארצה האקדח היה בידו שלו. אין הוא זוכר אם ירה עוד כדור (בוודאי לא ירה עוד שניים, ולפעמים השיב שבטוח שגם לא ירה עוד אחת), ואז נמלט מהמקום.

אם כן, גרסת הנאשם הבלתי משכנעת אינה מתחילה בעדותו בבית המשפט. **עיון בפעם הראשונה שנמסרה גרסה "אמתית" זו, מלמד שגם בצורתה הראשונית והגולמית, שאמורה להיות "טבעית" לא מתקבל רושם מהימנות, נהפוך הוא. אין בגרסה כדי להסביר את פצעי המנוחה, טענת ה"בלק אאוט" אינה משכנעת כהסבר לכך שאין לנאשם הסבר לגבי אופן מות אשתו, ורחוקה גרסתו מלהיות בעלת משקל חיובי מזערי, כדי לעורר ספק סביר באשמת הנאשם.**

ת/6 - השחזור

180. בהמשך נתבקש הנאשם להדגים את גרסתו, **ההדגמה עיקרית של הנאשם מצויה בת/6, פעמיים**. תחילה, הנאשם שחזר המעשה בחדר החקירות (שם הונח מיטה לדמה המיטה הזוגית בחדר, ארון לדמות הארון בו היה האקדח, ושלטי "חלון", "דלת" וכו'), ובהמשך נלקח גם לזירת האירוע, לשם שחזור בשטח.

כ- 6 וחצי דקות לתוך הסרטון השני, לאחר ששוטרת מדגימה את המנוחה ומנופפת באקדח מולו, מספר הנאשם כיצד

נפלוטתה יריה (ת/6א, עמ' 6). אז, מדגים הנאשם כיצד אחז בידה של המנוחה ובאקדח, ומספר כי שניהם משכו בו, וטוען כי מאותו רגע אינו זוכר משום שהיה בלחץ (בניגוד לת/5 שם סיפר שהשלב בו אינו זוכר הוא משלב נפילת המנוחה). לדבריו שמע יריות "אני לא זוכר מי לחץ, במה לחץ, אני לא זוכר שום דבר" (שם). הנאשם מספר (רגע 07:20 והלאה, עמ' 7), כי הוא זוכר שראה אותה נופלת, ומספר כי נפלה כאשר ראשה לכיוון הדלת.

הוא מסיק שהאקדח היה בידו, משום שהוא זוכר שחשב לירות בעצמו, אך טען שאינו זוכר זאת באופן מדויק (שוב, בניגוד לגרסתו בת/5).

181. הסרטון הבא בת/6 מצולם בבית הנאשם. הנאשם מספר את גרסתו, מחוץ לחצר, בחצר, ובכניסה לבית באזור המטבח. אין טעם לפרט הדברים שוב, עד ההגעה לרגעים הקריטיים, בתוך חדר השינה.

בדקה התשיעית מספר הנאשם על כך שהמנוחה הוציאה את האקדח, מצביע על הארון הנכון, ומציין כי אינו זוכר אם הארון היה נעול או לא (תמליל ת/6א, החל מעמ' 17, וזאת למרות שעד שלב זה התייחס לארון כאל ארון נעול שהמנוחה החזיקה לו את המפתח). לדבריו, גם לא ראה את פעולתה המדויקת באותו רגע, ולא זוכר אם התכופפה להוציא האקדח.

הנאשם סיפר על פעולת הנפנוף באקדח שגרמה לו להרגיש לא נוח, אך כאשר החוקר ביקשו להדריך את השוטרת המדגימה אם לעשות תנועות רחבות או מצומצמות השיב הנאשם שאינו זוכר, ואף לא זוכר אם התנועות היו למטה ולמעלה או לצדדים (עמ' 19, רגע 10:20, והלאה). אם כי זכר שבשלב מסוים הקנה פנה לכיוונו, ואמר לה שזה לא משחק וזה מסוכן. לדבריו, אז שמע יריה. ניסיונות החוקר לדייק היכן בדיוק עמד באותה עת לא הועיל, משום שהנאשם אמר שאינו זוכר בדיוק.

יודגש כי טבעי לא לזכור פרט באירוע. אולם, לזכור "נפנוף" ככותרת, מבלי לזכור אם רחב או צר, ואם מאונך או מאוזן (או אם בכלל בהרמה כלפי מעלה), **מלמדת על זכרון המילה "נפנוף", ולא על זכרון חונית הנפנוף והבהלה המתלווה לה, מה שמהווה אינדיקציה נוספת (אף כי בוודאי לא משום הוכחה) לכך שזו גרסה שנולדה במלל מומצא, ולא בחוויית אמת.**

182. החל מרגע 12:38 (עמ' 20 למטה), הנאשם מדגים כי תפס את ידיה של המנוחה והאקדח, היינו את תחילתו של המאבק. לדבריו חשב "שהיא הולכת או להרוג אותי או את שנינו, פחדתי" (עמ' 21). עם זאת, לשאלה מה קרה כאשר תפס למנוחה את היד השיב שוב "אני לא זוכר בדיוק אבל אני זוכר שבמהלך המאבק, נפלטו אמרתי אני חושב שתי יריות" (שם). ואז שוב אומר ש"במהלך המאבק שהיה מאבק די ממושך" משום שהמנוחה חזקה, נפלטו "שתי יריות".

בעת אמירת המילים "במהלך המאבק" הנאשם מניע את ידיו קדימה ואחור, תוך אחיזה בידי השוטרת המדגימה, לבטא את המאבק על האקדח, וזאת פעמיים, בשני המקרים בהם מבטא את המאבק על האקדח (ראו החל מרגע 13:01). עם זאת, כאשר נשאל על המרחק ביניהם השיב שאינו זוכר. **הדגמה זו של תנועת הידיים, דווקא כן מהווה אינדיקציה לזכרון פיזי של אירוע אמת (אף כי בוודאי לא הוכחה לכך).**

חשוב לציין, כי **בהדגמה זו של הנעת הידיים במאבק על האקדח, הנאשם מדגים עמידה מול המנוחה, פנים מול פנים, ידי שניהם אוחזות באקדח, המצוי ביניהם**. ויאמר כי יתכן מאוד שנורו במצב כזה יריות, בזדון או בשגגה, אולם

אין שום היתכנות כי במצב עמידה זה חדרו שני כדורים לעורפה של המנוחה!

ניתן היה תיאורטית להשיב על כך - הרי היו חמש יריות בזירה, אולי שתי היריות ששמע הנאשם בשלב זה אינן אלה שפגעו במנוחה. אולם, לשאלת החוקר מה קורה בהמשך משיב הנאשם כך (עמ' 21 ש' 29, רגע 13:46):

"הנחקר גיורא פרי: אמרתי אני שומע שתי יריות נפלטות.

חוקר מס' 3 יוסי בר: כן?

הנחקר גיורא פרי: ואני רואה אותה נופלת"

183. אם כן, בהדגמה קריטית זו עולה כי **גרסת הנאשם אינה מתיישבת עם הראיה העיקרית לחובתו, העובדה כי המנוחה נורתה בעורפה, פעמיים**. אמנם, הנאשם טוען לא מעט כי אינו זוכר את כל הפרטים. אולם, מעבר לכך שתשובה זו אינה משכנעת לעצמה, נוכח סלקטיביות הפרטים, הפרטים שאותם הוא כן "זוכר" פשוט אינם מתאימים לעובדות. כאשר האקדח בידיים בין שניהם, פנים אל פנים, נורה הכדור שגורם למנוחה ליפול על הקרקע.

ואם תאמר כי נפילתה תחילה הייתה משום הכדור שפגע בזרועה - אזי המשך גרסת הנאשם מלמדת על אשמתו דווקא. שכן, הנאשם אינו מתאר כל יריה נוספת לאחר שהמנוחה נפלה על הרצפה. לשאלה אצל מי היה האקדח הוא משיב כי "בסוף האקדח היה אצלי" (עמ' 21 ש' 36). אם כי הוא מבהיר בהמשך שאינו זוכר כיצד האקדח הגיע לידו, אינו זוכר אם התכופף להרים האקדח, ואם האקדח היה בידה או על הרצפה (עמ' 22). מכל מקום, **עולה מדברי הנאשם כי היה ירי כאשר האקדח בין שניהם, כאשר הם פנים אל פנים, ואז המנוחה נופלת, ושוב לא זעה. מרגע זה הרים הוא את האקדח, וממילא כל שקרה אחר כך אינו נוגע לפעולות המנוחה, ואינו אלא מעשיו בלבד**.

184. בהמשך ת/6 הנאשם מתאר כיצד נטל את תיק התרופות שלו ויצא לרכב. לדבריו המזוודה כבר הייתה ברכב. הנאשם לא זכר אם נעל הבית או לא, רק כי רץ לעבר הרכב והחל לנסוע מבלי לדעת לאן.

לאחר החזרה למשרד הימ"ר, אישר הנאשם, לאחר צפייה, שאין לו מה להוסיף על גרסה זו.

ההתייחסות לשחזור בחקירה הנגדית

185. **בחקירה הנגדית**, נשאל הנאשם על **מקטע זה של המאבק על האקדח**, כפי שתיאר בשחזור (פרוטוקול 1.11.21, החל מעמ' 309). הרי לפי התיאור בשחזור, הנאשם מספר שנוכח הנפנוף, ובעיקר לאחר פליטה של כדור אחד, חשש לחייו ולכן ניסה לתפוס האקדח. הפרקליט שאל אם לא היה מנסה לאחוז בה ולפיל אותה, נוכח הסכנה לחייו, וכך להשתלט על האקדח. הנאשם השיב "אני לא חשבתי להפיל אותה או לנטרל אותה, זה לא עלה לי בראש. לא" (עמ' 310) וכן "יכול להיות, אבל אני לא חשבתי על זה" (עמ' 311), והנאשם המשיך והסביר, כפי שהסביר בחקירותיו, כי למרות שהיה גבוה מהמנוחה, היא הייתה חזקה ממנו לפיכך "לא ניסיתי להפיל אותה" (עמ' 312), "לא ניסיתי לסובב אותה" (שם), "ולא ניסיתי לתפוס אותה פיזית. לא" (שם).

לשאלת בית המשפט מדוע לא ניתק מגע לאחר שנורה הכדור הראשון, השיב "אני לא יודע. אני חשבתי שהדבר הכי

חשוב זה לקחת את האקדח" (עמ' 317) ובהמשך הוסיף "הלוואי והייתי עושה את זה, אני אומר את זה עכשיו חד וחלק, הלוואי ואני הייתי מנתק מגע, בורח ולא היה קורה שום דבר" (שם).

186. בנוגע לאופן פגיעת הכדורים במנוחה, אישר הנאשם את הנראה לכאורה מתוך השחזור. היינו, כי גרסתו של הנאשם היא שלאחר שנפלטה היריה הראשונה, הוא אחז דווקא בקנה של האקדח, שפנתה באופן כללי לכיוונו ולדבריו "מה קורה עכשיו, היא ממשיכה למשוך ואני ממשיך למשוך, ואז נפלטות כמה יריות ואז אני ראיתי אותה נופלת, ואז אני קמתי ולקחתי את הדברים ורציתי לסיים את זה" (עמ' 321).

לשאלת בית המשפט אם יש להסיק כי הוא למעשה סובב את האקדח, אחרת היה נפגע השיב "ברור. ברור. ברור. משהו קרה בזמן המאבק, שהאקדח הסתובב ונורו היריות" (שם).

187. לתמיהת בית המשפט על הסתירה, בה מצד אחד תיאר כי המאבק התבטא במשיכות למצד לצד, אז כיצד לפתע מתאר סיבוב של היד כי סובב את היד - השיב כי תחילה היה מצד לצד, אבל בית המשפט בשאלתו "הוא הזכיר לי שבשלב מסוים יכול להיות שהיד שלה הסתובבה" (עמ' 322). עם זאת, למרות שהנאשם טען ש"נזכר" בהעברת האקדח. כאשר התבקש להסביר דבריו אמר "אני לא זוכר את ה, ואני לא אזכור את זה עד לסוף החיים שלי, שניה אחרי שניה של מה שקרה שם בדיוק. מה שאני כן זוכר, זה שבשלב מסוים נפלטו כמה יריות והיא נפלה".

לשאלה אם הפליטה הזו הייתה בעת שמשכו שניהם משני הצדדים, השיב הנאשם בשלילה (בניגוד לכל מה שאמר קודם) והסביר "אני חושב שהאקדח הסתובב לכיוון שלה בשלב מסוים, ואז נפלטו היריות", וכי שלב המשיכה זה מזו "זו היתה ההתחלה" (שם). אך לאחר מכן "וסביר לי מאוד להניח, שהאקדח הסתובב ושהצלחתי לסובב את היד", וכך נורו הכדורים לכיוון ראשה (עמ' 322 למטה, עד 323).

לשאלת בית המשפט אם הצליח לסובב היד, למה לסובב לכיוון גופה ולא לכיוון התקרה או משהו, השיב "זה לא, זה לא היה קל, המאבק הזה, זה לא היה פשוט. זה לא שהצלחתי בצורה אבסולוטית להשתלט על האקדח ולנסות, ולקחת אותו לחלוטין ממנה. אני לא יכולתי לחשב זוויות, או לשמור על בטיחות באותו הזמן, אני לא יכולתי" (עמ' 323).

188. להערת בית המשפט כי התיאור שלו בלתי מובן, אמר הנאשם לפתע "עוד פעם, הזווית, יכול להיות שהיא החזיקה בקנה באותו הזמן, ואני החזקתי בקת" (שם). הנאשם העלה זאת כתזה, ולשאלת בית המשפט הרי במצב כזה רק הוא יכול היה ללחוץ על ההדק השיב הנאשם "אני אומר עוד פעם, היא לחצה על ההדק בשלב מסוים, ואני אחוז בהדק בשלב מסוים, אני לא זוכר בדיוק איך קרו הדברים, ואיך קרה שנפלטו יריות שפגעו בה, אני לא זוכר את זה" (עמ' 324). הנאשם המשיך והדגיש כי אינו זוכר את הסיטואציה, אך בהחלט ייתכן שהוא החזיק את הקת ואת ההדק.

אז הציע בית המשפט לנאשם את התזה המסכמת הבאה "אז ייתכן שהפגיעות במנוחה, שגרמו למותה, באו אכן ממצב שבו אתה אחוז באקדח וידך, והאצבע שלך לוחצת על ההדק, אבל לדברך זה תוך כדי מאבק מסוים", זאת "ובלי רצון להמית אותה", והנאשם השיב "בדיוק" (עמ' 324).

189. הנאשם אישר שוב כי האקדח היה מופנה לכיוונו בעת שנורה הכדור ראשון, כי הנאשם הגיע אל המנוחה וכי אחז בקנה (עמ' 325). לשאלה איך קרה שהאקדח התהפך השיב "כמו שהסברתי לשופט ואגו, אני

אומר שאני מנסה לחשוב על זה. אני סובבתי לה את היד, והאקדח עבר" (עמ' 326), והסביר כי "היא מחזיקה את האקדח" אבל "אני מסובב את זה" ומסביר "את הזרוע" ומתקן "את שורש כף היד" (שם). לשאלה אם הצליח בכך השיב "כן. אני הצלחתי לסובב את שורש כף היד, אני לא זוכר שהצלחתי להיזיז את כל היד לכיוון שלה" (שם, ודוק - קודם טען כי כלל אינו זוכר שסובב היד, ואין זו אלא תזה, עתה טען שזוכר שסובב את שורש כף היד אך לא את כל הזרוע).

אז הוסיף הנאשם "אני חושב שלאחר הסיבוב של שורש כף היד, אני הצלחתי לחלץ מהיד שלה את האקדח ולהפוך אותו, אבל היא החזיקה בקנה ואני החזקתי בקת, לאחר הסיבוב הזה" (עמ' 326).

190. חשוב לציין עוד כי לשאלת התובע הבהיר הנאשם חד משמעית "בשום מצב היא לא עמדה אלי עם הגב. לא" (עמ' 334).

בהקשר לאפשרות אותה העלה מומחה ההגנה, לפיה הכדורים נורו ממקום עמידת השניים והקליעים פגעו בחלון וחזרו אל ראשה של המנוחה מאחור, שאל התובע, כיצד הגיעו הכדורים אל החלון. הנאשם השיב שכנראה תוך כדי המאבק, כאשר גבה אל החלון נורו הכדורים. אף כי אין הוא זוכר את הזוויות המדויקות, והוא מתקשה להשיב על כך. לשאלה כיצד תזה זו מסתדרת עם טענתו כי הצליח לסובב את האקדח לכיוון גופה, הכדורים היו צריכים לפגוע בגופה, ולא בחלון. השיב הנאשם כי אם כך אומר המומחה, קרוב לוודאי שכך היה (עמ' 335-336). תשובה דומה ענה הנאשם גם כאשר נשאל על ההגיון של זזית הכניסה של הקליעים לראשה של המנוחה (עמ' 344-345).

191. מקטעים אחרונים אלה מדגימים את **הקלות בה הנאשם עובר מתזה לתזה בתיאור האירוע**. הנאשם זוכר מקטעים מסויימים, אך טוען שאינו זוכר מקטעים אחרים. לכן, בכל פעם שמקשים עליו כי גרסתו אינה מתיישבת עם הנתונים האובייקטיביים, או סתם סתורה מתוכה, מציע הנאשם (או בא כוחו או בית המשפט) בלשון "שמא" ו"אולי" תזה אחרת, שבחלק מהמקרים הנאשם בהמשך מאמץ בהמשך כ"זכרון", של שלב שקודם טען שאינו זוכר.

לכאורה, פורמאלית, מכיוון שהנאשם טוען שהוא אינו זוכר, אין להקשות על כך שהוא נכון לאמץ כל תזה מזכה. דא עקא, שהנאשם לא רק שאינו מדגיש את לשון "שמא", הוא גם נוקט בלשון אחרת, כגון הביטוי "הוא הזכיר לי שבשלב מסוים יכול להיות שהיד שלה הסתובבה" (ההדגשה נוספה - א"א). וכך, "תזה" שעלתה עקב שאלת חוקר, הפרקליט או בית המשפט, הופכת בחלק מהמקרים להיות זכרון, ומשם לעובדה, או שנסוגים ממנה באמירה כי בעצם אינו זוכר.

כך, מהאמירה בחקירה ת/5 שהנאשם אינו זוכר אם אחז ביד המנוחה או שאחז באקדח; בשחזור ת/6 התפתח זיכרון שתפס את שניהם באחיזה ביניהם, אך אינו זוכר אם אחז באקדח לבדו או שהתכופף להרימו; ובהמשך התפתחה הגרסה לכך שאחז בקנה ולאחר מכן אחז בקת ובהדק. תחילה לא זכר אלא אחיזה בלבד, לאחר מכן עלתה תזה של סיבוב האקדח, ובהמשך סיבוב היד, שהתפתח לזכרון של סיבוב שורש כף היד אך לא את הזרוע כולה, עם סיבוב של האקדח עצמו בתוך היד, כך שהוא מחזיק בקת והיא בקנה. אז נטען כי במצב דברים זה, בדרך כלשהי, נורו שתי היריות שפגעו בעורפה (ויוזכר, שאין מדובר בפגיעה שטחית בעורף מלמטה כלפי מעלה, אלא כדורים שחדרו דרך עורפה בכיוון כללי קדימה, אחד עבר דרך רקמת מוח, והאחר דרך הלוע). זאת, כאשר הנאשם אינו זוכר כלל כי סובב את המנוחה עצמה.

הקושי שעל הנאשם להתמודד עמו הוא שבין השלב שאותו הנאשם טען תחילה שהוא זוכר, המאבק על האקדח במשיכות מצד לצד, לבין פגיעת כדור בזרועה ושני כדורים בראשה מאחור, פעורה תהום רבה. הניסיונות החוזרים של

הנאשם לגשר על תהום זו, תוך שימוש ב"תזות מתקנות" תוך שינוי הדרגתי בגרסתו ב"שיטת הסלמי", מלמדות שהגשר על התהום אינו אלא גשר מדומה, הבנוי מהבל פה ולא מזכרון אותנטי.

למותר לציין כי עדותו של הנאשם בהקשר למקטע קריטי זה של האירוע - בלתי משכנעת בעליל.

חקירות נוספות ת/7, ת/8 ו- ת/9

192. הנאשם חזר על גרסתו הכללית בחקירה ת/7, ואין כל צורך לפרט הדברים. יובאו רק חלק מהסבריו לראיות שונות העומדות נגדו:

כך לדוגמה, בת/7, עת נשאל מדוע **בחקירותיו הראשונות** לא מסר את הגרסה שמסר לבסוף, השיב שרצה לספר אמת, אך היה מטושטש.

לשאלה אם היה **כסף בווסט** השיב שאולי היה "קצת" כסף. אז הוטח בו כי היו עליו כאשר נמצא 4245 יורו, 7207 דולר וכן 34,533 ₪. הנאשם השיב שלא אמר שהיה לו רק "קצת" כסף, וכי הכסף נועד לקניית מטבחים לילדיו, אך לבסוף לא קנו, ולפיכך הכסף נשאר בווסט שלו (ש' 147). בהמשך החקירה נשאל על כך שבכלל היה **כסף רב במזומן בבית** והשיב "הטבע שלנו כיהודים לשמור כסף עלינו למקרה שיקרה לנו משהו" (ש' 433). כאשר הוטח בו **הסכומים העצומים שהיו ברכב** אשר בשילוב עם מה שהיה בווסט מגיע ל 156,000 ₪, 41,800 יורו, ו- 133,464 דולר והנאשם השיב שכאשר אדם עוזב בית הוא נוטל עמו את כל רכושו (ש' 446).

בחקירה הנגדית - (פרוטוקול 1.11.21, עמ' 273 והלאה), אישר כי הכסף שהיה בכספת ובתיק נוסף שהיה בבית הוכנסו לרכב לאחר שחזר מארצות הברית, כאשר חשב לעזוב את הבית, כפי ששם את המזוודות עם הבגדים ברכב. עם זאת, כאשר החזיר מזוודות הבגדים הביתה, פשוט שכח את הכסף שהיה בבגאז' (עמ' 274). הנאשם התעקש על טענתו כי לא נערך לעזיבה סופית של הבית, אלא עזיבה קצרת טווח שנועדה לצנן האווירה. **הנאשם דחה את התזה לפיה העובדה שהיו עמו שלשה דרכונים וכסף מזומן רב מאוד מלמדת שתכנן לברוח** עוד בטרם מתה המנוחה (עמ' 275).

193. לענין טענתו כי לא היה מסוכסך עם המנוחה, הציגו לו החוקרים המסמכים המלמדים כי **המנוחה פתחה בהליכי גירושין**, אך הנאשם טען שלא היה מודע להם.

הוטח בנאשם כי **בעבר איים על המנוחה** באקדח, כפי שסיפרה לילדיה, וכי היא חששה מפני מסיבה זו. הנאשם טען שמעולם לא איים, ולדעתו המנוחה כלל לא חששה ממנו.

הוטח בנאשם כי **המנוחה החביאה את האקדח מפניו** כאשר היה בחו"ל ותכננה להחזיר לו רק בעת עזיבתו את הבית, אך הנאשם השיב כי אין הוא יודע על כך דבר, ולמיטב ידיעתו האקדח היה בארון כל העת כתמיד.

הוטח בנאשם כי הוא החל **לחפש יחידת דיור סביב שעה 04:30** בבוקר 3.11.19. הנאשם הכחיש זאת, למרות הרישום של השעה בוואטסאפ של השכנים אליהם פנה.

הנאשם **עמד על כך שרצה להתאבד, אך לא הצליח להסביר מדוע לא ירה בעצמו**.

194. עוד הוטח בנאשם בחקירה שלמרות שטען כי היריה הראשונה נורתה לכיוון הכללי שלו, **לפי הממצא הפורנזי לא נורא אף כדור לכיוון הדלת**, שזה הצד בו הוא עמד. הנאשם השיב כי ייתכן ששגה לגבי כיוון הירי, מה גם שאינו זוכר היטב את האירוע.

יוער כי בחקירה הנגדית הנאשם נשאל שוב את השאלה הזו, והשיב תחילה שאין לדעת לאן היה הירי כי היה תוך כדי נפנוף, וכן הוסיף "העמידה שלי והפוזיציה השתנתה, אני לא הייתי כל הזמן עם הגב לדלת, זה התחלף" (פרוטוקול 1.11.21, עמ' 333), אז הוסיף גם כי "אני לא זוכר את הזוויות" (עמ' 334).

195. בהמשך ת/7 הנאשם נשאל מדוע לא סגר לגבי יחידת דיור עם אחד השכנים, אסף, שאמר שיש יחידה פנויה של אחיו, והנאשם השיב כי הוא המתין לאישור של אסף. אז הוטח בו כי אסף חזר אליו, אך הוא עצמו **ענה לגבי יחידת הדיור "תודה אבל הסתדרתי"** בשעה 15:41 (כשעתיים לפני הרצח), כך שגרסתו לעניין זה אינה אמת. הנאשם השיב שלא זכר כל זאת. לשאלה כיצד הסתדר ומה תכנן - השיב הנאשם שיתכן שלא הרגיש נוח לקחת את יחידת הדיור המסוימת הזו, כי מדובר ביחידה אליה חוזר האח של אסף מדי פעם, וענה "הסתדרתי" מתוך נימוס.

הנאשם טען שרץ מיד לאחר מות המנוחה אל הרכב, ובוודאי לא ישב בסלון או נכנס למטבח. אז נשאל על כך שנשארה **טביעת אצבע שלו המוטבעת על המקרר בדם המנוחה** - ולא היה לנאשם הסבר לכך.

196. **הקושיה העיקרית** עליה נשאל הנאשם נוגעת לזוויות הירי. הנאשם חזר על כך שהמאבק היה כאשר הם פנים מול פנים, ובהישמע ירי בפעם השניה המנוחה נפלה. הנאשם ציין שאינו בטוח בזכרונו, אך עמד על כך שלא ירה במנוחה שוב. הנאשם נשאל על העובדה שהמנוחה נורתה **פעמיים מאחור, פעם אחת מאחורי אוזן ימין ופעם אחת מאחורי אוזן שמאל** - הנאשם השיב **בטענה לחוסר זכרון של האירוע** (ת/7 שורה 653) "אמרתי לך שאני לא יכול לזכור את הזוויות ומי עמד באיזה כיוון".

197. הנאשם נשאל עוד על **הממצא של המעבדה הניידת, לפיה לפחות אחד הכדורים נורה כאשר המנוחה שוכבת על הרצפה**, שכן אחד הקליעים נמצא מתחת לרקה שמאל. הנאשם חזר ואמר (שורה 671) "אמרתי שני לא זוכר את הזוויות ומאיפה הכדורים נורו". עם זאת, עמד על כך שלמרות שאינו זוכר "אני יודע שחד משמעית לא רצחתי אותה" (שורה 679).

198. **בת/8** - הוטח שוב בנאשם כי שתי גרסאותיו הראשונות סותרות גרסתו הנוכחית, והנאשם השיב כי היה מטושטש, עקב התרופות שנטל.

199. **בת/9** (שנגבה לאחר הגשת כתב האישום) - שוב נשאל לעניין זה והשיב את אותה תשובה. הוטח בו כי הצוות הרפואי מסר שהוא שוחרר מבית החולים רק לאחר שהתרופות כבר לא השפיעו עליו, לכן, בחקירתו בימ"ר בוודאי לא היה תחת השפעה כלשהי, והנאשם חזר ואמר שהוא היה תחת השפעה של התרופות. אם כי, מעיון בתמליל ת/9ב - יש לומר שלא ברור שהנאשם מדבר כאן על חקירתו בימ"ר ולא על חקירתו הראשונה.

האינדיקציות הפורנזיות - וגרסת הנאשם

200. יאמר כי נתגלעו מחלוקות עמוקות למדי בין ההגנה לבין המאשימה, בין מומחה ההגנה מר וזנגרטן לבין מומחה התביעה רפ"ק יואב ברקן, ביחס למספר נקודות. אולם, **חשוב לומר, שלאחר שמיעת העדויות התברר כי לרוב המחלוקות בתחום הפורנזי אין השלכה של ממש על התוצאה בתיק זה.**

זאת, מכמה סיבות מצטברות. ראשית, נוכח הסכמת ההגנה לעיקרי הפרמטרים העובדתיים והפורנזיים הכלליים, כמפורט לעיל, כגון, שהנאשם לבדו נכח עם המנוחה בחדר השינה בעת מותה, וכי מותה נגרם מאקדחו של הנאשם. שנית, נוכח ריעת המחלוקת המצומצמת גם במקום בו נדרשת הכרעה, די בחלק מהראיות להכריע כעמדת המאשימה (לעניין הכוונה), ואין צורך להכריע בשאלת קבילותן ומשקלן של הראיות העודפות עליהן מצביעה המאשימה. שלישית, אם המסקנה שמבקש צד כי תילמד מראיה מסוימת אינה יכולה להילמד מאותה ראיה, ממילא שאלת קבילותה ומשקלה המדויק מתייתר.

יחד עם זאת, חלק מהראיות הפורנזיות כן מסייעות להכרעה, ולחלקן ייחסו הצדדים חשיבות. למרות שבסופו של חשבון אין בעיקרי הדברים כדי להשפיע על המסקנה, אאזכר בראשי פרקים חלק הממצאים הפורנזיים, חלק מהמסקנות שביקשו הצדדים להסיק ואת משמעות הדברים ביחס לגרסת הנאשם.

ווידוא הריגה?

201. נתגלעה מחלוקת ביחס לטענת מומחה התביעה כי מכלול הנסיבות מלמד כי **אחת משתי היריות בראשה של המנוחה נורתה כאשר המנוחה הייתה שכובה במצב בו נתגלתה הגופה.** היינו כי מדובר למעשה במעין "ווידוא הריגה", לאחר שהמנוחה כבר נפגעה מכדור אחד בראשה, בהיותה שוכבת חסרת אונים, נורתה ירייה נוספת, ליד אוזנה הימנית כאשר הקליע יצא מרקה השמאלית, וזהו הקליע אשר נמצא 2 ס"מ מחור היציאה, סבוך בשיערה, למעשה על הרצפה, מתחת לראשה.

טענה זו של התביעה היא העומדת ביסוד סעיף 16 לכתב האישום המתוקן "הכדור שירה הנאשם לעבר המנוחה וגרם למותה, נורה כאשר היא מוטלת שרועה על הרצפה ופניה לכיוון הרצפה".

202. **טענת התביעה** מבוססת על כמה ממצאים מצטברים, שעיקרם העובדה כי חור היציאה של קליע זה, לפי המכון לרפואה משפטית, הוא "יציאה נתמכת", היינו כי חפץ (כמו הרצפה עצמה) היה צמוד לגוף במקום יציאת הכדור, כך שהרקמה לא פרצה החוצה (תשובה משלימה של ד"ר קריספין מהמכון לרפואה משפטית, ת/27); כי הדם הזורם מחור הכניסה זורם בקו ישר בלבד (למעשה שני קווי זרימה ישירים) דבר המלמד כי הראש לא זז לאחר ירי זה (תמונות 11,12,14 בחוו"ד ברקן ת/19); כי קליע נמצא סמוך לחור היציאה (שם, תמונה 18); כי התזות הדם על בגדי הנאשם ונעליו מלמדים על כך שבוצע ירי בגובה נמוך בטווח קרוב לרגלי הנאשם (שם, סעיף 7. ו. 3 לחווה"ד); וכן כי על הקליע יש סימנים בהם "מאפיינים סוגיים" המלמדים על כך שפגע ברצפה (ראיית ההזמה - ת/83, חוו"ד פינקלשטיין, מעבדת סימנים וחומרים).

203. **ההגנה**, באמצעות המומחה מטעמה, חולקת על המסקנה תוך שהיא מצביעה על כך שאין סימן על הרצפה אשר מסתבר שהיה נוצר במקרה של ירי בהיות הראש צמוד לרצפה; כי בכל זאת יש שני כיוונים של זרימת הדם מפצע הכניסה, ולא אחד, וממילא נלמד כי הייתה תנועה של הראש לאחר הגרימה של פציעה זו, לפחות פעם אחת; כי מיקום קליע אינו מלמד ששם נח מיד לאחר הירי, ואפשר שהקליע היה על הרצפה ובתנועת

המעורבים הגיע למקום ואז המנוחה נפלה עליו; כי מיקום מציאת הקליע לא היה בדיוק בחור היציאה, אלא שני סנטימטר משם, ללא כל אינדיקציה בעור המנוחה או ברצפה כי הקליע המשיך בתנועה מהחור למקום מציאתו; כי יש הסבר אפשרי אחר לפצע הנתמך (לפי שיטה זו - זרועה של המנוחה אשר גם כן נורתה, הייתה צמודה לרקתה בעת יציאת הכדור); וכי העובדה שהתזות על הנעליים ועל המכנסיים באות בכמה כיוונים - מלמדת כי הירי בוצע כאשר המנוחה הייתה בתנועה.

204. כדי להוכיח טענותיהם נדרשו הצדדים לשאלות שבמדע, ומשפט הוכחת המדע. בהן, שאלות בהקשר לשאלת הסבירות להעדר סימן על המרצפת לאחר שכדור במעופו פגע בה מחד גיסא, וכן שאלות לעניין ההתכנות המדעית (והקבילות המשפטית) לקבוע כי הסימן על הקליע הוטבע על ידי הרצפה בחדר השינה (ולא על ידי אדן החלון, לדוגמה, כשיטת ההגנה) מאידך גיסא.

205. יאמר כי השאלות שהעלתה ההגנה ביחס משקל ההוכחה הפורנזית שהוגשה במסגרת ראיות ההזמה (ת/83), המתיימרת להוכיח הטבעה של הרצפה על הקליע - טובות. תשובות המדינה - מעניינות. אולם, **אין צורך להכריע בנקודה זו** לצורך התיק שלפנינו. אף אין צורך למצוא הסבר מדויק וברור מדוע ראשה של המנוחה זו לכאורה פעם אחת לאחר שנורתה בירה שגרמה למותה, ואם קיומם של שני קווים ישרים של דם מפצע המנוחה בהכרח מוכיח שהמנוחה לא נורתה כאשר ראשה במקום בו נמצא.

כאמור, די בעצם העובדה שהמנוחה נורתה לכאורה הן מאחורי אוזן ימין והן מאחורי אוזן שמאל, כדי ללמד על החלטה להמית, כוונת רצח, על ידי מי שירה. הדבר נכון במיוחד על רקע העובדה שגורו חמישה כדורים, כאשר נגרמה גם פגיעה בזרועה של המנוחה. המסקנה מתחייבת, אלא אם יינתן הסבר סביר אחר, כמוסבר לעיל, בעדות הנאשם, או בתזה אחרת מתקבלת על הדעת שיש בכוחה לעורר ספק סביר.

כעולה מהנתונים לעיל, וכפי שיסוכם בהמשך, מהימנות הנאשם שלילית בעליל, ולא זו בלבד שאין בכוחה לעורר ספק סביר, שקריו, שתיקתו וגרסתו הבעייתית, מחזקים את ראיות התביעה.

כמו כן, **אין בממצא זה כדי להכריע בשאלות האחרות במחלוקת**, במרכזן התקיימות נסיבות מחמירות לפי סעיף 301א(א)(1) לחוק העונשין, שכן, ירי של שני כדורים לעורף, כמו גם ירי של 5 כדורים, יכול להיעשות גם לאחר החלטה ספונטנית לבצע את הרצח. לפיכך, **אין ערך נוסף להכרעה במחלוקת זו, והשאלות המשפטיות הכרוכות בהוכחת שאלה זו שבמדע, יושארו ב"צריך עיון".**

נתני דם - על מכנס ולא על וסט

206. ממצאי חומר חשוד כדם לא נמצא על הווסט שלבש החשוד (כפי הנראה ולטענתו תמונה 145, 146 לחו"ד ת/19). אולם נמצאו **כתמי ח"ד על מכנס הנאשם**, המתבטאים בכתם העברה גדול באזור הצד התחתון של ירך מכנס ימני (מהברך ולמעלה), וכתמי התזות רבים באזור שוק המכנס הימני (מהברך ולמטה).

מומחה התביעה ראה בכך ראיה נוספת לתזה לפיה המנוחה נורתה כאשר היא שוכבת (לשיטת ב"כ המאשימה, כפי הנראה אותה יריה שהיא מעין "ווידוא הריגה" כמתואר לעיל, מסקנה 3 בחוות הדעת ת/19).

207. **מומחה ההגנה** נשאל על כך ואישר כי הדבר מלמד שהמנוחה נורתה בראשה כאשר ראשה נמוך ולא בעמידה או בשפיפה קלה. בלשון מומחה ההגנה "זה מתאים לזה שהמנוחה נמצאת במצב נמוך מהמיטה ... והמנוחה צריכה להיות במצב מספיק נמוך כדי שההתזה תגיע אל הרגל שלו ולא אל החלק העליון שלו" (פרוטוקול 13.1.22, עמ' 443, ההדגשה נוספה - א"א). אם כי, לשיטתו, אין נתזים אלה מתאימים למצב בו המנוחה נורתה כאשר ראשה על הרצפה, שכן אין סימנים להתזה כלפי מעלה, כפי שניתן היה לצפות מזווית כה נמוכה (עמ' 444-445).

לשאלה נוספת, **מומחה ההגנה אישר שנית, שכן מתחייב שראש המנוחה היה במיקום נמוך בעת פגיעת הכדור שיצרה את התזות הדם על המכנס**. אם התזות אלה נגרמו בעת פגיעת נתז מהחלון (על פי התיאוריה של מומחה ההגנה, עליה חולקת המדינה), אזי ראשה צריך היה להיות בגובה של בערך מטר מהקרקע. זאת, הן משום שכך יוצא מסלול מעוף הקליע לפי זווית הפגיעה בחלון (לפי שיטתו) והן משום ההתזה על המכנסיים בלבד. בלשונו "אני מסביר בדינמיקה של התהליך שהייתה במצב מלכתחילה ד"י מכופף מפני שאם אני מדבר על נתז שפגע בה בגובה של... נגיד הנתז מגיע לגובה של מטר אז מראש היא מכופפת כי היא מטר ששים ומשהו אז הגוף מכופף ולכן אין לו פגיעות על החלק העליון של הגוף" (שם, עמ' 447). כן הסביר כי הדבר אפשרי במהלך מאבק "כשהיא נמוכה יותר. אולי כופף אותה, אולי התכופפה לבד, אין לי מושג אבל ברור שהיא הייתה נמוכה יותר מעמידה" (שם, עמ' 448).

מומחה ההגנה גם אישר כי כתמי ההתזה על המכנס (תמונה 137,138) לא נתזו עקב נפילת המנוחה אל תוך שלולית דם וכי "כתמי ההתזה האלה לא שייכים לנפילה על אדם (צ"ל "הדם" - א"א), אלא נובעים מהתזות דם מהפצע שפגע בו הקליע" (עמ' 451).

לעניין הפער בין גובה הראש בעת הפגיעה (מטר מהרצפה, לפי שיטת המומחה לפיה מדובר בנתז מהחלון), לבין גובה נתזי הדם על המכנס (מתחת לגובה הברך), הסביר מומחה ההגנה כי הנתזים יושלכו בצורת קונוס מכיוון הפצע. עם זאת, המומחה לא הצליח להסביר מדוע נתזים אלה הם ללא כיווניות מוגדרת, שכן לפי תיאוריה זו הם היו צריכים להיות לכאורה עם כיווניות כלפי מטה.

208. מכל מקום, **לממצא פורנזי זה**, לפי השיטה הנוחה לנאשם מפי המומחה מטעמו, יש **משקל חשוב, נגד גרסת הנאשם**. אמנם, מומחה ההגנה העלה תיאוריה לפיה במהלך המאבק בין הנאשם לבין המנוחה נוצר מצב בו היא התכופפה או כופפה, וזה היה הרגע בו פגע בראשה הקליע הראשון. כך, שלשיטתו לא מוכחת התזה של התביעה אודות "וידוא הריגה" ויתכן שהפגיעה נגרמה תוך כדי מאבק, בעת שהמנוחה מתכופפת או מכופפת על ידי הנאשם.

דא עקא, שלא כך היא גרסת הנאשם.

גרסת הנאשם היא, כזכור, שהיריות אשר גרמו לנפילת המנוחה, נשמעו כאשר שניהם נאבקים בעמידה, זה מול זה, ומושכים באקדח. הנאשם טען שאינו זוכר פרטים, אך זהו פרט שהוא טען שהוא כן זוכר. יתרה מכך, בבית המשפט, בעת החקירה הנגדית ביחס לשחזור, כאמור לעיל, עמד הנאשם על כך שכל המאבק התבטא במשיכת האקדח (ולאחר מכן שינה את דבריו ואמר שכן סובב את שורש כף ידה (בלבד), אך אפילו לא את מלוא זרועה, וכל שכן שלא שינה את מנח גופה). כמצוטט לעיל מתוך פרוטוקול 1.11.21, "אני לא חשבתי להפיל אותה או לנטרל אותה, זה לא עלה לי בראש. לא" (עמ' 310), "לא ניסיתי להפיל אותה" (עמ' 312), "לא ניסיתי לסובב אותה" (שם), "ולא ניסיתי לתפוס אותה פיזית. לא" (שם).

בצדק ציין ב"כ המאשימה כי **גרסתו של הנאשם למעשה נשללת גם על ידי ממצאי המומחה מטעמו**. כיצד זה הגיעה המנוחה, שגובהה היה 164 ס"מ, למצב בו ראשה היה בגובה של בערך מטר? למעשה, בהעדר עדות שיש בה כדי לעורר ספק סביר, ובשים לב לכך שהמנוחה נפגעה משלשה כדורים, שניים מהם בראשה מאחור, ואפילו בהנחה שהמנוחה לא הייתה במצב בו ראשה צמוד לרצפה, **יש להסיק כי מדובר היה באירוע אלים הרבה יותר ממה שמתאר הנאשם**. שכן, המנוחה לא עמדה זקופה על רגליה, כטענת הנאשם, בעת שפגעה בראשה לפחות אחת היריות, אלא במצב בו היא מכופפת, בין משום שהוא כופפה בכוח תוך כדי מאבק, בין משום שהוכרעה לברכיה, בין משום שהחלה ליפול מחמת פגיעה קודמת, ובין מסיבה אחרת. סיבה, אשר לנאשם מניע מובהק שלא לספר לנו עליה.

עוד תמה התובע על הפגיעה בזרועה של המנוחה. מומחה ההגנה הסביר את היות פצע היציאה ברקה "נתמך" בכך שאמת זרועה של המנוחה, אשר גם דרכה עבר אחד הקליעים, היה צמוד לרקתה בעת הפגיעה. אולם, שואל התובע בצדק, אם שניים רבים על אקדח, כיצד הגיעה זרועה אל מקום הצמוד לרקתה? מדוע שתעזוב את האקדח עליו היא נאבקת ותרים את זרועה אל ראשה? לא מצאתי תשובה מניחה את הדעת לשאלות אלה, ויאמר שאף **בנקודה זו, למעשה, סותרת חוות דעת מומחה ההגנה את גרסת הנאשם**.

אירוע דינמי כשולל רצח?

209. אחת מטענות ההגנה, היא שהממצאים בזירה "מראים בהחלט שהיריות נורו תוך כדי אירוע דינמי, ולא ירי מכוון של רוצח בקרבן", כלשון הסנגור בעמ' 16 לסיכומיו (והדברים מורחבים החל מעמ' 24 לסיכומים). זאת, באשר לפחות 4 יריות נורו בוודאות כלפי מערב (קיר החלון), חלק מהיריות לא פגעו במנוחה, התזות הדם הן כלפי מזרח, התזות הדם על הנעליים של הנאשם הן דו כיווניות, האינדיקציות הפורנזיות שוללת ירי בהצמדת האקדח לראש, קיומם של טיפטופי דם קרוב לקיר ולרגלי המנוחה (ת/19 תמונות 56, 57, 58) המלמדים על תחילת דימום בטרם נפלה, ועוד.

עוד מצביע הסנגור על שפך דם שנמצא בעכוזה של המנוחה (ת/24, עמ' 3 סעיף 5א, עמ' 6 ממצא 4), המלמד לכאורה על כך שזו נקודת מגע בנפילתה. הסנגור מבקש להסיק מכך ראייה שלא נורתה כאשר ראשה צמוד לרצפה, שהרי אז לא נפלה.

הסנגור מניח בסיכומיו שכל ראייה בדבר תנועתיות כלשהי של המנוחה, או מאבק כלשהו, יכולים להטיל "ספק של ממש באפשרות כי הנאשם ירה במנוחה בכוונה לרוצחה" (כלשונו בעמ' 14).

210. טענה נוספת, דומה, מביא הסנגור בעניין **סימני הירי**, על פי חוות הדעת של ד"ר וייס ממעבדת סימנים וחומרים (ת/21). בחוות דעת זו נבדקו סימני הירי כפי שנדגמו מחורי הכניסה והיציאה של הקליעים שחדרו לעורפה של המנוחה, לשם הערכת מרחקי הירי. לפי חוות הדעת, ניתן לקבוע שהירי לא נעשה "מטווח מגע" (תוצאה המתאימה גם לחוות הדעת של המכון לרפואה משפטית), ולגבי רוב החורים לא ניתן כלל לקבוע את המרחק. רק מחור כניסה אחד, בעורף ימין (הקליע שגרם למוות), אפשר לקבוע כי הירי נעשה בטווח של פחות ממטר.

טענת הסנגור היא כי ממצאים אלה מחזקים המסקנה כי מדובר בירי לא מכוון, ובשגגה טען הסנגור כי מומחה התביעה הסכים עם הערכה זו (בעמ' 28 לסיכומים הפנה הסנגור לעמ' 241 לפרוט' 5.4.21). אם כי, עיון בדברי מומחה

התביעה מר ברקן שם מלמד כי הוא הסכים רק שהנתון הזה לבדו מחזק המסקנה של ירי תוך כדי מאבק, בניגוד לירי במצב של "ווידוא הריגה", וגם לעניין זה הדגיש שאין בשיקול זה כדי להכריע את יתר הנתונים.

211. יאמר: **אין ממש בטענה של ההגנה כי היות האירוע דינמי שולל את התזה לפיה הנאשם ירה את כל היריות בכוונה לגרום מוות.** אף אין ממש בהנחה לפיה אינדיקציה לתנועה של המנוחה תוך כדי האירוע מפחיתה במשקל הטענה בדבר רצח בכוונה.

התביעה עצמה אינה טוענת שלא הייתה כל דינמיות בעת האירוע, או כי המנוחה "הוצאה להורג" ללא כל התנגדות. נכון שהתביעה מצביעה על כך שהחדר בכללותו מסודר, ומכאן מבקשת להסיק שלא היה אירוע של קטטה ממושכת לפני השלב בו החל הירי. אולם, אין התביעה שוללת אפשרות שהמנוחה ניסתה בכמה תנועות מהירות, בהתחמקות מקנה האקדח, בניסיון לאחוז בו, או במאבק קצרצר אחר, להינצל ממוות.

212. הירי בוודאי לא היה בטווח של מרחק רב, שכן לכל הדעות עסקינן באירוע שכל כולו התרחש בפניה אחת של חדר אחד. כאמור, מבחינת סימני הירי, היריה הקטלנית נעשתה בתוך טווח של מטר, ולגבי האחרים אין אינדיקציה ברורה למרחק. יוער, כי עצם קיום אינדיקציה כי יריה זו שונה מחברותיה, לטעמי, יכולה לחזק במעט את התזה של התביעה בדבר "ווידוא הריגה" ביריה זו, אך כמובן שרחוקה האינדיקציה מלהוכיח הטענה.

213. מכל מקום, דווקא העובדה שחלק מהכדורים לא פגעו במנוחה, למרות שנורו מטווח קצר יחסית, מלמדת שהאירוע כולו היה מורכב, גם אם התרחש כולו תוך מספר שניות. אין מדובר ב"הוצאה להורג" פשוטה וללא התנגדות או התחמקות. כיווני ההתזה השונים על נעלי הנאשם יכולים ללמד לכאורה על אירוע שכן כלל תנועה כלשהי, ולו תנועה של הנאשם עצמו תוך כדי מעשה. הממצא בעכוז יכול ללמד לכאורה על נפילה מתאימה, או הפלת המנוחה, בשלב מסוים. אירוע, המתאים גם לכתם ההעברה על מכנסי הנאשם מעל לברך, שאולי הגיע מזרועה או ראשה.

אולם, **אין בעצם דינמיות האירוע, כדי לשלול את כוונת הקטילה הנלמדת מעצם העובדה שמעבר לשתי יריות שלא פגעו, יש גם יריה שפגעה באמת הזרוע, ויש שתי יריות שפגעו בראש מאחור, בשני צדדים.** פגיעות, שקשה מאוד להסביר באופן אחר.

יתרה מכך, אין ממצאים אלה שוללים אפילו את תזת הקיצון של התביעה לפיה הירי האחרון נעשה כאשר המנוחה כבר על הארץ כעין "ווידוא הריגה". שכן אפשר שהדינמיות, לרבות הנפילה שגרמה לממצא בעכוז וכתם ההעברה על המכנס, ארעו קודם לכן. כל שכן שאין הם שוללים את המסקנה בדבר גרימה מכוונת באופן אחר.

נתן מהחלון?

214. להגנה, באמצעות המומחה מטעמה, יש **תזה חלופית** לעניין פגיעת הקליע הקטלני (ויוזכר שהיו שני קליעים שפגיעתם בראש ומעברם דרך איברים חיוניים יכולים היו לגרום למוות, ואחד מהם גרם בפועל). לפי שיטת מומחה ההגנה, קיימת אפשרות מוחשית לפיה הפגיעה הקטלנית נגרמה תוך כדי מאבק על אקדח, כאשר **הקליע נורה לכיוון החלון, ניתז ממסגרת החלון וחזר אל ראש של המנוחה.**

215. יאמר מיד, שהתזה הפיזיקאלית לפיה אחד מהקליעים שפגע בראש המנוחה לא פגע עקב ירי

ישיר, אלא עקב נתז, אף שלא נשללה על ידי המומחה לרפואה משפטית, אינה מסייעת הרבה לנאשם. שכן, כאמור לעיל, תנאי להתקיימות אירוע זה לשיטת מומחה ההגנה הוא שבעת הפגיעה בראש היה ראש המנוחה בערך בגובה מטר מהקרקע, וכאמור, אפשרות זו סותרת את גרסת הנאשם באופן ישיר. מעבר לכך, היות ראשה בגובה כזה במצב של פליטת כדור תוך מאבק על האקדח, כגרסתו, מתיישבת עם מאבק אלים בו הוא גרם פיזית לכריעת המתלוננת או שהיא נאלצה להתכופף מסיבה אחרת, כגון בניסיון לחמוק מירי.

216. עוד יאמר, כי **אפילו נכונה התיאוריה בדבר הנתז מהחלון, אין בה כדי להציל הנאשם**

מעבירה של רצח בכוונת קטילה. שכן **היריה השניה בראש, שהייתה קטלנית בפני עצמה, מלמדת שבמהלך במאבק זה (לכל המאוחר) התגבשה כוונתו של הנאשם לגרום למות המנוחה.** כך, שגם אם תוך כדי המאבק הראש נפגע באופן עקיף, הפגיעה הישירה שבאה לאחר מכן בעורפה של המנוחה, מלמדת כי הרצון לקטול המנוחה הוא שהביא למאבק לכתחילה.

לעניין הקליע השני, יוזכר כי הנאשם לא תיאר מציאות של מאבק המתיישב בדרך כלשהי עם פגיעת כדור נוסף בראש המתלוננת בזווית בו נפגעה (ויזכר כי כדור שני זה עבר מצד שמאל של העורף לכיוון כללי כלפי "קדימה, ימינה ומטה" כלשון חוות הדעת של ד"ר קריספין (ת/24), ועבר בין השאר דרך עצם הלשון ויצא מהצוואר בצד ימין). **הנאשם לא תיאר שום תרחיש היכול להסביר פגיעת ראש מזוית כזו. יתרה מכך, המומחה מטעמו התקשה מאוד למצוא זווית ירי כלשהי המשתלבת, אפילו באופן תיאורטי, עם טענת הנאשם לפיה שניים אחזו באקדח, כאשר זווית הראש של המנוחה איפשרה פגיעה כזו.** בחקירה הנגדית, המומחה ניסה לתאר סיטואציה של כיפוף כוחני של יד המנוחה (האוחזת באקדח) מאחורי גבה, כאשר זרועה ישרה אך ידה מוטה, וזאת בהנחה שראש המנוחה היה במקרה מוטה לאחור והצידה בזווית מסוימת מאוד (ראו עמ' 402 - 403 לפרוטוקול 23.1.22).

זווית זו, מעבר למלאכותיות שבה, אינה מסתברת כזווית לירי בשגנה, במהלך מאבק כלשהו, בוודאי לא מאבק על אקדח ששניים אוחזין בו. עוד יוזכר שמדובר ביריה השניה בראש לפי שיטת מומחה ההגנה (שכן הירייה הראשונה נתזה מהחלון). בהנחה שמדובר בירייה השניה בראש, הירייה הראשונה, שנכנסה מצד ימין, צריכה הייתה להביא להפסקת אחיזת המנוחה באקדח ונפילתה המיידית. למותר לציין שהדגמת המומחה, המאפשרת בדוחק רב פגיעה כזו בראש של אדם אשר גם אוחז באקדח, אינה מתקרבת בשום דרך לאף אחד מתיאוריו של הנאשם בחקירתו במשטרה, ואינה נרמזת גם בעדות הנאשם בבית המשפט (למעט אמירה אחת שלו בדבר כיפוף כף ידה, באופן שאינו מתאים למנח שתיאר המומחה). לכן, **מתחייבת המסקנה כי הירי שפגע בעורפה של המנוחה בצד שמאל נורה בכוונה לגרום למותה.** משמע, אפילו בהנחה שהיריה הקטלנית נגרמה מנתז, ואין סיבה מוחשית לקבוע זאת, אחראי הנאשם כרוצח בכוונה.

217. מכל מקום, **לגוף הטענה בדבר נתז מהחלון, מומחה ההגנה מבסס את התזה שלו בראש**

ובראשונה על הפרמטרים הבסיסיים, היינו מספר התרמילים לעומת מספר הקליעים. אין מחלוקת שנורו 5 כדורים, שכן נמצאו **5 תרמילים.** יש שני חורים בקיר המלמדים על יציאת קליעים דרך הקיר (אחד מהם נמצא בעמוד בחוף). **קליע שלישי עבר דרך שולחן,** כפי הנראה, וננעץ בין הרצפה לבין הקיר (ת/19 תמונות 42, 43, 44). **קליע רביעי נמצא בשערה של המנוחה, סמוך לחור היציאה של הפגיעה הקטלנית. קליע חמישי נמצא על הרצפה, מתחת לחלון, בסמוך לרגליה של המנוחה.**

המומחה מניח, ולא מובן מדוע, כי שני הקליעים שחדרו דרך הקיר לא עברו דרך גופה של המנוחה קודם לכן, גם לא דרך הזרוע. הצבעת המומחה על העובדה שלא נמצא עליהם דם לא הוטחה במומחה התביעה, ולא מחייבת את מסקנת

מומחה ההגנה. זאת, הן משום שאחד הקליעים שנורה החוצה כלל לא נמצא, והן משום שהמומחה לא הסביר מדוע הוא סבור שמתחייב בהכרח שיישאר דם על הקליע גם לאחר שעבר דרך קיר מוצק של בית, לאחר פגיעה במנוחה.

218. מכל מקום, אין מחלוקת שיש סימן פגיעה של קליע בצד התחתון של מסגרת החלון (ת/19, תמונה 49).

התביעה אינה חולקת על כך שפגע שם קליע. על פני הדברים, נראים הדברים שזהו הקליע שנמצא על הרצפה מתחת לאותו חלון, קרוב לכפות רגליה של המנוחה (תמונות 29, 40, 41). זו גם התזה הפשוטה של מומחה התביעה, אף כי הוא לא יכול לקשור פורנזית את הקליע הזה דווקא למסגרת, אלא לפי מיקומו (פרוטוקול 8.3.21, עמ' 183, ובעניין זה שגה הסנגור כאשר רשם בסיכומיו (עמ' 20) שלא הייתה למומחה תשובה).

התביעה סבורה כי הערכתה בהקשר זה מחוזקת בעובדה שבווילון שמעל החלון היה רק חור אחד, כך שלא סביר שהקליע ניתז חזרה בעוצמה, אלא כי נפל. אם כי, מומחה ההגנה הצביע על פתח לאפשרות שהקליע ניתז חזרה בעוצמה, בשים לב לכך שהחלון היה פתוח, והווילון התנופף ברוח.

מומחה ההגנה סבור כי הקליע שפגע במסגרת החלון, אשר לשיטתו נורה בזוית קלה כלפי מעלה, הוא אשר פגע בראשה של המנוחה בפגיעה קטלנית, כאשר זרועה של המנוחה צמוד לראשה במקום פצע היציאה ברקתה (וכך נוצרה אותה "יציאה נתמכת", כתיאור המומחה לרפואה משפטית, וגם נגרמה הפגיעה בזרועה).

כאמור לעיל, גם תזה זו סותרת את גרסת הנאשם. אולם, לשיטת ההגנה מוכח, או לפחות אפשרי, שהקליע הקטלני ניתז מהחלון ולא נורה אל ראשה באופן ישיר.

219. המומחה מבסס תיאוריה זו גם על כיווני התזות הדם. כאשר לשיטתו אין אפשרות שהנאשם עמד לפני המנוחה וירה בה בכוונה, ולא כי עמד מאחוריה וירה בה.

לדבריו, אין כל אפשרות שהנאשם ירה במנוחה כאשר הוא עומד לפניו ומסובב ידו לאחורי ראשה, שהרי אז יסכן עצמו, ואין כל הגיון בכך.

לשיטתו, גם אין כל אפשרות שהנאשם עמד מאחורי המנוחה בעת הירי, שהרי כן ניתז מדמה על המכנס הימני שלו. אולם "השיער של המנוחה קלט את כל כתמי הדם שניתזו אחורנית, ולכן כתמי ההשלכה וכתמי ההתזה על מכנסיו של החשוד מעידים על כך שהוא היה מול היציאה של הקליעים נאמר ככה. כלומר לא מאחורי המנוחה אלא לפ... מול פנייה של המנוחה ואז הגוף המדמם שכרגע זאת המנוחה, צוואר, מצח או יד, מהמקומות שמשם יצאו קליעים, משליך ומתיז דם על מכנסיו ... הנאשם".

220. עוד טען המומחה כי "אם היה חשוד הנאשם בשליטה מלאה על האקדח והיה יורה במנוחה, לא היו התזות דם על המכנסים שלו, בכלל לא" (פרוטוקול 13.1.22, עמ' 406), שכן "התזות הדם באו מקדמת גופה של המנוחה" (שם).

לשאלה אם לא ייתכן שפשוט ירה בה מאחור, השיב "אז לא היו עליו התזות דם כי השיער היה עוצר את זה. גם ברקן אומר את זה ואני מסכים איתו גם. כלומר, התזות הדם היחידות שישנן הן כולן מכיוון מערב כלפי מזרח. התזות הדם על הרצפה. זה אומר שחדירת הקליעים הייתה מכיוון מערב כלפי מזרח אבל הנאשם לא עמד שם כי אם הוא היה עומד לא

היו עליו כתמי התזה כי אז הוא היה (לא ברור) את גופה של המנוחה" (שם).

221. לשיטתו, הדרך היחידה להסביר את כל הנתונים היא ירי תוך כדי מאבק לכיוון מערב, כאשר רוב הכדורים לא פגעו, אך אחד הכדורים ניתז מאדן החלון ופגע במנוחה מאחור. כך, הקליע שעבר דרך ראשה לא התיז לאחור בגלל השיער, והנתזים קדימה, לכיוון מזרח, פגעו במכנסי הנאשם.

222. מומחה התביעה חולק על כמה מנתוני היסוד של תזה זו. מלבד שיטתו שניתן להוכיח כי יריה אחת נורתה כאשר המנוחה הייתה כבר במנח קבוע על הארץ, טוען מומחה התביעה היא כי, קיומה של שלולית גדולה של דם, מונעת כל אפשרות לקבוע שלא היו נתזי דם גם לכיוון מערב, אשר טושטשו בשלולית. לשיטת התביעה, דווקא העובדה שעל הנעליים נראים נתזים לשני הכיוונים מלמדת על אפשרות כזו, אם כי הדבר יכול לנבוע גם מתנועת הרגל.

חשוב להדגיש כי מומחה התביעה שלל אפשרות שקליע שניתז מהחלון הוא אשר חדר לראש המנוחה והוא הקליע שנמצא סמוך לרקתה, בעיקר מן הטעם שלשיטתו ניתן להוכיח שהקליע שנמצא סמוך לרקתה נורה כאשר ראשה של המנוחה כבר על הארץ, ואז הזווית לא מתאימה (חוזר כמה פעמים בעדותו, ראו לדוגמה עמ' 18 לפרוט' 8.3.21). הוא לא שלל אפשרות פיזית שהקליע יחזור כאשר הוא נושא אנרגיה מספקת לעבור דרך הגולגולת.

223. מכל מקום, לטעמי, דווקא בהנחה שהמנוחה לא עמדה מול הנאשם, אלא ראשה היה נמוך משמעותית (אולי גובה מטר ואולי מתחת לגובה המיטה כפי שאמר מומחה ההגנה באחד השלבים), נראה כי **ההסבר הסביר לממצאים הרבה יותר פשוט ממה שמציע מומחה ההגנה**. הנאשם ירה במנוחה כאשר היא בכפיפה (כפוייה או ניסיון התחמקות), כריעה ושפיפה, עמידה על ארבע, תוך כדי נפילה, או תוך כדי החלקה על דמה. זאת, כאשר רגלו הימנית של הנאשם ממזרח לראש ורגלו השמאלית מערבה מדי מכדי לקלוט נתזים היוצאים מצד העורף, שכן נתזים אלה (כמוסכם על ידי שני המומחים) נבלמו על ידי השיער. זוהי אפשרות מסתברת מאוד, בין שפצע היציאה "נתמך" בהיות ראשה כבר צמוד לרצפה, כשיטת המאשימה, ובין ש"נתמך" על ידי זרועה שהוצמדה לראש, כשיטת ההגנה, ובין באופן אחר שאינו ידוע לנו. אין סיבה להניח שהיריה נתזה ממסגרת החלון דווקא.

יאמר שכך או כך, סביר להניח שזו הייתה היריה השניה בעורפה של המנוחה, לאחר שהראשונה (אשר יצאה דרך הצוואר) נורתה לכיוון מערב, והקליע המשיך הלאה ועבר את הקיר. וכך, נתזי הקליע הראשון מהצוואר מערבה, נבלעו בשלולית הדם על הרצפה.

אולם, כפי הנראה, לעולם לא נדע מה הייתה הדינמיקה המדויקת, כפי שהעריך בצדק מומחה ההגנה.

224. **דוק, התביעה אינה חייבת להוכיח בדיוק נמרץ את כל פרטי הפרטים, של נסיבות הירי של כל יריה ולא את המסלול המדויק של כל קליע**. התביעה צריכה להוכיח שההסבר היחיד המתקבל על הדעת לאותם נתונים שאנו כן יודעים, הוא שהנאשם רצח את המנוחה בכוונה. כאמור, עדות הנאשם אינה מהימנה ונסתרה גם על ידי המומחה מטעמו, וממילא אינה יכולה לעורר ספק באשמו.

יוזכר שוב, עצם קיומו של מאבק כלשהו אינו מוכיח מיניה וביה את גרסת הנאשם. שכן, מאבק כלשהו גם משתלב היטב גם עם התזה הבסיסית של התביעה, כי הנאשם ביקש לרצוח את המנוחה.

225. מומחה ההגנה הצליח, בקושי ובדוחק, למצוא תזה לפיה הירי שפגע במנוחה נעשה תוך כדי מאבק, ואף הצליח למצוא תסריט, מורכב מאוד ובלתי טבעי, בו הטענה לפיה הירי לא יועד להרוג אינה מופרכת לגמרי, מבחינה מדעית טהורה. אך תסריט מורכב זה נשלל בעדות הנאשם עצמו. חזקה על הנאשם, כי אילו היה אמת בפיו ואילו נפגעה המנוחה בשל תאונה טרגית, היה הנאשם עושה מאמץ לדייק בדבריו, כדי לסייע בחקר האמת, שהיא גם אמת נוחה לו. אילו היה מדובר בתסריט סביר, היה בו כדי להקים ספק סביר. אולם, כאשר מדובר בתסריט דחוק עד מאוד, די בעדות הנאשם השוללת אותה, כדי ללמדנו שלא כך התרחשו הדברים.

יוזכרו הנסיבות המוסכמות אודות מספר היריות, כנתון בסיסי. הטענה לירי שאינו מכוון, כאשר מדובר בירייה אחת, אינה מופרכת. אולם הטענה לפיה צליל הירי החזק שנשמע בתוך החדר לא גרם להפסקת המאבק, כאשר אין צד אחד לפחות הנחוש להרוג את השני, קשה. התזה כי יריה אחר יריה, סחיטת הדק לאחר סחיטת הדק, נעשו כולם בטעות - אינה מתקבלת על הדעת.

חזקה שאדם מתכוון לעשות את אשר הוא עושה, וחזקה שהוא מתכוון לתוצאות מעשיו. חזקה שאדם היורה שוב ושוב (שלא בנסיבות חגיגיות או מטווח) מנסה להשיג תוצאה באמצעות הירי הנוסף, שאותה לא השיג בירי הקודם. הירי פסק לאחר מות המנוחה, למרות שנותרו כדורים במחסנית. לכן, **המסקנה היא שמטרת הירי הראשון, והירי השני, והירי השלישי, והירי הרביעי, והירי החמישי - הייתה לרצוח את המנוחה.**

226. נמצא, שהממצאים הפורנזיים מהזירה עצמה אינם שוללים את המסקנה המתחייבת לכאורה מהנסיבות המוסכמות, ואינם מחזקים את גרסת הנאשם. **נהפוך הוא. הממצאים מחזקים את התזה של התביעה לפיה מדובר בירי מכוון מטרה, אף אם אינם בהכרח מוכיחים את כל פרטי פרטיה של התזה של התביעה. הממצאים גם שוללים את גרסת הנאשם, שהיא גם כך סתורה מתוכה.**

אי ביצוע בדיקת פרופרינט

227. הסנגור ראה חשיבות בכך שלא בוצעה בדיקת פרופרינט על ידי המנוחה, אשר יכולה הייתה להוכיח כי המנוחה אכן אחזה באקדח בשלב כלשהו.

איני מוצא ממש בטענה זו. נכון שאילו לא נמצא כל ממצא, היה בכך, אולי, כדי לשלול את גרסת הנאשם, אך זו נשללת ממילא בשל חוסר מהימנות ברורה. מכל מקום, עצם העובדה שהמנוחה נגעה באקדח, ואולי אחזה בו באותו יום, אינה מלמדת דבר. הרי יש אינדיקציות לכך שהיא החביאה מפניו את האקדח, וייתכן בהחלט שהוא ביקש אותו ממנה, והיא גם נתנה לו (כעולה גם מפליטת הפה שלו שתוארה לעיל). אין בכך כדי לשלול אפשרות שהנאשם קיבל את האקדח, דרך אותו, ומיד החל לירות בה עד שהצליח לרצוח אותה.

ממצאים נוספים בדם המנוחה

228. אין מחלוקת כי טביעות אצבע של הנאשם המוטבעות באמצעות דמה של המנוחה, נמצאו על תמונות משפחתיות על המקרר (ת/19 מסקנה 4). הנאשם נשאל על כך בחקירה נגדית, אישר כי ממצאים אלה מחייבים את המסקנה כי הוא נגע בתמונות לאחר מות המנוחה. עם זאת, לטענתו, אין הוא זוכר זאת כלל (פרוטוקול 28.10.21, עמ' 334).

229. הסנגור סבור כי הראיות מלמדות שבעת שהמנוחה דיממה מהירי, הנאשם אחז בתמונות. לשיטת הסנגור, עובדה זו תומכת בתזה של חפות הנאשם. לשיטתו, מגע זה מלמד על תחושת יאוש וצער עקב מותה של המנוחה, דבר המתיישב עם פגיעה בשגגה, אך לא עם ירי מכוון.

230. אני מסכים עם הסנגור כי האחיזה בתמונה מלמדת על רגש חזק של הנאשם באותו רגע, לאחר מות המנוחה. אולם, אין בידי לקבל התזה של ההגנה. לטעמי מדובר בעובדה נייטרלית, אשר אולי נוטה במעט דווקא נגד הנאשם, בעיקר נוכח העובדה שלא העיד על הדברים אלא טען שהוא אינו זוכר זאת.

אילו היה הנאשם אדיש למנוחה, יכול היה להיפרד כמקובל, לריב על הרכוש ולסיים הנישואין בדרך המשפטית המקובלת. המגע בתמונות, אכן מלמד על צער על מות המנוחה וכאב על הפרידה הסופית ממנה ומביתו. אולם, רצח בין בני זוג, לרוב, אינו נעשה מטעמים כלכליים גרידא, אלא דווקא מחמת רגש חזק, אהבה, קנאה, שנאה, ולרוב אהבה וכעס המהולים יחד. הנאשם הבין שהוא נפרד מאשתו שאותה אהב, לפי אותן תמונות עצמן. עוצמת הרגש מהווה מניע לרצח, ולפיכך מחזקת התזה כי מדובר היה ברצח.

יחד עם זאת, כל תזה כאן היא אפשרית, ומשקל המגע בתמונות לחובת הנאשם, בהקשר של ההחלטה להמית - מועט. עם זאת, ייתכן שבכך שהתמונה כן מלמדת על עוצמה של רגש, יש בכך כדי להוות שיקול נגד הערכת התביעה כי מדובר ברצח ממניע כלכלי, ועל כך בפרק שיעסוק בנסיבות המחמירות.

רצח בכוונה - סיכום המבחן התלת שלבי

השלבים

231. כמפורט לעיל בהרחבה, המנוחה אינה יכולה להעיד, אין עדי ראיה אחרים מלבד הנאשם, ולפיכך הראיות אודות נסיבות מותה של המנוחה הן נסיבתיות. ראיות אלה נבחנות במבחן התלת שלבי.

232. המדינה עברה את **השלב הראשון**, נוכח הנסיבות המוסכמות כמכלול. היינו, כי היו טענות בתחום הכלכלי בין בני הזוג, והשניים היו בתחילתו של תהליך פרידה; מות המנוחה נגרם מירי מאקדחו של הנאשם כאשר הנאשם לבדו עמה בחדר; הנאשם (לטענתו בשיתוף המנוחה) אחז באקדח בעת שנורו היריות שבעטין נפלה; נורו חמש יריות בנשק שאינו אוטומטי, דבר המלמד על התמדה מודעת בירי, ולא פליטה בשגגה; נמצאו בגוף המנוחה שלושה מסלולים בהם עברו קליעי אקדח, אחת באמת זרוע שמאל, ושנים דרך ראשה; הקליעים בראש פגעו שניהם מאחור ולמעשה בעורף, אחת מימין ואחת משמאל, כאשר שתי היריות בראש היו קטלניות באשר עברו דרך איברים חיוניים ואחת מהן גרמה למוות בפועל; למרות הפגיעה המשולשת במנוחה, הנאשם לא נפגע כלל מירי, אך דם המנוחה הותז על מכנסיו ונעליו; הנאשם לא הזעיק עזרה, אלא ברח מן המקום.

233. לאחר מכן, **בשלב השני** נקבע כי הנסיבות המוסכמות האמורות, כמכלול, מלמדות לכאורה כי הנאשם רצח את המנוחה. זאת, באשר לא יתכן שמישהו אחר ירה במנוחה אלא הנאשם; אירוע דומה לא אירע עד אשר התגלע סכסוך בין בני הזוג אשר מקים מניע לכאורה; אנשים מן היישוב אינם מחזיקים אקדח טעון בביתם באופן המאפשר פליטת כדור בשגגה; העובדה שצליל הכדור הראשון לא הביא להתעשתות בני הזוג מלמדת לכאורה שהמשך הירי נעשה ברצון; אין זה סביר שהדק נסחט בשגגה חמש פעמים; אין זה סביר שהנאשם לא נפגע

כלל, אך המנוחה נפגעה שלוש פעמים, אם לא הייתה כוונה לפגוע בה; אין זה סביר שהמנוחה נפגעה בעורפה פעמיים אם לא הייתה כוונה לקטול אותה; בריחת הנאשם ללא הזעקת עזרה, מלמדת על התמקדות הנאשם באינטרסים שלו, דבר הרומז על שביעות רצון ממצב המנוחה.

234. נוכח האמור, ברי שהמדינה עמדה היטב בשלב השני לבחינת ראיות נסיבתיות, והראיות הנסיבתיות הן בעלות עוצמה משמעותית מאוד לחובת הנאשם.

אמנם, יש תזה אפשרית לפיה הירי של הנאשם נעשה מתוך הגנה עצמית, היינו כי המנוחה ניסתה להרוג את הנאשם, והדבר חייבו לירות עליה במודע כדי לנטרל אותה. תזה זו יכולה הייתה להסביר חלק מהנסיבות, אך בוודאי שלא את כולן, כגון קיומן של שתי יריות קטלניות ובריחה מהמקום לאחר מעשה. הנאשם לא טען כי פגע בכוונה, כהגנה עצמית עקב פעולה תוקפנית, וממילא לא הסביר את הנסיבות שאינן מתיישבות היטב עם תזה זו.

235. לאחר מעבר הנטל הטקטי, צריך היה לבחון בלב פתוח ונפש וחפצה את האפשרות לפיה יש הסבר אחר להתרחשות, הסבר לפיו הנאשם לא התכוון להרוג את המנוחה. **הנאשם טען לירי בשגגה, והשלב השלישי הוקדש לבחינת טענה זו.** זאת, הן בבחינה של מהימנות גרסת הנאשם, והן בבחינה של היתכנות טענתו לירי בשגגה שאלו תוצאותיו, בעזרת המומחה מטעמו.

גרסת הנאשם

236. לאחר שמיעה ועיון, **גרסת הנאשם נמצאה בלתי מהימנה** באופן ברור וחד משמעי, עד כדי כך שאין לה המשקל המזערי הנדרש כדי לעורר ספק סביר.

237. תחילה יאמר שהנאשם מסר גרסה מזכה אחרת בחקירתו הראשונה, עוד בבית החולים, לפיה כלל לא פגש את המנוחה ביום הרצח. הסברו לגרסה זו, לפיה בעת מסירתה היה תחת השפעת הכדורים שנטל או חומרי הרדמה שקיבל בבית החולים, ומשום כך מסר שאינה אמת - נדחתה בשתי ידיים מכמה סיבות.

לא מדובר היה בגרסה עם "חורים בזכרון", אלא בגרסה פוזיטיבית אחרת (כגון הטענה כי הוא נסע לעבודה וחזר ביום האירוע וזוכר בבטחון שלא פגש אותה לאחר העבודה, וכן כי הסיבה לניסיון התאבדות היה עקב מצבו של בנו); כי בדיקה פסיכיאטרית אובייקטיבית יום קודם קבעה שהוא מתמצא היטב למרות כל מה שעבר עליו; כי שמיעת העדות אינה תומכת בטענה לחולשת דעתו אלא על תקשורת טובה ומודעות להלך החשיבה של חוקריו; תוכן הדברים לימד על חיבור משמעותי למציאות, לזכרונו וליכולותיו הקוגניטיביות בכללותן.

משמע - גרסתו הראשונה של הנאשם לא הייתה אלא שקר. למדנו כי שקרי נאשם יש בהם כדי להפחית במהימנות של גרסה שנמסרת מאוחר יותר, לחזק את ראיות התביעה, ואף להוות להן סיוע, במקרים מסויימים.

238. בחקירתו השניה, הנאשם שתק באופן סלקטיבי וטקטי בעליל. שתיקה זו גם כן גורעת ממשקל גרסתו היותר מאוחרת, ומחזקת את ראיות התביעה. אחד הרכיבים שלגביהם לא שתק, הוא מצבו הרגשי של הנאשם. הנאשם טען כי זה נובע מתסמונת פוסט טראומטית עקב מלחמת יום הכיפורים. זאת, בניגוד לחקירתו הראשונה ובניגוד לגרסתו המאוחרת לפיה מצבו הרגשי נבע ממות המנוחה. אם כן, חקירה זו מחזקת את הרושם השלילי אודות מהימנות הנאשם.

239. גרסתו העדכנית של הנאשם, אשר באה מחקירתו השלישית ועד עדותו בבית המשפט, נדחתה כבלתי מהימנה מתוכה, מעבר למשקל השלילי של החקירות הראשונות, בהן שיקר הנאשם ושתק.

בגרסתו נמצאו סתירות פנימיות חשובות יותר וחשובות פחות. בהן, טענתו בתחילה כי הנשק בארון היה פרוק ואז טען כי הנשק תמיד טעון; טענתו הראשונה בבירור כי בעת נפילת המנוחה האקדח היה "אצלי" ולא בידה, אך לאחר מכן טען (כולל בבית המשפט) שאינו זוכר ואולי האקדח נפל ארצה; טענתו תחילה שאינו זוכר אם ירה אחר נפילתה אך לאחר מכן טענת "ברי" שלא ירה; אי בהירות אם קיבל "בלק אאוט" ואינו זוכר מרגע נפילת המנוחה או כבר משלב קודם; סתירות בשאלה אם המאבק על האקדח היה במשיכות בלבד, או שהמאבק כלל גם סיבוב האקדח (כעולה מגרסתו בבית המשפט) ואולי אף סיבוב ידה של המנוחה (הנאשם טען כי פרט זה הוזכר לו בשאלות התובע או בית המשפט).

חלקים מגרסתו תמוהים מחמת חוסר הגיון ממשי (כגון הטענה כי הנשק תמיד טעון על מנת שיהיה בכוננות מיידית מחד גיסא, אך הנשק נעול בארון ואינו נישא עימו אלא בעת ביקורים ביישובים צמודי גדר, מאידך גיסא; או כי בעת שפרק את מזוודתיו שארז ברכב הוציא את מזוודות הבגדים אך שכח את התיק עם כל הכסף שלו ברכב).

הרושם התקבל, פעם אחר פעם, כי הנאשם טוען לחוסר זכרון של האירוע כל אימת שנשאל שאלה קשה, שהוא יודע שאין לו עליה תשובה טובה.

היו בדבריו מקטעים, שנראו כפליטת פה שאינם מתיישבים עם גרסתו (כגון האמירה לגבי הנשק "היא הוציאה אותו מהארון ונתנה לי אותו").

חלק מדברי הנאשם התבררו כ"כותרות" בגרסה בלבד, מבלי שהצליח למלאן תוכן מוחשי (כגון הטענה כי המנוחה "נופפה באקדח", כאשר בשחזור הנאשם לא הצליח לתאר את תנועתה עם האקדח שלטענתו ראה, לא כיוון, לא זווית, לא עוצמה ולא רוחב).

240. כמובן, מעבר לכל האמור, **גרסתו של הנאשם אינה מתיישבת עם העובדות המוסכמות וחלק מהממצאים פורנזיים שאינם במחלוקת**. כך, לדוגמה, בהדגמה של "המאבק על האקדח" בת/6, מתאר הנאשם את עמידתו מול המנוחה, פנים לפנים, ב"מאבק" על האקדח ביניהם. תרחיש, שאינו מתאים לכך שהמנוחה נפלה ממצב זה עקב ירי בעורפה, ואף נקבע כבלתי אפשרי על ידי מומחה ההגנה עצמו, נוכח גובה ראש המנוחה. וכך לדוגמה, אין מחלוקת כי הקליע הקטלני (שנכנס מעורף ימין ויצא מרקתה בצד שמאל) גרם לתצורה של "יציאה נתמכת", משמע שהראש היה צמוד למשהו בעת היריה, אך עדות הנאשם על נפילה בעת מאבק על האקדח אינה מתיישבת לא עם התזה של התביעה לפיה ה"תמיכה" נגרמה מצמידות לרצפה, ולא עם התזה של מומחה ההגנה לפיה ה"תמיכה" נגרמה מהצמדת אמת זרוע שמאל לצד ראשה.

241. המסקנה היא - **שאינן עדות הנאשם מצליחה להקים תזה אפשרית מזכה לצורך השלב השלישי**. לא זו בלבד שגרסתו אינה מסבירה הנסיבות המוסכמות והנסיבות האובייקטיביות, **רושם המהימנות שלילי ביותר, והגרסה כוללת שקרים, סתירות ופרכות אשר למעשה מחזקות המשקל של המארג הראייתי המסבך את הנאשם**.

התזה המזכה של מומחה ההגנה

242. עוד מתחייב **במסגרת השלב השלישי לבחון כל תזה מזכה מוחשית אחרת**, היכולה להסביר את הראיות הנסיבתיות. בענייננו, הכוונה להצעות שהועלו על ידי מומחה ההגנה, או בא כוח הנאשם. אולם, וזאת יש להדגיש מיד, אין הכוונה לגרסאות שאותן יכול היה הנאשם למסור לו העלה אותם בדמיונו, ולא מסר, אשר היו מתיישבות עם הראיות.

בית המשפט אינו מחוייב לחפש תזה חלופית לזיכוי, כאשר מדובר ב"גרסה" שאינה נמסרת על ידי הנאשם. זאת, אלא אם יש לה בסיס מוחשי, אינדיקציה של ממש, בתוך חומר הראיות, ויש הסבר מניח את הדעת לכך שהנאשם לא העיד עליה. אין הכוונה לתזות רחוקות, אפשריות בדוחק, אשר סותרות את גרסתו של הנאשם, ללא כל הסבר.

243. בענייננו, מומחה ההגנה הצליח למצוא תזה דחוקה, שאינה לגמרי בלתי אפשרית, לפיה הקליע הקטלני נכנס לראשה של המנוחה לאחר שהותז ממסגרת החלון, כמתואר לעיל בהרחבה. כך, לשיטתו, אפשר שההדק נסחט בטעות תוך כדי המאבק, כאשר ירי זה היה לכיוון הקיר והחלון (כמו מרבית הכדורים), וכך נהרגה המנוחה. אמת זרועה הייתה באותה עת צמודה לראשה, וכך חור היציאה מתבטא ב"פצע נתמך".

לשאלה בחקירה הנגדית, כיצד נפגעה המנוחה אם כן בראשה פעמיים מאחור, תוך כדי אותו "מאבק" על האקדח, הציע המומחה הצעה משלימה - הצעה מורכבת עוד יותר. לפי הצעה זו, היריה הקטלנית הנוספת נורתה מיד, עוד בטרם נפלה המנוחה ארצה מהירייה הראשונה שעברה דרך המוחון, גזע המוח והאונה הרקתית השמאלית (ואז דרך אמת הזרוע, כשיטת מומחה ההגנה). יריה שנייה זו נורתה כאשר זרוע היד המחזיקה באקדח מושטת באופן מתוח לאחור, ידה אוחזת באקדח המסובב ופונה קדימה ולמעלה, וראשה מוטה לאחור בזווית משמעותית מאוד. זווית משמעותית עד כדי כך, שלמרות שהיריה נורתה כאשר האקדח לא היה מאוד רחוק מגבה התחתון, הקליע חדר לעורף מצד שמאל, עבר דרך קנה הנשימה ועצם הלשון, ואז יצא מהצוואר בצד ימין.

חשוב לציין כי, לפי מומחה ההגנה, התזה שלו "עובדת" אך ורק בהנחה שכאשר נורו שתי היריות ראשה של המנוחה לא היה גבוה ממטר מהקרקע. כך, שלא היו התזות דם על החלק העליון של בגדי הנאשם (והזווית תתאים לפגיעה בחלון).

244. יאמר, הצעתו המורכבת מאוד של מומחה ההגנה, לגבי שתי יריות רצופות אלה, אינה לגמרי מן הנמנעות מבחינה פיזיקאלית, כנראה. אם כי, קשה לקבוע זאת ללא מומחה ברפואה משפטית. כך או כך, **אין התזה הזו של מומחה ההגנה יכולה להביא לזיכוי הנאשם, באשר היא סותרת את גרסתו.**

אמנם הנאשם העיד ש"אינו זוכר" את זוויות הירי, אך גם בהתעלם ממצאי המהימנות השליליים, הנאשם כן העיד פוזיטיבית, מזכרוננו, לפחות בשלבים לפני החקירה הנגדית, כי היריות שגרמו לנפילתה נורו כאשר הוא עומד מולה והם מושכים האקדח בידיהם ביניהם, כפי שהדגים בשחזור ת/6. משמע, עדות הנאשם אולי פותחת פתח, בדוחק, לאפשרות שקליע נורה לעבר מסגרת החלון וניתז חזרה. אולם, גרסת הנאשם אינה כוללת כל תיאור היכול, ולו בדוחק, להתיישב עם מנח הגוף החריג, שמאפשר למומחה ההגנה לטעון לירי בשגגה תוך כדי מאבק על האקדח, כאשר המנוחה אוחזת באקדח עם זרועה כלפי מטה, והירי פוגע בראשה בזווית בו הקליע יוצא מהצוואר.

הנאשם לא מסר גרסה המתיישבת עם היות ראשה של המנוחה בגובה מטר בעת שנורו שתי היריות. מציאות, המתיישבת היטב עם שימוש בכוח נגד גופה של המנוחה, על ידי כיפוף, הכרעה או הפלה, ואינה מתיישבת עם מאבק על אקדח כאשר שניים אוחזים באקדח, ועומדים זה מול זה.

לא הוצעה כל תזה מזכה היכולה להסביר מדוע שיקר הנאשם ביחס למנח גוף המנוחה בעת שנורתה, כעולה מהתזה של מומחה ההגנה. התזה היחידה היכולה להסביר את שקרי הנאשם בנקודה זו, היא התזה המסתברת בכלל משמיעת עדותו - כי מדובר בגרסה שקרית, של מי שרצח את בת זוגו, ומבקש לחמוק מעונש במסירת גרסאות כזב מתפתחות.

רצח בכוונה

245. הנסיבות המוסכמות למעשה מחייבות את המסקנה כי הנאשם ירה במנוחה במטרה להרוג אותה. לאחר שלא הצליח יריה ראשונה, שניה ושלישית, הנאשם ירה שוב יריה רביעית וחמישית בראשה - וכך הצליח לגרום למותה.

246. מומחה ההגנה העלה ספק רחוק למדי, שמא היריה הרביעית לא נורתה ישירות אל הראש, אלא פגעה באופן עקיף. לו שאלת הירי הישיר או העקיף של הקליע הרביעי הייתה השאלה היחידה הניצבת לפנינו, היה בכך כדי להקים ספק רחוק, אולי ספק שדי בו להיחשב "סביר". אולם, לא זו השאלה לפנינו. השאלה היא אם הנאשם ניסה לגרום למות המנוחה באמצעות הירי שירה - והיריה האחרונה בראש המנוחה מוכיחה שזאת הייתה מטרתו החל מהכדור הראשון. לכן, אפילו אם מסלול הקליע היה עקיף, כוונת הנאשם הייתה ישירה.

247. למרות המסקנה המתחייבת מהנסיבות, נערכה בחינה יסודית, שמא יש בגרסת הנאשם ליתן הסבר לנסיבות, שמא יש בדבריו כדי להקים ספק באשמתו. כמו כן, נערכה בחינה זהירה של התזות החלופיות שהציע מומחה ההגנה, לרבות התזה הרחוקה עד מאוד על שתי יריות רציפות שפגעו בראש המנוחה מאחור, אחת בפגיעה עקיפה עם מנח יד לא הגיוני, והשניה הפגיעה ישירה כאשר המנוחה במנח גוף שלא ניתן להבין כיצד הגיעה אליו.

248. לאחר עיון בגרסת הנאשם ובתזה מזכה חלופית - יש לקבוע שהמדינה עמדה היטב היטב גם בשלב השלישי. נמצא, שאין בהן כדי להקים ספק, לא בעדות ולא בתזה של מומחה ההגנה. כן נמצא, שאין הן מצטברות יחד לעורר ספק סביר, שכן הן סותרות זו את זו, וכל אחת למעשה מפחיתה עוד ממשקלה המועט של חברתה. לכן, לא נמצאה סיבה שלא להסיק את המסקנה המתבקשת - הנאשם רצח את המנוחה בכוונה.

249. אכן, לא ברור מה בדיוק התרחש בחדר השינה של בני הזוג, בדקות שלפני מות המנוחה. אין לדעת מה נאמר, ואין לדעת מה בדיוק עשו. סביר להניח שלא היה בין השניים מאבק פיזי ממושך ואלים מאוד מחד גיסא, שהרי המיטה עצמה הייתה מסודרת, ולמעט בננה מעוכה על הרצפה, והנזק שנגרם מהירי עצמו, לא נראה אי סדר המשקף מאבק כזה. מצד שני, אין מדובר ב"הוצאה להורג" ללא התנגדות או ירי פתאומי לגמרי בראש המנוחה. העובדה שחלק מהקליעים לא פגעו במנוחה, ושירייה אחת פגעה באמת הזרוע, מלמדת לכאורה על התמודדות כלשהי בין הצדדים. בהקשר זה יש לזכור כי, בניגוד ל"נפנוף" שהנאשם העיד עליו אך לא ידע לתאר, העובדה שהנאשם כן ידע להדגים מצב בו שניים אוחזים באקדח, יכולה לרמוז שהיו שניות מהירות, בהן המנוחה ניסתה למנוע מהנאשם להרוג אותה. אולם, גרסת הנאשם לפיה המנוחה נפלה ומתה ממצב עמידה זה - אינה אמת.

250. ההסבר היחיד המתקבל על הדעת לעובדה שהמנוחה נורתה בראשה פעמיים, הוא שהנאשם החליט לרצוח את המנוחה, ועשה כן. ירי זה בוצע, בסבירות גבוהה מאוד, כאשר ראשה היה בגובה נמוך עקב מהלך של מאבק כלשהו או כפייה כלשהי. כך, שדם הותז על מכנס אחד שלו, מתחת לגובה הברך, ולא על המכנס השני, ולא מעל גובה הברך. כתם ההעברה הגדול של הדם לצד התחתון של ירכו סמוך לברך, משקף מגע בירך של ראשה או זרועה הפצועה, כנראה תוך כדי נפילה. אולם, **למרות שפרטי הפרטים אינם וודאיים, הירי בראש על פי החלטה לגרום למוות, ברור עד מאוד.**

התזה של המדינה לפיה הירי האחרון היה כאשר המנוחה צמודה לרצפה, מסתברת למדי עקב נזילת הדם הישרה, למרות שיש שתי נזילות, אין משתקפת אלא תנועה אחת של הראש לאחר הירי. אולם, לא ברור אם יש הסבר לכך שאין סימן ירי על הרצפה, ואם יש באמת סימן מהרצפה על הקליע שניתן לזיהוי מדעי. מכל מקום, לא מצאתי לנכון להכריע בשאלות אלה, מכיוון שאין בהם כדי לשנות את התמונה הכללית - של רצח בכוונה.

לא ניתן לקבוע מעבר לספק סביר שאין פגיעת ראש שנגרמה מקליע שהותז לאחר שפגע במסגרת החלון. אך גם סוגיה זו אינה משנה התמונה הכללית. שכן, בכל מקרה, המאבק כולו כוון על ידי הנאשם להביא למות המנוחה - והירייה הנוספת בראש תוכיח.

פרטי המאבק אינם מעלים ואינם מורידים, שכן אין טענה להגנה עצמית מפני תקיפה אלימה של המנוחה. אין כל תזה מוחשית המאפשרת להסביר את הראיות הנסיבתיות בדרך אחרת.

251. **המסקנה היא, אפוא, שהנאשם החליט לרצוח את המנוחה תוך שימוש באקדחו - ועשה זאת.**

נסיבות מקדימות, מאוחרות או מחמירות

252. שני הצדדים התייחסו בהרחבה לנסיבות מקדימות לאירוע ונסיבות מאוחרות לאירוע.

טענת המדינה היא כי אלו מלמדים שלא זו בלבד שהנאשם רצח את המנוחה בכוונה, הנאשם אף עשה זאת לאחר "הליך ממשי של שקילה וגיבוש החלטה להמית", ולפיכך התקיימו בו הנסיבות המחמירות האמורות בסעיף 301א(1) (סיפא) לחוק העונשין. כן נטען, כי ניתן ללמוד מהנסיבות על מניע לרצח.

טענת הסנגור הפוכה. לשיטתו, הנסיבות הכלליות מלמדות על העדר מניע לרצח, על התנהלות הנאשם באופן שאינו מתיישב עם החלטה להמית, ועל סד זמנים שלא איפשר התלקחות מאבק קטלני, אלא תאונה בלבד.

הליך ממשי של שקילה - המבחנים

253. בעת שקילת טענת המדינה בדבר התקיימות הנסיבה המחמירה, יש לתת את הדעת גם **לפסיקה** אשר פרשה את החוק. זאת, בשים לב לכך שנסיבה מחמירה זו חדשה יחסית, ונוספה למשפטנו במסגרת הרפורמה בעבירות ההמתה, (תיקון 137 לחוק העונשין), אשר נכנסה לתוקף חודשים ספורים לפני האירוע נושא כתב האישום.

הודגש בפסיקה כי נסיבה מחמירה זו שונה בהיקפה מעבירת "רצח בכוונה תחילה" לפי הדין הישן. ההבדל העיקרי הוא שבעוד הפסיקה לפי הדין הישן כללה מקרים רבים בהם התגבשה "כוונה ספונטנית" לרצח, אל גרדי "רצח בכוונה תחילה" עתה השתנה הדין. כך, שהיום "מקרים של 'כוונה ספונטנית' יחסו עתה תחת עבירת הרצח 'הבסיסית' לפי יסוד נפשי של כוונה, המנויה בסעיף 300(א) לחוק" (כלשונו של השופט אלרון בע"פ 4066/22 ז'ירנוב נ' **מדנית ישראל** (25.6.23)).

עם זאת, הובהר בפסיקה כי כאשר בוחנים את אותו "הליך ממשי של שקילה" הדגש הוא על איכות השקילה, ולא זמן התמשכותה, אף כי גם לרכיב זה משקל. כך "המוקד לבחינת **ממשיות** הליך השקילה נעוץ אפוא בבחינת **איכות** השקילה" (שם, ההדגשה במקור). לבחינת שאלה זו נקבעו מספר **מבחני עזר** מוצעים.

לעניין **הזמן** "לא די במחשבה חולפת כהרף-עין הואיל ובכך עלול להיטשטש קו הגבול שבין הנסיבה המחמירה לבין מעשה המתה שקדמה לו 'כוונה ספונטנית', בניגוד לכוונת המחוקק. יחד עם זאת, ניכר שאין מקום לדרוש הליך שקילה הנפרס על פרק זמן ממושך" (שם).

לעניין **שלבי השקילה**, נאמר שם כי "אף שאין לדרוש הליך רב-שלבי של שקילה חוזרת ונשנית או התלבטות אינטנסיבית אם לבצע את מעשה ההמתה, אכן יש טעם בכך שהשקילה לא תבליח עובר לרצח כאנקדוטה רגעית או פתאומית אלא תבוא לידי ביטוי בשלבויות מסוימת של התגבשות שיקול הדעת".

לעניין **תוכן** השקילה, נקבע כי מבחן זה אינו צריך להיות מאוד עמוק וערכי, ועיקרו שקילה וגיבוש רעיון מעשה ההמתה, וכי די בתהליך פנימי של הכשרה עצמית, שכלית, רגשית ותכליתית, לקראת מימוש מזימה קטלנית לשים קץ לחיי אדם.

לעניין **המישור הרגשי** נאמר כי "לא דומה הליך שקילה הנעשה ביישוב הדעת ובקור רוח להליך שקילה הנעשה בלהט יצרים ובעיצומו של ויכוח או עימות" וכי "בחירת הרוצח להמית הנעשית בלהט הרגע או בעקבות קנטור סובייקטיבי אינה מגלה בחירה מלאה או הזדהות שלמה של הרוצח עם מעשה ההמתה. יחד עם זאת, אין לשלול כי במקרה המתאים, סערת הרגשות לא תקהה במידה משמעותית את איכותו וטיבו של הליך השקילה העומד בפני עצמו ומצדיק הרשעה ברצח בנסיבות מחמירות" (שם).

עוד הודגש בפרשת **זירנוב**, כי תכנון ושקילה לא יכולים להתפתח סימולטנית עם מעשה הרצח עצמו, ולפיכך "נדרש גם ממד נוסף המאפשר כי התכנון או הליך השקילה יעמדו כל אחד בפני עצמו ובמנותק מהרצח **באופן מהותי**, כאשר התהליך המנטאלי והאופרטיבי - מובחנים ומופרדים זה מזה" (שם, ההדגשה במקור).

הנסיבות במבט כללי

254. **הנסיבות המקדימות** עניינן מערכת היחסים בין המנוחה לבין הנאשם והתנהלות המנוחה והנאשם בשבועות, ימים, שעות ודקות לפני האירוע. במרכזן, המחלוקת הכלכלית שהתפתחה בין בני הזוג, ההיערכות המשפטית של המנוחה לקראת פרידה, שיח על האקדח עוד לפני הנסיעה, הפרדת החדרים על ידי המנוחה בעת שהיית הנאשם בחו"ל, תכנית הנאשם לעבור ליחידת מגורים, השיחות המוקלטות בין בני הזוג ביום חזרת הנאשם וביום האירוע, האריזות שביצע הנאשם (כסף, מזוודות ועוד), שיחות המנוחה עם אוהביה בשעות ובדקות לפני מותה ועוד.

255. **הנסיבות המאוחרות** עניינן פעולות הנאשם לאחר האירוע, בהם עצם נטישת המנוחה; הפעולות בבית לפני היציאה; נטילת כסף, דרכונים ותיק רופא; נטישת חלק מהמזוודות בבית; נסיעה אל המדבר בקרבת הגבול; ניסיון (אמתי או דמונסטרטיבי) להתאבדות ועוד.

256. יוער, שחלק מנסיבות אלה כבר קיבלו התייחסות בפרקים קודמים, בעיקר אגב הדיון בגרסת הנאשם, ואין צורך להרחיב בהם עוד. עוד יוער, שהראיות שהציגו הצדדים נותנות תמונה מקוטעת בלבד של האירועים, חלונות לנקודות זמן מסוימות בלבד. אולם, חלק מחלונות אלה מאוד בהירים, שכן מדובר בראיות אובייקטיביות למדי, החל ממחקרי תקשורת ותדפיסי שיחות וואטסאפ, דרך הקלטות או סרטונים שנעשו על ידי המנוחה, וכלה בעדויות של בני משפחת המנוחה, מכריה ועורך דינה. עדים, אשר למרות נקודת המבט החד צדדית שלהם, אין הסנגור חולק על מהימנותם הסובייקטיבית, כמעט בשום נקודה.

257. בהעדר צורך לדון במהימנות הראיות והעדויות לעצמם (למעט עדות הנאשם), יובאו הנתונים בסדר ענייני, וניתן לגשת ישירות לבחינת התובנות שמבקשים הצדדים להסיק מהם.

המשבר הזוגי - כלכלה, אמון והפרדה

258. אין חולק על כך שבין המנוחה לבין הנאשם התגלעה מחלוקת כלכלית, הנוגעת בעיקר, אך לא רק, להשתתפות הנאשם בהוצאות הבית. הנאשם העביר מספר פעמים סכומי כסף גדולים למנוחה, לצרכים קונקרטיים, או שלא למטרה קונקרטית, ולא סבר שהוא חייב מעבר לכך, אך המנוחה סברה שעליו להשתתף באופן שוטף בכלכלת הבית.

כמו כן, יש אינדיקציות המלמדות שהמנוחה הרגישה שהנאשם אינו כן עמה, הן בהתנהלותו הכלכלית והן בהקשרים נוספים.

שני הצדדים מסכימים שלא ניתן במסגרת זו להכריע בסכסוך הכלכלי לגופו, ואציע לחברי שלא נתיימר לעשות כן. התובע סבור שאין בכלל טעם לדון בכך, שכן השאלה הקריטית לענייננו היא הלך הרוח של הנאשם, אם הוא סבר שדרישות המנוחה אינן מוצדקות או אף קנטרניות, הרי לנו בסיס לסכסוך היכול להתפתח למחלוקת עמוקה יותר, וממילא מהווה מניע לרצח.

הסנגור סבור שחשוב לראות שעמדת הנאשם לפיה לא היה צדק בטענות המנוחה לא מופרכת. על רקע זה מבקש הסנגור לעיין בתגובות הנאשם כפי שנקלטו. טענת הסנגור היא שלפי הסרטונים וההקלטות, תגובת הנאשם היא לעולם רגועה, ואף ניכר כי שאיפתו העיקרית היא ליישב ההדורים ולא להעמיק את הסכסוך. לשיטת הסנגור, תגובות הנאשם מרחיקות מן הדעת אפשרות כי החליט לפתע לרצוח את אשתו.

259. בתה של המנוחה, **מעין**, העידה: "שלושה חודשים לפני מה שקרה אימא סיפרה לי שהיא מרגישה שהוא משקר לה כל הזמן, שהוא משקר לה בעניינים הכספיים, אומר לה שהוא נוסע לכל מיני מקומות ומתגלה שהוא במקומות אחרים, והיא הרגישה שהיא לא יכולה לשאת את השקרים, לגור עם בן אדם שמשקר לה, והיא החליטה שהיא נפרדת. והסיבה שהכי הפריעה לה היא גם הסיבה הכלכלית, שהיא הרגישה שבעצם כל הכספים, שהיא משלמת את הכל, שכל העול הכלכלי עליה ובעצם הוא עובד, היא פנסינרית הוא מרוויח את המשכורות שלו והוא פשוט מעלים אותם והיא לא יודעת לאן" (פרוטוקול 7.9.20, עמ' 14).

260. בן המנוחה **גיל** סיפר "בתקופה האחרונה אימא דיברה על כל העניין של השתתפות בהוצאות הבית, כספים, היא שילמה בעצם את המשכנתא, היא שילמה בעצם את כל ההוצאות של הבית והיא כל הזמן ביקשה שגיא ישתתף בחלקו בבית ... עד שאימא בעצם איבדה את זה והיא אמרה, אם אנחנו, יש פה בעיה של חוסר אמון מאוד גדול, כשהיא דיברה על הזמן על זה שהוא נוסע לכל מיני מקומות, שהוא אמר שהוא נוסע לנקודה אחת והגיע לנקודה שנייה. היה פה בעיה של חוסר אמון מאוד גדול מצד אימא, והיא אמרה, אני לא מוכנה לחיות עם מישהו שלא חי איתי בצורה, אתה יודע? ישרה והגונה ומשתתף איתי בהוצאות הבית" (שם, עמ' 57).

הבן **גיל** המשיך וסיפר כי "מה שהיא סיפרה לי זה שהיא הולכת לסיים, לסיים את ההתקשרות הזו, את הזוגיות הזו" (שם, עמ' 58). בחקירה נגדית סיפר כי גם ניסה לגשר בין השניים בתחום הכלכלי ובתחומים נוספים (עמ' 74). לדבריו, הוא לא הבין את מקור הסכסוך הכלכלי.

261. חברתה של המנוחה, **זהבה**, העידה גם כן בבית המשפט (החל מעמ' 101 לפרוטוקול יום 14.12.20). זהבה העידה כי חברותה עם המנוחה, אותה הכירה מהעבודה, נהפכה במשך השנים להיות "יותר מאחיות". אף היא העידה כי בשנה או שנה וחצי האחרונות הרגישה המנוחה שהנאשם אינו ישר ואינו אמין, והדבר מתבטא גם במישור הכספי. לדבריה, המנוחה פנתה לעורך דין והכינה עמו הסכם, אשר הנאשם הציע בו שינויים שאותם המנוחה קיבלה. זהבה שמעה מהמנוחה כי כאשר הנאשם שמע שיש לפנות לעורך דין כדי להביא לאישור ההסכם בבית המשפט הוא כעס על כך.

262. אינדיקציה נוספת לתחושותיה ועמדתה של המנוחה, באה לידי ביטוי **ברישום שערכה בכתב ידה ת/68** (שהוא למעשה חלק מת/43). מדובר בפתק בכתב ידה של המנוחה, המנוסח כהתנצלות על כך שלא איחלה חג שמח למאן דהוא, ובו מסבירה את מערכת היחסים עם הנאשם. מפורטת תחושתה כי הנאשם אינו כן עמה כאשר הוא טוען שאין הוא מסוגל להשתתף בכלכלה, לאחר שעוקלו חשבונותיו; כי הוא מרוויח יותר אך משתתף פחות; כי "הוא משקר לי ללא הפסקה" לגבי מטרות נסיעותיו ויעדי הטיסה; ואף כי אהבה אותו מאוד אך "משהו נשבר בתוכי לנוכח השקרים והניצול הכלכלי". מסמכים אחרים **בת/43 הם פתקים אחרים**, מעין רשימות של טענות כלפי הנאשם, שהמנוחה רשמה לעצמה, הכוללים תכנים דומים.

263. כמובא לעיל, בחקירתו הראשית **אישר הנאשם את עצם קיומה של המחלוקת הכלכלית**. הנאשם העיד בהרחבה יתרה על אופן חלוקת ההוצאות, ולדבריו גם העביר למנוחה סכומי כסף גדולים מידי פעם לחשבון הבנק שלה, שכן "רציתי לאזן את התמונה" (עמ' 264, ש' 28), ואף מימן נסיעותיה לחו"ל. הנאשם גם טען כי במסגרת שיחות בנוכחות הבן גיל, הציע שכל משכורתו תעבור אליה (עמ' 265). אולם, על הנקודה זו הבן גיל חלק באופן חד משמעי (עמ' 77 - 78). אולם, כך או כך, הנאשם כן הביא ראיה **להעברות כספים** מסויימות, כמפורט בנ/8: 20,000 ש"ח, 120,000 ש"ח ו-180,000 ש"ח, סך הכל 320,000 ₪ במועדים ה-4/2/2016, 6/11/2016 ו-14/2/2017, והעברות נוספות העברות, אשר לשיטתו נועדו למען ההגינות, וכדי להוכיח לה שהם "שווים בשווים" כלשונו (עמ' 265, ש' 31).

264. המנוחה פנתה לעורך דין, שהכין עבורה מסמכים לפתוח בהליכים. אלו באו לידי ביטוי בעדותו של **עו"ד פנקס** (החל מעמ' 101 לפרוטוקול 17.9.20), ובמסמכים שהגיש (ת/44 - בקשה ליישוב סכסוך בבית המשפט למשפחה בבאר שבע).

יאמר לא מצאתי חשיבות רבה בפרטי פעולות אלה. הנאשם לכאורה לא ידע על הפניה לעורך דין ולא קיבל מסמכי

הזמנה ליישוב הסכסוך. ממילא, אלה לא השפיעו ישירות על פעולותיו. אמנם, נאמר על הנאשם כי הוא מאוד לא רצה להיכנס להליך משפטי, כך לדוגמה מסרה מעיין "יש נקודת תורפה מאוד רגישה, הוא לא מוכן שעורכי דין יתערבו בעניינים, בכלל בחיים שלו, וברגע שהוא שומע עורך דין הוא מתעצבן" (פרוטוקול 7.9.20 עמ' 16), אך עניין כזה יכול להפוך למניע לרצח, רק מרגע שנודע לו על מהלך משפטי שלא על דעתו.

כעולה מהשיחות המוקלטות ת/11 ות/77, הנאשם היה מודע היטב לכך שהמנוחה רוצה להיפרד, והיא כבר חושבת במונחים משפטיים, שהרי ביקשה ממנו לחתום על הסכם ממון שמשמעותו היא הפרדות בפועל. כמובן שייתכן גם שהמנוחה אמרה לנאשם כי פתחה בהליכים משפטיים שלא על דעתו, ואם כן הדבר יכול להקים מניע ישיר ומידי לרצח. זאת, בין אם בשל הכעס על הפעולה "מאחורי גבו", בין אם בשל החרדה שלו מהליכים משפטיים ובין אם, בפשטות, כי נכח ברצינות כוונותיה של המנוחה לפרידה, ומוחשיות הפרידה היוותה מניע.

דא עקא, שהתזה לפיה המנוחה סיפרה לנאשם על ההליך המשפטי בו פתחה אינה מוכחת כלל ועיקר. התזה יוצאת מכלל ספקולציה פרועה, הן משום עצם מודעתו לרצון להיפרדות, גם משפטית, והן משום שהשליח אמור היה להגיע לדלת, וייתכן שהמנוחה רצתה להקל על ההפתעה, ולהכין את הנאשם לאירוע, או שהנאשם עמד לצאת, והמנוחה ביקשה שימתין, כדי שההמצאה תבוצע. אולם, גם כך, אין ההליך המשפטי כמניע לרצח יוצא מכלל תזה "אפשרית", ולא ניתן לראות בכך מניע ברור לרצח.

זאת, בניגוד לעצם האמירה כי מנוי וגמור עמה להיפרד, ללא קשר להליך המשפטי. באשר ידוע שנאמר לנאשם על עצם ההחלטה להיפרד, כפי שהדבר מוקלט בת/77 ועל כך בהמשך.

ת/11 - האקדח במערכה הראשונה

265. כחודש לאחר האירוע, מצאו בני המשפחה טלפון סלולרי ישן של המנוחה, ובו שיחות מוקלטות בינה לבין הנאשם שנמצאו רלוונטיות למשפט (ת/11, התמליל הוא ת/11א). למרות שכבר הוגש כתב האישום, נוכח הראיה החריגה, נחקר הנאשם על תוכן שיחות אלה, אך שמר על זכות השתיקה (ת/10).

266. **בשיחה הראשונה**, שהיא שיחת טלפון כאשר הנאשם בחו"ל, המנוחה מטיחה בו בהרחבה הן את הטענות הכלכליות, והן טענותיה כי הנאשם אינו כן עמה, ומשקר לה לגבי מטרות נסיעותיו לחו"ל. היא מבקשת לשוחח עמו בהרחבה כאשר הוא ישוב הביתה. הנאשם טוען לעומתה שאינו מבין מה בדיוק מבקשת ממנו. אם כי, לא סתר את טענתה כי הוא משקר לגבי יעדי הנסיעות שלו.

בשיחה השנייה, השניים באותו חדר כפי הנראה. המנוחה מבקשת לדבר עם הנאשם, ומבקשת ממנו מספר פעמים לשים את הטלפון שלו בצד. היא מטיחה בראשי פרקים טענות כלכליות, אך הנאשם אינו משיב לה.

267. **השיחה השלישית כוללת התייחסות לאקדח**. ההקלטה מתחילה בשלב בו המנוחה מטיחה בנאשם "אתה מוציא את האקדח שלך?", תוהה **מדוע הוציא את האקדח, ושואלת האם הוא מתכוון לרצוח אותה?** הנאשם משיב שאינו יודע על מה היא שחה. שואל בין השאר "השתגעת לגמרי?", ואומר "בחיים שלי לא אגע בך, את שפויה?".

הנאשם טוען שאינו אלא מסדר את חפציו, אך המנוחה מטיחה בנאשם "אתה כל הזמן משקר אותי ואתה הולך לארון

עכשיו להוציא את האקדח?". הנאשם מגיב "לא מוציא שום אקדח מכניס אותו חזרה". אולם המנוחה משיבה "מאיפה, הוא היה בתוך הארון, ראיתי שאתה הולך לארון מוציא את האקדח". הנאשם שוב מסביר כי האקדח לא היה בארון אלא "בפינה", "בערימה" או "בבלגן". אך המנוחה מטיחה בו שהוא שקרן, אם כי כאשר שואל בהקשר למה, היא מתייחסת לנושא הכלכלי.

המנוחה מבקשת מהנאשם לחתום על הסכם להפרדה ביניהם. הוא אומר שהוא זקוק ליותר זמן לבחון ההסכם. המנוחה טוענת כלפי הנאשם כי הוא "שקרן ומניפולטיבי", בכך שהוא לא מתייחס להסכם עליו היא רוצה שיחתום. היא שוב מטיחה בו את הנושא הכלכלי, כמה שהוא מרוויח וכמה היא מרוויחה, וכי הוא "משחק איתה". המנוחה אומרת "שילמתי שש שנים הוצאות של הבית הזה", ומטיחה שיכול היה לבדוק את ההסכם כבר "חודשיים".

המנוחה מבהירה שברצונה למות בבית בכבוד ליד ילדיה. הנאשם מבין שהכוונה בלעדיו, והמנוחה מבהירה "אתה לא שייך אלי כי אתה שקרן ומניפולטיבי, עושה מה שבא לך, אתה לוקח תיק, נוסע לאן שאתה רוצה, מפחיד אותי, מוציא אקדחים מהארון". הנאשם שוב מנסה להסביר מה עשה באקדח ומנין לקחו, והיא שוללת את טענתו, ואומרת כי ניקתה ולא שם ראתה דבר. אז היא שוב מטיחה בנאשם שהוא מפחיד אותה, מספר פעמים. הנאשם מבטיח "אני לא אגע בך בחיים, אין דבר כזה" אך המנוחה משיבה "אני כבר לא מאמינה".

המנוחה מסבירה כי היא מבקשת שיעיין בהסכם הממון באותו ערב, וינסח כפי שהוא רוצה את הדברים, וכי "ברגע שבית משפט קבע את הסכם הממון שלנו אתה אומר יפה שלום אני חיה את החיים שלי, אתה חי, אתה עובד, אני חיה מפנסיה". הנאשם משיב לה במילים "או קיי בסדר".

אז מטיחה המנוחה, "אתה מרוויח שלושים אני מרוויחה תשע והכל הולך רק על המשכנתא ועל ההוצאות על הבית וכל הכבלים והכל יוצא ממני זה נכון או לא נכון". הנאשם משיב "כן, זה נכון". המנוחה אומרת "תודה", בכך מסתיימת השיחה, ולאחר כמה שניות של רעשי רקע, מסתיימת ההקלטה.

268. תובנה חשובה אחת משיחות אלה, היא שכבר בעת נסיעת הנאשם לחו"ל, הוא היה מודע היטב לכך שהמנוחה מעוניינת להיפרד ממנו, וכי מבחינתה זו החלטה סופית. אין ספק שהמנוחה מאמינה בכנות בטענותיה, והנאשם למעשה גם אינו משיב לטענותיה בתחום הכלכלי. המנוחה מבקשת מהנאשם, בפה מלא, לחתום על הסכם שיאפשר הפרדה ביניהם, הפרדה כלכלית לפחות. אם כי, משתמע בכמה וכמה ביטויים שלה, לפחות בשיחה השלישית, שכוונתה לפרידה פיזית מהנאשם שהוא כבר מאוס עליה, מחמת התנהגותו, שהיא מעריכה כשקרנית ומניפולטיבית.

אם כן, אפשר שבשובו של הנאשם מחו"ל הופתע מכך שהמנוחה כבר נקטה בצעד של הפרדת החדרים באופן חד צדדי. אולם, קשה לומר שההפתעה הייתה מוחלטת, שכן מתברר שהיא לחצה עליו כמה זמן להיפרד מבחינה כלכלית, ודיברה מפורשות על הפרדה ביניהם.

269. התובנה העיקרית שמבקש הסנגור להסיק משיחה זו, היא מכך שהנאשם התנהל מול המנוחה באופן רגוע, בלא כעס ובלא רוגז. הסנגור מדגיש כי המנוחה ידעה ששיחה זו מוקלטת, אך לא הנאשם. למרות זאת, הוא שמר על שלוה בעת העימות, ולמרות שהמנוחה הטיחה בו דברים קשים. אכן, צודק הסנגור כי תגובתו השקטה של הנאשם מפחיתה במידת מה את הסיכויים לכך שלפתע, בזמן אמת, התלקח כעס גדול כלפיה שגרם לו לרצוח אותה. אולם, לטעמי משקלה של תובנה זו קטן בהרבה ממשקלה של העובדה שבעת עימות בין

השניים, בהקשר לדרישת המנוחה להיפרד (לפחות כלכלית), הנאשם החזיק בידו את אותו אקדח שממנו נורו היריות שגרמו למותה.

270. אם כן, **התובנה העיקרית נובעת מעצם העובדה שהאירוע בו מצאה המנוחה את מותה לא היה הפעם הראשונה בה, בעת שיח על פרידה בין השניים, האקדח הגיע לידי של הנאשם**. עובדה, אשר עליה אין מחלוקת.

בצדק שואלת המאשימה בסיכומיה, **מפני מה החזיק הנאשם את האקדח בעת השיחה?** הנאשם הסביר בעדותו, כפי שטען כלפי המנוחה בזמן אמת, כי הניח האקדח במקום מסוים לאחר שחזר מהמטווח, ובעת השיחה בוא הוציא את האקדח כדי להשיבו למקומו הרגיל. אך לשיטת המדינה יש לדחות גרסה זו נוכח שתיקת הנאשם בחקירתו ת/10, ההופכת את גרסתו בבית המשפט לעניין זה לעדות כבושה. עוד מצביעה המדינה על כך שגרסתו של הנאשם ביחס למיקום האקדח התבררה כשקרית, גם בהקשרים אחרים. כך לדוגמה, הנאשם טען בחקירותיו כי נהג לנעול את האקדח בארון, אך בארון לא נמצא כל מנעול (ת/14) ובהקלטה אף אמר שכוונתו "להחביא" את האקדח, ולא לנעול אותו. המאשימה מצביעה על עוד סתירות בגרסתו של הנאשם לעניין זה בעדותו (במקום אחד טען כי לא העביר מ"ערימה" לארון אלא כי העביר מארון אחד לארון אחר, וכד').

ייאמר, שגם אם יימצאו עוד מאה סתירות בגרסת הנאשם, לא ניתן להפחית עוד בהערכת מהימנותו, משום שאין למטה ממנה, כך שאין צורך לדון בכולן. מבחינת מהימנותו, ניתן לקבל את גרסת הנאשם בנקודה קונקרטיה, רק אם היא מסתברת מאוד מנסיבות חיצוניות, או מטעמי היגיון פנימי משכנע במיוחד.

אולם, אף אם נניח "לטובת" הנאשם, כי היה רשולן עד מאוד באופן הטיפול בנשק שהחזיק ברישיון (ואין סיבה אמיתית להניח זאת, כאמור לעיל), היינו כי נהג להחזיק תמיד את הנשק במצב טעון מסיבות של "כוננות" מחד גיסא, אך לא זכר להחזירו למקומו מיד לאחר מטווח מאידך גיסא. **אין סיבה טובה לקבל את גרסת הנאשם לגבי שיחה זו**, על רקע מהימנותו השלילית. ראשית, משום שאין בה נקודה משכנעת במיוחד, ואין סיבה חיצונית להאמין לו בנקודה זו. ועוד, **יש משקל רב לכך שהמנוחה לא האמינה לנאשם בזמן אמת**. הרי המנוחה הכירה מקרוב את דרכי התנהלותו של הנאשם, את האקדח, את הבית, ואת המקומות אליהם התייחס בדבריו עמה, כגון "הארון", "הפינה", "הבלגן" ו"הערימה". יתרה מכך, **המנוחה גם מטיחה בנאשם שראתה** שהאקדח לא היה במקום שאמר שהיה, וגם כי ראתה אותו מוציא את האקדח מהארון. מבלי להיכנס לדיון משפטי בשאלה אם דבריה אלה קבילים במשפט (לטעמי כן - ראו עמ"ת (באר שבע) 20794-07-22 **מדינת ישראל נ' פרדי תמס**, 24.7.22 והמקורות המאוזכרים שם), די בעובדה האובייקטיבית שמי שנכחה בזמן אמת וראתה בעיניה - לא האמינה לו (כעולה גם מדבריו הקבילים בוודאי), כדי להחליש עוד את גרסתו.

271. חשוב לציין כי המנוחה אמנם סיפרה על אירוע זה לבתה מעיין (ראו פרוטוקול 7.9.20 עמ' 16), אך לא סיפרה על כך לעורך דינה אשר כלל לא ידע כי הנאשם נושא אקדח (עדותו עמ' 111 לפרוטוקול 17.9.20). בכך, יש אינדיקציה כי, למרות שהיא הטיחה בנאשם חשד כי הוא זומם לרצוח אותה, המנוחה עצמה לא ייחסה לחשד זה משקל רב, אחרת מן הסתם הייתה מבקשת ייעוץ כיצד להתמודד עם הסיכון. אמנם, מעיין העידה שאמה הייתה נסערת מאותו אירוע בו החזיק את האקדח, ואמנם המנוחה אמרה למעיין גם שהיא חוששת מהתגובה של הנאשם, מטעם זה החליטה להחביא את האקדח של הנאשם ובכוונתה להשיב האקדח רק כאשר הוא יוצא מהבית, אך המנוחה לא קישרה בין האירועים באופן מפורש באוזני מעיין.

272. כלת המנוחה לשעבר, **שגית**, העידה גם כן כי שמעה מהמנוחה על אירוע הוצאת האקדח, ועל כך שהמנוחה נבהלה ממעשה זה (פרוטוקול 14.12.20, עמ' 144 והלאה). אולם לדבריה, היא לא ראתה באירוע זה משום "נורת אזהרה", אף שבדיעבד מבינה שהיא שגתה. אמנם, היא עצמה המליצה למנוחה להחביא את האקדח לקראת הגעת השליח מבית המשפט (שם). אך זאת כאמצעי זהירות כללי, ולא עקב האירוע הקודם בו החזיק הנאשם באקדח. שגית מסרה שהיא אינה יודעת אם המנוחה עשתה כעצתה בעניין זה.

273. אם כן, **נשאל שוב, מפני מה הוציא הנאשם את האקדח?** לא ניתן לקבוע מסמרות מעבר לספק סביר. ייתכן מאוד שהנאשם אכן שקל באותו רגע לבצע את מעשה הרצח שאותו ביצע כעבור מספר חודשים. אילו הנחה זו הייתה מוכחת היטב, צריך היה לקבל את טענת המדינה לקיומן של נסיבות מחמירות, המתבטאות בהליך ממשי של שקילה והחלטה לקראת מעשה הרצח.

ייתכן שהחזקת האקדח נועדה לסוג של מניפולציה, איום כלשהו, שהנאשם ביקש להפעיל באופן מרומז בעת השיח המנומס עם המנוחה (כעין משפטו המפורסם של נשיא ארה"ב תיאודור רוזוולט "Speak softly and carry a big stick; you will go far"). גם הסבר זה, לו הוכח היטב, היה מחזק בהחלט, אם לא מוכיח, את טענת המאשימה בדבר הליך ממשי של שקילה והחלטה.

עם זאת, ייתכן גם הסבר תמים להחזקת האקדח. בין הסבר הדומה להסבר שהנאשם נתן, היינו הסבר טכני לגמרי, ובין הסבר אחר כלשהו, כגון הסבר פסיכולוגי לפיו הנאשם הרגיש מאוים בשיחה, ולפיכך אחז באקדח לחיזוק עצמו, ללא כל כוונה תוקפנית וללא כל כוונה לאיים. שתיקת הנאשם בחקירתו ת/10 מחזקת את ההנחות לרעת הנאשם בהקשר זה, אך אין בה כדי להכריע.

סיכומו של דבר, **יש לקבל את טענת המדינה כי החזקת האקדח בעת העימות המילולי עם המנוחה בהחלט מחזקת את התזה להתקיימות הנסיבה המחמירה**. אולם, **לא ניתן לראות בהחזקת האקדח בעת השיחה המוקלטת משום ראיה חד משמעית לכך שהחלטת הנאשם להרוג את המנוחה הייתה לאחר הליך ממשי של שקילה, ולא מדובר היה בהחלטה ספונטנית**.

ת/77 - שיחות יום לפני האירוע

274. אין מחלוקת כי כאשר הנאשם היה בחו"ל **המנוחה העבירה את חפציו לחדר אחר**, על מנת להפריד את השינה ביניהם (עדות מעיין הנ"ל עמ' 22, וכן בעדות הנאשם לעיל). יש לשער שמציאות זו יצרה מתח מסוים. אולם, גם בהקשר זה התביעה מצביעה בעיקר על מעין "חזקה" שפעולה זו יצרה מתח, ורוצה למצוא בכך ראיה לכעסו של הנאשם. לעומת זאת, הסנגור מצביע על כך שארבע האינדיקציות המוקלטות, לאחר האירוע הזה (ת/77) מלמדות על מעין "מדיניות הכלה" לכעס המנוחה מצד הנאשם, אשר בעיקר נקט בניסיונות עדינים להידברות.

275. צודק ב"כ המאשימה כי השאלה לפנינו אינה מידת הצדק בטרזוניה הכלכלית של המנוחה, אלא דעת הנאשם עליה. נוכח ממצאי המהימנות האמורים לעיל, אין בגרסתו של הנאשם כדי לסייע לנו בעניין זה, בהעדר ראיה חיצונית המחזקת דבריו.

אולם, בתיק זה באופן חריג, נמצאו סרטונים שהסריטה המנוחה בעת עימות עם הנאשם לאחר חזרתו מארצות הברית, יום לפני האירוע (ת/77) (וראו שבשגגה גם הודעתו של הפרמדיק חן מסומנת כ- ת/77), ותמלילים (ת/77א). ודוק, בסרטונים אלה ניתנת הצצה גם לעמדת המנוחה, דבר אשר יכול להשליך על אפשרות הסלמה פתאומית באלימות. גרסת הנאשם בחקירה ראשית ביחס לסרטונים אלה הובאה לעיל.

הסנגור טוען כי המנוחה צילמה את הנאשם והקליטה אותו ללא ידיעתו. אולם, על פני הדברים, נראה כי הצילום (שנעשה בטלפון של המנוחה) הוא מול פני הנאשם. יש לשער שהנאשם מבין היטב כי הוא מצולם.

276. יאמר מיד, שבכל הסרטונים נשמעת המנוחה מדברת אל הנאשם בטרפוניה, והוא מנסה להרגיעה. **בצדק עמד הסנגור על כך שהטון של הנאשם נשמע פייסני, גם אל מול אמירות קשות, ואין בדבריו איום, או אפילו רמז לאיום.** אם כי, כאמור, יש להניח כי הנאשם רואה שהוא מצולם.

שני הסרטונים הראשונים פחות רלוונטיים. האחד, כאשר הנאשם נכנס לחדר השינה לקחת משהו ומעירה משנתה ובתגובה היא כועסת. הנאשם מנסה להתנצל, היא ממשיכה לכעוס והוא יוצא מהחדר, תוך שהוא מפריח לעברה נשיקה. השני, כאשר הוא שומע טלוויזיה בקול רם, באופן המפריע לה בשעת בוקר מוקדמת, והיא מגיעה לסלון לנזוף בו. בשני הסרטונים, תגובת הנאשם היא בעיקר להתנצל.

קשה להעריך אם הפרחת הנשיקה בסרטון הראשון מבטאת אמירה של חוסר נכונות של הנאשם להיפרד מהמנוחה. הרי אם כך, יש כאן מניע קלאסי לרצח בת זוג. אולם, בהקשרם של דברים נראה כי הפרחת הנשיקה היא יותר הבעה של זלזול בכעס שלה, יותר מכל דבר אחר, ולא הייתי מייחס לדבר חשיבות יתרה.

בסרטון השלישי, הנאשם מבקש לשוחח עם המנוחה כדי להבין "למה את לא רוצה אותי", והיא דוחה כל ניסיון הידברות ומבהירה באופן חד כי "הכל בינינו נגמר". הנאשם שואל מה יקרה אם ייפגשו במטבח, תוך כדי חייוך. המנוחה כועסת על כך שהוא "ציני". הנאשם ממשיך ומנסה להבין כיצד יתנהלו בבית משותף. המנוחה כועסת אך מבהירה שהיא סומכת על השיפוט שלו, והוא רשאי לשאול אותה שאלות. הנאשם ממשיך לחייך וקשה להעריך אם הוא משועשע מהסיטואציה או שהוא נבוך. המנוחה חוזרת ושואלת "אתה מבין שנגמר בינינו?" והנאשם משיב שהוא מבין אך מבקש ללמוד את כללי ההתנהגות החדשים.

בסרטון הרביעי באה לידי ביטוי המחלוקת הכלכלית. השיחה (המוקלטת ביוזמת המנוחה, כאמור), שואלת המנוחה את הנאשם איפה הכסף בו אמור הוא לשלם המשכנתא, איפה הכסף בו היא אמורה לשלם. הנאשם משיב שיש להם חשבון בנק משותף "באמריקה". היא מטיחה בו "אין לנו שום חשבון", הוא מתעקש שיש חשבון ב"מרילנד" (מתוקן על פי שמיעה), והיא מתעקשת שאין. נוכח התעקשותו שיש חשבון, המנוחה מטיחה "אז מחר אני מתקשרת ומוציאה את הכסף משם", והנאשם משיב "אוקי בסדר".

277. יאמר שאחר צפייה ושמיעה של הקלטות אלה, ניתן להגיע למספר תובנות.

התובנה הראשונה, כפי שציין בצדק, ב"כ המאשימה, **הנאשם לא טרח לספר על אירועים אלה כאשר נחקר במשטרה, ולא היינו יודעים על העימותים האלה אלמלא התגלו הסרטים.** הנאשם טען בבית המשפט כי גם אירועים אלה נשכחו ממנו, בדומה לאירועים רבים באותם ימים, ולכן לא סיפר (פרוטוקול 1.11.21, עמ' 281). ודוק, הנאשם לא טען שלא סיפר כי לא ייחס חשיבות לווידאוים משום שהיו רגילים, אלא טען שלא זכר כלל. טענה זו לא

משכנעת בעליל, בשים לב לכך שאין מדובר בדקות הקרובות לאירוע, שניתן לגביהם לטעון כי הטראומה השכיחה. הנאשם סיפר על דברים רבים אחרים מאותם יומיים, לרבות פרטים זניחים ממש שארעו במקום העבודה. לפיכך, אין ספק שההשמטה בשילוב ההסבר הבלתי משכנע, מהווה **אינדיקציה נוספת לחוסר המהימנות של הנאשם**. אם כי, נוכח הנימוקים שפורטו לעיל, הערכת מהימנות הנאשם ממילא לא יכולה להיות נמוכה יותר, ואין לתובנה זו בדבר מהימנותו הנמוכה חשיבות מצטברת.

יחד עם זאת, ניתן להפיק מכאן תובנות אחרות מכך שלא סיפר במשטרה על עימותים אלה. אמנם, העובדה שהנאשם לא תיאר עימות בבוקר בכך שכעסה עליו שנכנס לחדר או הרעיש בטלויזיה, אולי אינה חשובה מאוד. אולם, העובדה שהנאשם נמנע מלספר במשטרה כי המתלוננת אמרה בלשון שאינה משתמעת לשני פנים כי "**הכל בינינו נגמר**", יכולה ללמד כי **חשש לחשוף מניע אפשרי לרצח**, בכך שבת זוג (אהובה?) החליטה להיפרד.

עוד יאמר כי **העובדה שהנאשם לא חשף את השיחה בה המנוחה הטיחה שאינה מאמינה לו שיש כסף באמריקה, והיא מתכוונת "מחר" (יום האירוע) למשוך את אותו כסף אם הוא קיים, יכולה ללמד שהנאשם חשש שמא יחשוף מניע אפשרי לרצח**. אולם, אין לדעת מה המניע שהנאשם הסתיר לכאורה, אלא בדרך הספקולציה. מניע אפשרי אחד בהנחה שאכן יש חשבון משותף באמריקה (שעליו לא ידעה?) יכול להיות עצם כוונת המנוחה למשוך כסף משותף, בניגוד לרצונו; מניע אפשרי אחר הוא חשש שמא תפעל לקבל כסף שהוא ייעד לעצמו על ידי הסתרה ממנה, ואשר את קיומו חשף בטעות או מתוך לחץ; מניע אפשרי שלישי הוא שבכלל אין כסף באמריקה, והמנוחה עמדה לחשוף את שקריו בהקשר זה (יוזכר כי הנאשם חשף פעולות כלכליות בינו לבין המנוחה במסגרת נ/8, אך לא את כלל הפיננסים, ולא הביא בפני בית המשפט פרטי חשבון בארצות הברית, אם כי מדובר בנושא צדדי). אם כן, **צודקת המאשימה שיש כאן בהחלט אינדיקציה אפשרית למניע כלשהו לרצח**.

278. אולם, מבלי לגרוע מהאמור, יש לציין **שגם התובנה שמבקש הסנגור להסיק היא נכונה**. היינו כי הנאשם מגיב בשלווה יחסית, אמנם לא סטואית אלא צינית, אך הוא אינו מגיב בהחרפת העימות, אל מול הטחות המנוחה. הקלטות אלה מראות את הלך רוחו של הנאשם בשלבים בהם הסכסוך לכאורה מתעצם. בשלבים אלה, למרות העימות החרף, אין הוא מראה כל התנהגות היכולה לעורר חשד לכי מצטברת אצלו אלימות עצורה, שעתידיה להתפרץ. הדבר מהווה אינדיקציה מסוימת נגד הסברה לפיה הנאשם נקט באלימות זדונית בכלל, ומפחיתה מעט מהתזה כי תכנן את האלימות מראש (אם כי, מצד שני התנהגות "cool", יכולה גם להיות כסות חיצונית, המכסה על סערת נפש עמוקה).

הכנות לעזיבה - חיפושים, אריזות וכסף

279. אין מחלוקת כי, לאחר שהמנוחה הפרידה בין החדרים, החל הנאשם לחפש אלטרנטיבה למגורים ביחידות דיור במושב:

הנאשם פנה לרוזין (ממנה הוא והמנוחה שכרו בעבר), אך נמסר כי היחידה לא פנויה והיא הפנתה לבנה רן (ת/80).

רן מסר כי הנאשם פנה אליו בשבת 2.11.19 בשעה 19:25, ורן ענה כי הוא ממתין לתשובה מפונה אחרת ביום ראשון בבוקר, אך הם לא פנו זה אל זה לאחר מכן (ת/70).

אסף מסר כי הנאשם פנה אליו ביום 3.11.19 בשעה 4:21- בשאלה אם יש יחידת דיור שאפשר לשכור למשך 3

שבועות. אסף שלח שאלה למי צריך ולמתי, והנאשם השיב לו בשעה 15:41 "זה בסדר הסתדרתי תודה" (ת/71, הנוסח המדויק לפי צילומי שיחות הוואטסאפ בת/69א).

פרלין, מזכירת המושב, מסרה כי הנאשם פנה אליה ביום ראשון 3.11.19 בשעה 04:23 אך היא ענתה כי אין לה יחידה להשכרה (ת/81).

דניאל מסר כי אשתו זהבה היא חברה טובה של המנוחה. הוא קיבל בקשה ביום 3.11.19 מהנאשם, כי הוא מחפש יחידת דיור. אולם, הוא לא השיב לנאשם, שכן שמע מאשתו שהיא כבר השיבה לו (ת/82).

אשתו של דניאל, **זהבה**, העידה בבית המשפט (החל מעמ' 101 לפרוטוקול יום 14.12.20). זהבה העידה כי חברותה עם המנוחה, אותה הכירה מהעבודה נהפכה במשך השנים להיות "יותר מאחיות". זהבה שמעה מבעלה דניאל כי הנאשם מחפש יחידת דיור. לדבריה, היא כתבה לו חזרה ששאלה חברות שלה ואין להן. כמו כן, היא הציעה לו למצוא יחידה במקום יותר קרוב למקום עבודתו. כעולה מת/69א (צילום שיחות וואטסאפ), היא המשיכה והביעה צער על המצב הזוגי של המנוחה והנאשם. הנאשם השיב "הכל יהיה בסדר תודה אני מאמין שלא נצטרך" (כוונתו ליחידת דיור, שעה 08:30). לתגובת זהבה "הלוואי", כתב לה הנאשם "אל תדאגי האהבה תמיד מנצחת" (בשעה 09:07 בבוקר).

280. אין לתמוה על כך שהנאשם חיפש יחידות דיור, נוכח ההפרדה שנכפתה עליו על ידי המנוחה. אין לתמוה על כך שכתב בשעות לפנות בוקר, שכן נפלאות דרכי היעפת לאחר טיסות טרנס-אטלנטיות.

אולם, תמיהה גדולה יש לתמוה על האופטימיות שהביע הנאשם בתגובותיו לזהבה בשעות הבוקר, כאשר העריך כי שלא יצטרך יחידת דיור וכי "האהבה תמיד מנצחת". הרי אנו יודעים שהוא לא השלים עם המנוחה, אשר תיאמה את הגעת המסמכים המשפטיים אל הנאשם בערב של אותו יום.

תמיהה גדולה עוד יותר יש לתמוה על הביטוי שכתב לאסף "הסתדרתי", בשעה 15:41, כשעתיים לפני מות המנוחה.

281. הנאשם נשאל על תמיהות אלה בחקירתו הנגדית מיום 1.11.21 (החל מעמ' 286). **גרסת הנאשם** היא כי כאשר המנוחה הגיעה הביתה אחר הצהריים הוא אמר לה שהוא מתכוון לעזוב את הבית, ובהקשר לכך ביקש את האקדח. הנאשם אישר שטרם "סגר" עם מקום מסוים, ומחלקם קיבל תשובות שליליות. אך לדבריו חשב שאולי ישן לילה אחד אצל זהבה, ואז אולי יממש את אחת האופציות לדירת מגורים, אם כי לא שוחח עם זהבה על כך. לטענתו, תכנן "לקפוץ" אליה הביתה ולסגור איתה את העניין הזה (עמ' 289 - 290). מכל מקום, לגרסתו, הוא החליט לעזוב את הבית בכל מקרה, בין אם ימצא מקום ובין אם לאו, והסביר כי חשב בעיקר על אופציות שאולי כן יתממשו.

לדבריו כתב לאסף "הסתדרתי", משום שאסף היה בחו"ל, ולא רצה להטריד אותו יותר. אולם, הוא לא שלל אפשרות ללכת ליחידה זו למרות שלא התאימה היטב לצרכיו. הנאשם הסביר מדוע היחידה הזו לא היתה אופציה ראויה מבחינתו לטווח יותר ארוך (עמ' 292).

282. דומני שיש טעם רב בעמדת המאשימה, ותובנה שהיא מסיקה מכך שהנאשם אכן שקל לעבור ליחידת דיור, אך לבסוף החליט על תכנית אחרת. נוכח מעשי הנאשם בסופו של יום, ירי בערפה של המנוחה ובריחה אל המדבר, **התכתבויות אלה מחזקות את טענת המאשימה לפיה הנאשם שקל אפשרויות שונות ולבסוף החליט להמית את המנוחה, ובכך התקיימו הנסיבות המחמירות.**

יחד עם זאת, לטעמי, אין די באינדיקציות אלה כדי לקבוע המסקנה מעבר לספק סביר. יש להניח כי החלטת המנוחה להפריד חדרים העמידה הנאשם במצב מבולבל, והוא אכן שקל אפשריות, ואולי אפילו שקל בין השאר לעבור למקום אחר לגמרי, כגון לבסיס הצבאי שלו באופן זמני, לבית מלון, לחוץ לארץ, לקרוב או חבר שאין אנו יודעים אודותיו, או למקום אחר. אפשרות נוספת היא שמתוך "הטיית האופטימיות" קיווה הנאשם לשכנע את המנוחה שלא להיפרד (אפשרות המסבירה הביטוי "האהבה תנצח" אך לא את הביטוי "הסתדרתי"). לטעמי, **המסקנה לפיה הנאשם שקל במשך שעות אלה אפשרויות שונות, ומתוכן בחר בהחלטה לרצוח את המנוחה, היא מסקנה מסתברת, אך לא מתחייבת.**

283. בהקשר זה יש לזכור כי **המזוודות של הנאשם היו ארוזות, אך רובן נשארו בבית לאחר מות המנוחה** (הם נראים היטב בסרטון השחזור, וכן בתמונה 2 מתוך ת/16; עם זאת, חלק מהמזוודות כן היו בתא המטען של המכונית, מעל התיק עם הכסף, ראו ת/20 תמונות 8-9). כמובא לעיל, הנאשם סיפר כי העמיסם לרכב יום קודם, יחד עם העמסת הכספת, והתיק "adidas" בו הכסף הרב שאותו החזיק, ואז נמלך בדעתו והחזיר חלק מהמזוודות הביתה, ושכח את הכסף ברכב.

כמוסבר לעיל, בהקשר לחקירות הנאשם במשטרה, **גרסת הנאשם בהקשר מצומצם זה, אינה מסתברת, אך אינה לגמרי בלתי אפשרית.** זאת, לא משום מהימנות הנאשם, אלא משום מעשיו, המלמדים כי נסע מהמקום עם הכסף וחלק מהמזוודות, ולא נטל עמו את יתרת המזוודות.

טענת המאשימה היא כי **נטילת הכסף הרב מצביעה על אפשרות שהנאשם תכנן לצאת מישראל, אולי מגבול יבשתי למצרים.** סברה זו, תידון בהמשך, בהקשר לפעולות הנאשם לאחר הרצח, ובהקשר לכך שנשא עמו דרכונים מחד גיסא, אך בהעדר היתכנות ריאלית לחצות במעבר ניצנה בכלל, ובשעות הערב בפרט.

אולם, אם הנאשם תכנן לעזוב את הבית, והבין שהוא הולך לקראת פרידה פיזית והתדיינות משפטית הגיוני לקחת את הדרכונים שלו. יתרה מכך, **יש "היגיון אדוורסרי" רב בכך שהוא נוטל עמו כספים מזומנים רבים,** כל אשר הצליח להניח עליו את ידו. זאת, כדי לתפוס חזקה, ולהשאיר לפרודתו את נטל הראיה במשפט הצפוי, להוכיח שהוא בכלל נטל, כמה נטל, ולמי הכסף שנטל היה שייך. מהשיחות ת/77 עלה שהנאשם לא שש להיכנס להתדיינות על חלוקת רכוש, אך המנוחה למעשה החלה לכפות את הפרידה הפיזית. במצב דברים זה, טבעי ביותר שהנאשם יבחן כמה תכניות פעולה במקביל. אין בכך, וגם לא בכעסו האפשרי על המנוחה, כדי להוכיח מעבר לספק סביר כי אחת האפשרויות שנכנסו להליך שקילת האפשרויות שלו, היה רצח המנוחה. אם כי הדבר מסתבר, נוכח העובדה שכן עשה לבסוף.

ודוק, לכאורה, לו היה מעשה הרצח מתוכנן, לאחר שקילה ממשית, יש להניח כי הייתה לנאשם תכנית כלשהי לגבי מעשיו לאחר הרצח, אם התאבדות, הסגרה עצמית למשטרה או בריחה. נטילת הכסף עם חלק מהמזוודות, אך השארת רוב המזוודות שנארזו בבית, מלמדת לכאורה על בלבול, יותר מאשר על כל דבר אחר. אכן, לאחר יריות, על הנאשם היה בהחלט לחשוש שמא היריות נשמעו, ושמא מישהו יזעק. מן הסתם, זו הסיבה העיקרית שבעטייה עזב בבהילות את המקום. אולם, אם מעשה הרצח היה מתוכנן, הרי סביר יותר היה להיערך מראש לאותה תכנית. לכן, **לאחר שנשללה האפשרות שהמנוחה נהרגה בשגגה (כטענתו המופרכת של הנאשם), נמצא שהשארית המזוודות בבית, לאחר נטילת הכסף הרב מאוד, נוטה להראות שרציחת המנוחה לא נעשתה על פי תכנית מראש, ואף לא לאחר הליך ממשי של שקילה, אלא באופן ספונטני.** כך שהימלטות הנאשם בחופזה, נעשתה ללא תכנון מראש, ועקב הצורך הבהול לברוח מזירת הרצח.

יודגש, שייטכן בהחלט שמדובר ברצח שתוכנן בתכנון גרוע. ייתכן בהחלט שהנאשם תכנן לקחת עמו את המזוודות, אך לאחר הרצח נלחץ ושכח. שכחת המזוודות רחוקה, רחוקה מאוד, מלהיות ראייה השוללת את התזה של התביעה, בדבר תכנון, או למצער הליך משמעותי של שקילה. אולם, היא בכל זאת מפחיתה את סיכויי התכנותה, ודי בכך כדי לעורר ספק סביר.

שיחות המנוחה עובר לאירוע

284. הבת **מעין** העידה כי ביום האירוע נסעה עם המנוחה לתל אביב לבלות עם נכדי המנוחה. בדרך חזרה, סיפרה לה המנוחה כי באותו יום אמור להגיע השליח עם זימון לבית משפט עבור הנאשם. להתרשמותה המנוחה חששה, ושאלה אם נכון להיות בבית באותה עת. לדבריה, אמה ידעה שלנאשם "יש נקודת תורפה מאוד רגישה, הוא לא מוכן שעורכי דין יתערבו בעניינים, בכלל בחיים שלו, וברגע שהוא שומע עורך דין הוא מתעצבן" (פרוטוקול 7.9.20 עמ' 16). כמובא לעיל, המנוחה שיתפה את הבת מעין בכך שהיא החביאה את אקדחו של הנאשם, ומתכוונת לתת לו אותו רק בעזיבתו את הבית (שם).

285. מעין המשיכה וסיפרה כי נפרדה מאמה בערך בשעה 16:30 והתקשרה אליה שוב בשעה 17:15 בעניין טכני. לאחר מכן בשעה 18:30 החלו שיחות הטלפון בין בני המשפחה, בהקשר לכך שהמנוחה לא עונה לטלפונים, עליהם העידו מספר בני משפחה, ואין עליהם מחלוקת. עוד אין מחלוקת - כי המנוחה לא הייתה בין החיים בשעה זו.

286. הבן **גיל** סיפר גם כן על רצונה של אמו המנוחה כי יהיה זמין אחר הצהריים, לקראת הגעת השליח, אם כי היא לא צפתה כל אלימות פיזית מצד הנאשם (פרוטוקול 7.9.20, עמ' 62). גיל אישר בחקירתו הנגדית כי בשיחתו האחרונה עם המנוחה, שהייתה בשעה 17:36 המנוחה דיווחה לו כי "היום הוא היה רגוע", וכי היא לא נשמעה בלחץ.

287. כאמור, חברתה של המנוחה "יותר מאחיות", **זהבה**, העידה גם כן בבית המשפט (החל מעמ' 101 לפרוטוקול יום 14.12.20) על מכלול נושאים, ובין השאר על שיחותיה עם המנוחה בשעות האחרונות לחייה. היא שמעה ממנה בבוקר שהיא בתל אביב עם הבת מעין, ואחר הצהריים שמעה ממנה כי חזרה, והזמינה את המנוחה לשתות (שם עמ' 104).

שיחה זו הייתה בשעה 17:41 וארכה כארבעים שניות. המנוחה נשמעה עייפה, אך הדבר טבעי לאחר חזרה מנסיעה ארוכה. מעבר לעייפות "לא שמעתי משהו אחר בקול שלה" (עמ' 112). לאחר מכן ניסתה להתקשר אל המנוחה שוב, בשעה 17:45, אך לא היה מענה (עמ' 134).

מאוחר יותר היא שמעה יריות, אך לא ייחסה להם חשיבות מיוחדת. העדה אישרה כי לפי דיוק שעשתה לשאלות השוטרים, היריות נשמעו בשעה 17:46 (עמ' 136).

היו ניסיונות חיוג נוספים למנוחה, (שעה 18:37 ושעה 18:52), וסביב אותה שעה הגיעה לבית (לאחר שהשליח כבר עזב וההזמנה למשפט הייתה מודבקת לדלת, עמ' 137), ומצאה בסמוך את שגית (הכלה לשעבר של המנוחה), ושגית היא אשר גילתה את הגופה.

288. העדה מסרה עוד כי יום קודם, היא קיבלה הודעה מהמנוחה כי הנאשם הגיע הביתה בשעה 04:00 בבוקר. המנוחה סיפרה לה כי הנאשם שאל אותה איפה האקדח, והיא אמרה לנאשם שהיא החביאה את האקדח. לדבריה, המנוחה מסרה שבכוונתה למסור לנאשם את האקדח כאשר יעזוב את הבית.

289. **השליח מטעם עורך הדין, יוסף**, סיפר כי היה בקשר עם המנוחה לגבי המצאת הזימון לבית המשפט. הוא שוחח עמה בשעה 16:30 והמנוחה אמרה לו שתתקשר ותודיע לו מתי הוא יכול לבוא. לאחר מכן בשעה 17:30 המנוחה התקשרה ואמרה לו להגיע (פרוטוקול 17.9.23 עמ' 122). לדבריו, הוא אמר היה להודיע לה בהגעתו למושב כדי שתצא מהבית על ידי שני צלצולים. לדבריו כך עשה בהגעתו בשעה 18:23. כאשר השליח הגיע הביתה לא היה מענה, דפיקה בדלת לא הניבה תגובה וגם חיוג לנאשם לא הביא לתשובה (שם עמ' 123, וכן 126 והלאה). הוא הדביק ההזמנה על הדלת.

290. עוד העידה **כלת המנוחה לשעבר, שגית** (פרוטוקול 14.12.20, עמ' 138 והלאה). לדבריה, למרות שהתגרשה מבנה של המנוחה, שמרה עם המנוחה על קשר טוב. לדבריה, המנוחה התקשרה אליה בערך בשעה 16:30 והיא לא ענתה, אך חזרה אליה בשעה 17:10 (לפי ת/55 השעה הייתה 17:19). המנוחה שתפה כי שליח מטעם בית המשפט אמר למסור "מכתב" לנאשם. המנוחה הביעה חשש מסוים וביקשה כי שגית תהיה זמינה ובקרבת ביתה "כדי לתת לה סוג של בטחון" (עמ' 140) קצת לפני השעה 18:00. שגית סיפרה כי אכן הגיעה למושב בשעה 17:50, ונעמדה בקרבת בית המנוחה וחיכתה. לדבריה, שלחה הודעה למנוחה ולא נענתה, ובשלב מסוים סביב 18:10 הלכה הביתה. אז היא התקשרה למעיין והחלה את סבב השיחות במשפחה, בדאגה למנוחה.

291. אמנם, הדבר אינו נוגע לפרק זה, אך יוער כי שגית הייתה הראשונה שראתה את גופת המנוחה. שגית סיפרה כיצד ניגשה לבית יחד עם חברת המנוחה, זהבה, ולאחר שלא נענו בדלת, הן ניסו למשוך תשומת לב מבחוץ ללא הצלחה. זהבה הביאה מפתח לבית שאותו החזיקה, אך ביקשה משגית להיכנס ראשונה. בכניסתה ראתה את המזוודות של הנאשם, ונזכרה כי המנוחה סיפרה על כך שהוא ארז. אז הציצה לחדר, ותחילה ראתה תיק על המיטה והכל נראה מסודר, אך אז "**ראיתי אותה שרועה בתוך שלולית דם על הרצפה**", היא סגרה הדלת, נכנסה ל"היסטריה", ביקשה מזהבה להתקשר למד"א והיא עצמה התקשרה לבן המנוחה - גיל (עמ' 140). לדבריה, היא וזהבה פחדו מאוד עד שהגיעו אנשים נוספים, שמא הנאשם עדיין בסביבה ויסקן אותן (שם עמ' 141).

העדה הבהירה שהמנוחה חששה מהסיטואציה משום "שגיורא לא אוהב בתי משפט", וכי "זה מלחיץ אותו". אולם, המנוחה לא העריכה שיש סכנה פיזית לחייה. שגית הבינה כי נתבקשה להיות זמינה עבור המנוחה אם תיווצר "סיטואציה לא נעימה", בדמות כעס או צעקות.

אם כן, מראש מעשה רצח לא עלה על דעתה של שגית, אולם מיד בראות שגית את המנוחה מתבוססת בדמה, הבינה כי נרצחה על ידי הנאשם, וכלל לא העלתה על דעתה אפשרות אחרת.

292. **התובנה ששני הצדדים מסיקים ממכלול האמור** כי המנוחה אמנם הייתה במתח מסוים לקראת הגעת השליח עם ההזמנה להליך המשפטי, אך לא מטעם אחר. המנוחה לא חששה להיות לבד עם הנאשם בבית, ונשמעה "רגיל" ורק מעט "עייפה", בשיחה עמה בשעה 17:41. משמע, **דקות אחדות לפני שנשמעו היריות לא היה כל סימן למריבה בין השניים.**

המאשימה מבקשת להסיק מכך שלא הייתה כל מריבה, שהנאשם החליט לרצוח את המנוחה לאחר ששקל זאת,

ולא באופן ספונטאני עקב מריבה.

הסנגור מבקש להסיק מכך שלא הייתה כל מריבה חמש דקות לפני הרצח, שהנאשם כלל לא החליט לרצוח את המנוחה.

293. לאחר עיון, **אציע לחברי לדחות את מסקנות שני הצדדים.** כמפורט לעיל, נוכח ריבוי היריות, פציעה בזרוע, ופגיעת שני קליעים בעורפה של המנוחה, אין מנוס מן המסקנה כי המנוחה נרצחה בכוונה. מסקנה, המתחזקת נוכח שתיקות הנאשם ושקריו. לכן, **מסקנת הסנגור נשללת.** מה גם, שאפילו לשיטת הנאשם עצמו ומומחה ההגנה, מאבק כלשהו כן התרחש (לשיטתם, מאבק ללא כוונה קטלנית על השליטה באקדח).

ויאמר, כי אף אם נניח שהמאבק החל באופן שהנאשם מתאר (ואין כל סיבה להאמין לו לעניין זה), היה במהלך המאבק עצמו די והותר זמן כדי לגבש החלטה ספונטאנית להמית את המנוחה ולבצע את ההחלטה. לכן, בהגיענו לפרק זה, **השאלה לפנינו אינה - האם המנוחה נרצחה בכוונה? אלא - האם רצח המנוחה בכוונה נעשה לאחר הליך ממשי של שקילה וגיבוש החלטה להמית?**

אציע לחברי לקבוע כי העדר מתח בשיחות האחרונות של המנוחה (עם גיל בשעה 17:36 ועם זהבה בשעה 17:41) נוטה לחזק את התזה של התביעה, לפיה המנוחה נרצחה על פי החלטה מראש, שכבר התקבלה על ידו, אך הוסתרה ממנה כמובן. כך, שהרצח בוצע בשעת הכושר הראשונה שהזדמנה לנאשם, אולי מיד כאשר המנוחה השיבה לו את האקדח מתוך הארון בחדר השינה. אולם, **התזה המסתברת של התביעה אינה מספיקה כדי להסיק מסקנה לחובת הנאשם מעבר לספק סביר.** שכן, **בתוך חמש דקות ייתכן בהחלט שהתרחש אירוע כלשהו שהוא אשר הביא להחלטה ספונטאנית להמית את המנוחה ביריות.**

התנהלות הנאשם לאחר האירוע

294. לעיל פורטה גרסת הנאשם לפיה נסע אל המדבר בכוונה להתאבד. גרסתו של הנאשם בהקשר זה מחוזקת בכך שהוא נמצא ברכבו, לאחר תאונה קלה, ולאחר שנטל תרופות רבות מאוד. לגרסתו, היה בתרופות אלה כדי לגרום למותו.

295. התביעה טוענת כי הנאשם יכול היה להתאבד בפשטות, באמצעות האקדח שהחזיק בידו, ובאחד משלשה הכדורים שנותרו במחסניתו. כמו כן, מצביעה המאשימה על הרכוש הרב שנטל עמו הנאשם במסעו זה למדבר - חלק ממוזודותיו, כסף מזומן בסכומי עתק (בווסט, בתיק ובכספת), ודרכונים. טענת התביעה היא כי הכנת החפצים מראש, ויציאתו מהבית מיד לאחר הרצח, מלמדים על תכנון מראש, וברחה באמצעי שתוכנן מראש, מיד לאחר הרצח. התביעה גם מצביעה על כך שנסיעתו הייתה לכיוון מעבר הגבול בניצנה.

אולם, כאמור לעיל, נסיבות היציאה, תוך השארת חלק מהמוזודות, בשעות הערב (כאשר מעבר יבשתי מן הסתם סגור), ומבלי שיש אינדיקציה לתכנית ברורה כיצד להימלט מהארץ, אינם מלמדים על תכנון מראש, אלא יותר על החלטה ספונטאנית.

296. כאמור לעיל, הנאשם לא יצא מיד מהבית, אלא הסתובב לרגע קצר, ולפי טביעות אצבעו בדם המנוחה - הסתכל בתמונות משפחתיות שלו עם המנוחה, שהיו על המקרר (ת/19 מסקנה 4). הנאשם טען שאינו

זוכר זאת, וממילא לא הסביר זאת. משמעות הדבר נותחה בהקשר לשאלת הכוונה להמית, עיינו לעיל. הוסק, שהדבר מבטא כפי הנראה איזו התפרצות רגשית חזקה של הנאשם, לאחר מות המנוחה. אולם, נדחתה התזה של הסנגור לפיה גילוי הרגש העז תומך בתזה של חפות הנאשם. נקבע, כי זו ראייה נייטרלית, הנוטה מעט נגד הנאשם משום שעוצמת הרגש מגלמת גם מניע לרצח, לאחר החלטת הפרידה, רצח מתוכנן או ספונטאני. אולם, לטעמי, **אין בפרט זה כדי לסייע להבחין אם הרצח היה מתוכנן או ספונטני, אף כי, יש בכך כדי להפחית ממשקל אחת התזות של התביעה - לפיה מדובר ברצח ממניע כלכלי.**

297. המאשימה אינה מאמינה לנאשם כי הוא באמת **ניסה להתאבד**. זאת, למרות שהוא נמצא במקום שומם, ובמצב רפואי רעוע לאחר נטילת כדורים רבים מאוד. לפי התזה של המדינה, הנאשם ניסה לביים ניסיון התאבדות, לאחר שנואש מהאפשרות לברוח מהארץ. התביעה בסיכומיה בהקשר זה מצביעה על עדותו של הרופא שטיפל בנאשם, ד"ר פוקס (התביעה מפנה לעמ' 144, לפרוטוקול מיום 8.3.21, אך מדובר למעשה בעדות המתפרשת על עמודים לא מעטים בנושא עצמו).

בין השאר ד"ר פוקס הטיל ספק בטענה לפיה הנאשם באמת נטל כמות גדולה של נורמיטן, ומכל מקום התרופה כנראה לא נספגה בקיבתו. שכן, בהגעתו למיון לא הייתה כל אינדיקציה להאטה בדופק, למרות שנטילת התרופה בכמות כזו אכן יכולה לחסום את שריר הלב ולהיות מסוכנת (עמ' 143). כן הצביע הרופא המטפל על כך שעברו שעות מההגעה למיון עד ביצוע אקסטובציה, מה שמלמד שכמות החומרים שנלקחה "לא היתה מאוד גבוה". הרופא גם אישר כי, נוכח התיאור של החובשים שטיפלו בו בשטח, כי הנאשם פלט כמות גדולה של תרופות, ממילא כפי הנראה לא ספג כל כך הרבה.

יחד עם זאת, גם המאשימה בעצמה אינה שוללת לגמרי את האפשרות לפיה ייתכן שהנאשם אכן עשה ניסיון התאבדות כן מצדו. זאת, לאחר שהבין שלא יצליח להימלט. אינדיקציה לכך יש בעובדה שרכבו היה על הכביש הפונה חזרה מהגבול לכיוון מרכז הארץ, דבר היכול ללמד על שינוי בהלך הרוח. כמו כן, הימצאות הנאשם במקום נידח יחסית מקטין הסיכויים כי יימצא, ומגביר הסיכוי שימות מהתרופות שנטל.

עם זאת, לשיטת המאשימה, גם בהנחה שהנאשם אכן ניסה להתאבד, אין בכך לשלול את אחריותו, למעשה שביצע.

298. הסנגור מבקש לקבל את דברי הנאשם כי התכוון להתאבד, על יסוד עדותו. כאמור, דבריו לעצמם אינם בעלי משקל. אולם, המצב הרפואי בו נמצא הנאשם מסייע לגרסתו בנקודה זו, ולכן יש לבחון הדברים.

מעבר לראיות התביעה, מצביע הסנגור על קופסאות התרופות הריקות שנמצאו ברכב (נ/7), המלמדות לכאורה על נטילת תרופות רבות כטענתו. עוד הצביע הסנגור על כך שהמדינה לא ביקשה חוות דעת מומחה מסודרת, האוספת את כל הנתונים ושוללת את גרסת הנאשם.

כן מצביע הסנגור על הודעות הפרמדיקים (ת/74, ת/75 ו- ת/76מ) (ונראה כאמור שחלק מהסימון שגוי כך שת/75 חסר ואחד מהם מסומן (בנט המשפט, אך לא פיזית) ת/77). מדברי הפרמדיקים עולה כי הנאשם היה מחוסר הכרה בהגעתם, והוא פלט כדורים שבלע, אך אלה לא נתפסו על ידי היחידה החוקרת. במשתמע טוען כי ספק בהקשר זה, הנובע ממחדלי היחידה החוקרת, פועל לטובת הנאשם.

בהקשר זה אעיר כי מהעדויות לא משתמע שהנאשם פלט הרבה כדורים, ולפי הפרמדיק חן, נפלט כדור אחד בלבד. התובע העיר כי מעדותם דווקא עולה שהנאשם כן היה בהכרה, לפחות כאשר הגיע לשם אמבולנס צבאי שהקדים אותם, והנאשם הספיק לומר כי בלע כדורי שינה טרם איבד הכרתו.

299. לאחר עיון, **קשה לקבוע ממצא ברור בשאלה אם הנאשם באמת ניסה להתאבד, או שרק ניסה ליצור רושם כזה.** יש לזכור כי בשאלת הסיבה לניסיון התאבדות הוא מסר שלוש גרסאות שונות, ודי בעובדה זו כדי לעורר שאלה אם אין מדובר בהצגה כלשהי, אולי מתוך חשיבה על הגרסה במשפטו. אולם, מקובלת עלי טענת ההגנה, אותה מאשרת למעשה גם המאשימה, כי הראיות אינן קונקלוסיביות, בהעדר חוות דעת מומחה מפורטת ומבוססת היטב, מטעם אף אחד מהצדדים. לכן, **ככל שהנאשם מבקש שנאמין כי באמת ניסה להתאבד - יש להניח עובדה זו לטובתו מחמת הספק.**

אולם, גרסת הנאשם היא שהחלטתו להתאבד באה לאחר גרימת המוות. המדינה סבורה כי היא הייתה מאוחרת עוד יותר, לאחר שהנאשם נואש מבריחה מהארץ. כך או כך, לאחר שנקבע לעיל שהנאשם רצח את המנוחה בכוונה, אי אפשר למצוא בהחלטה בדבר התאבדות ערך המשפיע על הערכת האשמה של הנאשם.

נסיבות נוספות - סיכום ומסקנה

300. מעבר לזירת האירוע עצמו, נבחנו נסיבות שונות שהצדדים הצביעו עליהם מתוך הראיות. **לשיטת המדינה**, ניתן להצביע על מניעים אפשריים לרצח, ומכלול הנסיבות מלמד כי הנאשם רצח את המנוחה לאחר "הליך ממשי של שקילה וגיבוש החלטה להמית", ובכך התקיימו הנסיבות המחמירות כדרישת המחוקק. **הסנגור סבור** שלא הוכח כל מניע לרצח, ומכלול נסיבות האירוע מלמדות דווקא על חפותו של הנאשם מכל אשמה, ומחזקות את גרסתו לפיה המנוחה מצאה את מותה עקב פליטת הכדורים ובשגגה נוראה.

עתה, יש לבחון כל הנסיבות כמכלול, ולבחון **האם אכן יש בראיות החיצוניות לזירה כדי לגרוע מהמסקנה לעניין עצם הכוונה להמית כטענת הסנגור?** האם הנסיבות עליהן מצביעה המאשימה אכן מובילות למסקנה אחת, שאין בלתה, שהתקיים אצל הנאשם הליך שקילה ממשי, בעל משקל מהותי, העומד בפני עצמו במישור הזמן, לפי מבחני הלכת ז'ירנוב? **האם ניתן לשלול, בבטחון מעבר לספק סביר, את התזה הנוחה לנאשם, לפיה ההחלטה לרצוח את המנוחה התקבלה "בלהט הרגע" או באופן ספונטני, עובר למעשה הרצח עצמו?**

במושגים עיוניים, פרק קצר זה הדן בראיות הנסיבתיות, משמש שתי פונקציות. **בהקשר לעבירת הרצח הבסיסית** - זוהי השלמה של השלב השלישי, בחינה אחרונה של עוד טענות הגנה, שמא יש כאן אינדיקציות השוללות את אשמת הנאשם. **בהקשר לנסיבות המחמירות** - זהו השלב השני, בחינה אם מכלול הנסיבות מוליך למסקנה שאין בלתה, לפיה לפני מעשה הרצח קדם הליך ממשי של שקילה וגיבוש החלטה להמית.

301. נוכח עדויות אוהביה של המנוחה, הפתקים שרשמה, פנייתה לעורך דין, כמו גם שיחותיה עם הנאשם שאותם הקליטה, ניתן ללמוד כי **הסכסוך הכלכלי בין המנוחה לנאשם בעבע בחוזקה עוד בטרם יצא הנאשם לחו"ל, והתעצם עם חזרתו לישראל.** המנוחה הטיחה בנאשם את טענותיה לפיהן הוא נוהג בה בדרכי

רמיה, בעיקר בתחום הכלכלי, אך לא רק בתחום זה, ואף הביעה כוונה לבדוק את אחת מטענותיה ביום בו מצאה את מותה. המנוחה הביעה רצון מפורש להגיע להסכמה בדבר הפרדה כלכלית עוד לפני הנסיעה, וביטאה בבירור את רצונה בהפרדה פיזית עם חזרתו לישראל. הביטוי המובהק לכך היה שבעת חזרתו גילה הנאשם שחפציו הועברו מחדר השינה המשותף, לחדר אחר בבית.

נראה כי הנאשם לא הסכים עם טענותיה הכלכליות של המנוחה, ניכר שלא שש להגיע לפרידה, בוודאי לא באופן מהיר, כעולה מכל תגובותיו אליה. אם כי, נראה שבשלב מסוים החליט למצוא דיור חלופי.

מכל מקום, נקודה קריטית היא שהנאשם לא דיווח למשטרה על העימותים שלו עם המנוחה, שהוקלטו יום לפני מותה. בכך, יש אינדיקציה לכאורה כי הנאשם, סובייקטיבית, סבר כי שיחות אלה יכולות ללמד על מניע אפשרי לרצח, מניע כלכלי, או מניע רגשי בשל מודעתו הברורה להחלטה הסופית של המנוחה לעזוב את הנאשם.

302. לעניין המניע, נמסר מפי חלק מהעדים כי המנוחה ציינה כי הנאשם חושש מאוד מעימות משפטי, וכי ייתכן שבפתיחת ההליך המשפטי ראה הנאשם איום, ומכאן מניע אפשרי לרצח. בהקשר זה לא נמצאה ראיה ישירה כי הנאשם ידע על פתיחת ההליך הקונקרטי באמצעות עורך דין, או על השליח עם הזימון לבית המשפט.

אולם, הנאשם ידע עוד לפני נסיעתו לחו"ל כי המנוחה בודקת היבטים משפטיים, שהרי ביקשה ממנו לחתום על הסכם כלכלי (בדרך להפרדה) שנאמר מפורשות שהוא יימסר לאישור בית המשפט. כמו כן, העובדה שהנאשם רצח את המנוחה דקות ספורות לפני הגעת השליח המשפטי, יכולה להוות אינדיקציה כי עניין זה נודע לו, וזה היה טריגר לרצח. ידיעה, בין עקב כך שהמנוחה רצתה להכינו להגעת השליח, בין ששמע את שיחותיה הטלפוניות (או שראה את הודעותיה), ובין בדרך אחרת.

303. במהלך אחד העימותים המילוליים בין בני הזוג, לפני הנסיעה לחו"ל, הנאשם אחז את אקדחו בידו. נראים הדברים שעשה זאת כדי לשדר איום על המנוחה, ודומה שלא היה ממש בתירוציו, לפיהם רצה להעביר האקדח מאותה "ערימה" שם הזניחה, למקום מחבואו הקבוע. זאת, במיוחד בשים לב לכך שהמנוחה עצמה לא האמינה לו בזמן אמת. העובדה שהנאשם בחר לשמור על זכות השתיקה כאשר נשאל על שיחה מוקלטת זו, מחזקת מאוד את הסברה לפיה הנאשם, עוד לפני הנסיעה לחו"ל, "השתעשע" ברעיון לרצוח את המנוחה באקדח בו רצח אותה בסופו של דבר.

אולם, לא ניתן לקבוע עובדה זו מעבר לספק סביר, ואין לשלול אפשרות לפיה אחיזת האקדח הייתה מקרית או תמימה. יחד עם זאת, אירוע זה, הנוטה להראות כעין איום המבשר את אשר אירע לבסוף, מחזק התזה של המדינה לפיה מעשה הרצח נשקל ברצינות עוד לפני שהוא בוצע.

304. מהשיחות שהוקלטו, הן אלה לפני הנסיעה והן אלה יום לפני מות המנוחה, ביקש הסנגור למצוא ראיה בדבר מתינותו של הנאשם. שהרי, למרות אמרות קשות של המנוחה, הנאשם שמר על שלווה נפשו, לא הגיב בכעס ולא השתלח, אף כי חייר, בזלזול כנראה, במסגרת אחת השיחות. הסנגור ביקש לראות בכך ראיה שהנאשם לא צבר כעס על המנוחה ולא הפגין תגובות ספונטניות כעוסה, היכולה להטרים החלטה ספונטנית לבצע רצח.

כאמור לעיל, **נמצא ממש בטענת הסנגור כי תגובות הנאשם משמשות אינדיקציה נגדית, לאפשרות שכעסו יכול היה להגיע עד כדי רצח. עם זאת, נקבע כי זו רק אינדיקציה אחת, ואין בה לבדה כדי לשלול אפשרות לרצח ספונטני** בכעס לאחר אירועים נוספים שאולי פגעו בו, **וכל שכן שאין בהן כדי לשלול את התזה של התביעה** בדבר רצח "לאחר שקילה".

305. לאחר הפרדת החדרים בבית על ידי המנוחה, הנאשם חיפש יחידות דיור במושב, כפי הנראה בתום לב. אולם, בשלב מסוים הפסיק הנאשם בכך, לא חזר לחלק מהגורמים אליהם פנה, ולחלקם הודיע שאין לו צורך בדירה. משמע לכאורה, **שהנאשם, לאחר הליך שקילה, הגיע להחלטה כלשהי. החלטה, שאינה כוללת שכירת יחידת דיור במושב.**

לשיטת התביעה, המדובר בהחלטה להמית את המנוחה ולברוח. לשיטת הנאשם, מדובר בספקות שלו אם לשכור דירות מסוימות, והחלטה שלא לשכור את אותן דירות בלבד. אם כי, לאחר מכן נמלך שוב והחליט שכן ישכור, ומכל מקום יעזוב את הבית למקום כלשהו. אולם, ההגנה אינה רואה כאן כל אינדיקציה להחלטה להרוג את המנוחה.

לאחר עיון, נמצא שיש בהתנהלות הנאשם, ובמיוחד בהודעות לפיהן "הסתדר" או כי לא צריך יחידת דיור משום ש"האהבה תנצח" אינדיקציות של ממש להחלטה שמשמעותה שהוא יודע שלא יזדקק ליחידת דיור כלל. **נוכח העובדה שביצע רצח באותו יום, כפי הנראה מסרים אלה משקפים את החלטת הנאשם לרצוח. אולם, אף בהקשר זה, מדובר באינדיקציה מסתברת, אך לא בראיה ברורה** להחלטה להמית לאחר שקילה.

306. אין מחלוקת כי **הנאשם ארז חפצים רבים, כסף רב מאוד ודרכונים.** אין מחלוקת כי בעוזבו את הבית לאחר הרצח נטל עמו את הכסף, הדרכונים, וחלק מהמזוודות שארז, וכן תיק רופא ממנו נטל תרופות בניסיון ההתאבדות לכאורה. המאשימה רואה בכל האריזות משום הכנות של הנאשם לקראת רצח המנוחה, וברחה לאחר מכן.

אולם, **לטעמי יש להניח לטובת הנאשם, גם אם הדבר לא נטען בפה מלא, כי כל האריזות מראש מתאימות גם לסיטואציה של פרידה מבת זוג, שהרי בחן גם אפשרות לשכור יחידת דיור. אין כאן ראיה משמעותית לפעולות הכנה לקראת רצח דווקא.** יתרה מכך, העובדה שחלק מהמזוודות שנארזו לבסוף הושארו, יכולה גם ללמד על החלטה חפוזה לצאת לדרך, שהתקבלה לאחר מות המנוחה. התנהלות **המתיישבת היטב דווקא עם רצח ספונטני**, ולא עם רצח שתוכנן או הוחלט מראש.

307. מניתוח השיחות של **המנוחה בשעות לפני מותה, עולה כי לא חשה סכנה קרובה ומיידית לחייה.** אמנם, היא חששה מתגובת הנאשם לכך שיומצא לו מסמך הזימון לבית המשפט. אך מקורביה הבינו כי חששה היה מתגובה "לא נעימה" של כעס רב, ולא חשש מאלימות פיזית. אם כי, המנוחה דיווחה שלמען הזהירות החביאה את האקדח של הנאשם, במגמה להשיב לו את האקדח רק עם עזיבתו. כך, שנראה שחשש כלשהו בכל זאת התקיים אצלה, אך לא חשש ברמה שגרמה לה לעזוב הבית לקראת הרגע הקריטי, או לדאוג לשהיית אדם נוסף בבית ממש.

אינדיקציה נוספת לכך שהמנוחה לא חששה להיות עם הנאשם היא בכך **שנשמעה "כרגיל" או רק "מעט עייפה", בשיחות עם בנה ועם זהבה דקות ספורות לפני שנשמעו היריות.** זאת, כאשר היא לבד בבית עם

הנאשם. מצבה זה גם מלמד שלא הייתה התלקחות של עימות דרמטי בין הצדדים, אפילו ארבע דקות לפני הישמע היריות. המאשימה מבקשת להסיק מכך שהרצח שבוצע נעשה לאחר שקילה, ולא בהחלטה ספונטנית עקב ויכוח שכנראה לא התרחש. הסנגור מבקש להסיק שלא היה זמן לוויכוח להתלקח, ומכאן ראייה שהירי נעשה בשגגה.

נראה בעיני שיש לדחות את התזה של הסנגור על פניה, שהרי גרסת הנאשם עצמו היא שהתלקח ויכוח, ומאבק פיזי על החזקת האקדח. כפי שמאבק על האקדח יכול היה להתלקח באופן מהיר, כך יכול היה הנאשם גם לגבש החלטה ספונטנית להמית. לענין התזה של התביעה, אכן הזמן הקצר מחזק את התזה לפיה ההחלטה להמית התקבלה מראש, שכן נותר מעט זמן יחסית להיווצרות ויכוח, ומסתבר יותר כי הנאשם תקף המנוחה בפתאומיות, לאחר שקילה וקבלת החלטה מראש. אולם, הראייה רחוקה מלהיות מכריעה, שהרי בכל זאת היה זמן מספיק להתלקחות ויכוח כלשהו, או שהנאשם גילה עובדה כלשהי (כגון שהשליח בדרך), שהביאה להחלטה ספונטנית להמית.

308. לא נמצא שיש בעובדה שהנאשם הסתובב בבית לאחר הרצח, ונגע בתמונות משפחתיות בו הוא נראה עם המתלוננת, משום ראייה משמעותית היכולה לסייע להבחין בין הריגה בשגגה לבין רצח מתוך פאתוס, שכן התרגשות רבה צפויה כך או כך לאחר מות המנוחה. אם כי, עובדה זו מפחיתה מעט מהתזה לפיה מדובר היה ברצח שנועד לקדם מטרות כלכליות.

309. לא ברורה מטרת נסיעתו של הנאשם אל המדבר. העובדה שנטל עמו חלק מהמזוודות, דרכונים וכסף רב מאוד, מלמדת לכאורה על כוונה לברוח. עם זאת, לו מדובר היה ברצח מתוכנן, סביר להניח שהנאשם היה מתזמן זאת לשעה בה יכול היה לחצות את הגבול במהירות, או להגיע למקום מבטחים אחר. אולם, אין בכך כדי לערער הסבירות של רצח ספונטני. העובדה שהנאשם לקח עמו את התרופות והעובדה שנטל תרופות רבות יכולות ללמד כי אכן התכוון להתאבד. אם כי, יכול היה בקלות לעשות כן באמצעות אקדחו, גם בתוך הבית או בחצר. כמו כן, לא ניתן לקבוע בבטחון שניסיון ההתאבדות היה רציני, אך כי הראיות נוטות לחיוב בהקשר זה. מכל מקום, יש ביציאה למדבר, ובניסיון ההתאבדות לכאורה, צדדים לכאן ולכאן, קשה להכריע מה הנאשם התכוון בדיוק לעשות, וממילא קשה להסיק מכאן אודות נסיבות המלמדות בבירור על טיב המחשבה הפלילית בשעת היריות עצמן. בוודאי שאין בניסיון התאבדות ללמד כי המנוחה נהרגה בשגגה דווקא, להבדיל מרצח בידי הנאשם. שקרי הנאשם לגבי הסיבה להתאבדות, מהווים ראייה כי הדבר קשור לאשמה במותה, ולא לצער על מותה.

310. **לסיכום פרק זה**, אין ממש בטענות הסנגור כי נסיבות קודמות ומאוחרות למות המנוחה גורעות משמעותית מהתזה לפיה המנוחה נרצחה בכוונה, ואין כל נסיבה היכולה לעמוד מול הנסיבות הפיזיות שפורטו בהרחבה בפרקים קודמים. אין ממש בטענה שלא היה זמן לוויכוח להתפרץ במשך הדקות שחלפו משיחת הטלפון האחרונה ועד היריות. אמנם, התנהגותו הקודמת של הנאשם לימדה כי הוא לא נטה להתפרץ בעת שהמנוחה התעמתה עמו, אך אין בכך ללמד שהדבר לא קרה בכל זאת מסיבה כלשהי, כגון "קש ששבר את גב הגמל" או ידיעה חדשה. בוודאי שלא ניתן לשלול התזה לפיה מדובר בשלווה מדומה, בין שהיה זה כסות לתכנון ציני כטענת התביעה, ובין משום שבעת ההקלטות הנאשם ידע או חשד כי הוא מוקלט. לפיכך, **הקביעה כי המנוחה נרצחה על ידי הנאשם בכוונה, לאחר שהחליט לגרום למותה - במקומה עומדת.**

311. השאלה היותר קשה היא אם יש בנסיבות המאוחרות והמוקדמות כדי ללמד כי התקיימה הנסיבה

המחמירה שנטענה על ידי התביעה, היינו כי הרצח בוצע "לאחר הליך ממשי של שקילה וגיבוש החלטה להמית".

צודקת המאשימה שיש בנסיבות אינדיקציות ממשיות המצביעות על כך: עצם החלטת המנוחה על פרידה פיזית וכלכלית בניגוד לרצון הנאשם, המשחק באקדח בעימות קודם לנסיעה, תוכן העימותים האחרונים שהוקלטו לרבות עימות בשאלת עצם קיומו של חשבון שהמנוחה התכוונה לבדוק, השקט לכאורה של הנאשם ממש עד הדקות בהן המנוחה נרצחה, הכנת כסף רב עם דרכונים וצידוד אישי, העובדה שהנאשם לא היה כן עם המשטרה לגבי העימותים עם המנוחה ותוכנם, העובדה שהנאשם חיפש יחידת מגורים ואז החליט להודיע שאין צורך בכך (בין השאר משום ש"אהבה תנצח") ועוד, כמובא לעיל.

לטעמי, צבר הנסיבות האמור מוכיח את כי הרצח בוצע לאחר הליך ממשי של שקילה וגיבוש החלטה, מעל ומעבר למאזן ההסתברות.

312. אולם, יש בכל זאת גם **אינדיקציות נגדיות, הנוטות ללמד כי הרצח היה ספונטני.** הנימוק החשוב ביותר נובע מנסיבות הרצח עצמן, שאינן מלמדות על תכנון מראש. הנאשם ירה חמש יריות, מתוכן רק שתיים קטלניות, ואדם אינטליגנטי כמו הנאשם אילו תכנן מראש את הרצח היה דואג לביצוע פשוט ומהיר, מבלי להותיר מקום לסיכונים מיותרים המתבטאים ביריות שלא השיגו מטרתן. כמפורט לעיל, הסנגור הצביע בצדק על כך **שהממצאים הפורנזיים בזירה, בהן ריבוי היריות, מרחקי הירי, התזות הדם הדו כיווניות על הנעליים, טפטופי דם קרוב לקיר, ועוד מלמדים על אירוע דינמי, אף אם קצר במשכו ומצומצם בהיקפו הגיאוגרפי (הרי המיטה נשארה מסודרת).** מכלול ראיות זה, **מקטין ההיתכנות שמדובר במעשה שנעשה לאחר החלה מגובשת, ונוטה להצביע על החלטה ספונטאנית** שלא נתגבשה היטב בטרם הוצאה לפועל.

מעבר לכך, נראה שלנאשם **לא הייתה תכנית סדורה לגבי מעשיו לאחר הרצח.** אמנם, ייתכן שהנאשם רצח מיד בהזדמנות הראשונה שנקרתה לו (כגון מיד עם קבלת האקדח מידה, לאחר שהחביאה אותו), אך לאחר ששקל זאת היטב קודם. אולם, העובדות שרק חלק ממזוודותיו היו ברכב, ולא הייתה תכנית בריחה או התאבדות טובה, מלמדות לכאורה על **תזמון מפתיע וממילא נוטות להצביע על החלטה ספונטאנית.**

כן יאמר כי **צבר האינדיקציות לרצח "שקול", אכן בעל משקל רב, אך לכל אינדיקציה בפני עצמה ניתן לתת הסבר חלופי** שאינו לגמרי מופרך. הצטברות האינדיקציות לחובה מפחיתה בבירור ממשקל ההסברים האלטרנטיביים, אך אינה מאיינת את כל משקלם. אין לפנינו ראיה, או פעולה חד משמעית (כגון הכנת הזירה או הטעיה ברורה), היכולות ללמד בבירור על הקדמת ההחלטה להמית בזמן כלשהו לפני הרצח, ולו בדקות ספורות, או ללמד על קיום של הליך שקילה משמעותי. לכן, ונוכח האינדיקציות ההפוכות המעוררות ספק, **אי אפשר לשלול אפשרות כי ההחלטה לבצע העבירה התקבלה עובר לעשייתה, ללא הליך שקילה משמעותי.**

כאמור בהלכת **בן שלוש** "רק אם המסקנה המפלילה המוסקת מן הראיות הנסיבתיות גוברת באופן ברור והחלטי על כל תזה עובדתית חלופית אחרת, כי אז ניתן לומר שהיא הוכחה מעל לספק סביר"; וכאמור בהלכת **דחלה** "לצורך הרשעה, יש הכרח, כי המסקנה המפלילה תהיה המסקנה הסבירה היחידה שעולה ממכלול הראיות הנסיבתיות".

נוכח האמור, מתוך הזהירות הרבה שיש לנקוט בהליך פלילי, ובהתאם להוראות סעיף 34 כב לחוק העונשין, **אציע לחברי להסיק שיש מקום לספק סביר ביחס להתקיימות הנסיבות המחמירות, ומחמת ספק זה לקבוע כי לא התקיימו בנאשם.**

התוצאה המוצעת

313. נוכח כל האמור, אציע לחברי הנכבדים לקבוע, כמסקנה המתחייבת מעבר לספק סביר, כי הנאשם החליט לרצוח את המנוחה, ועשה כן, בכוונה, על ידי ירי של חמישה כדורים מאקדחו, כאשר שני קליעים כונו ופגעו באחורי ראשה, באופן היכול לגרום למותה, כאשר אחד מהם גרם למותה בפועל.

כן אציע לחברי לקבוע שטענת המאשימה לפיה - ההחלטה לגרום למות המנוחה התקבלה לאחר הליך ממשי של שקילה וגיבוש החלטה להמית - אמנם הוכחה לכאורה, אך בכל זאת נותר מקום לספק סביר ביחס להתקיימות נסיבה מחמירה זו.

לפיכך, אציע לחברי להרשיע את הנאשם בעבירת רצח (בכוונה), לפי סעיף 300(א) רישא לחוק העונשין.

אלון אינפלד, שופט

כב' ס. הנשיאה, השופט אריאל ואגו - אב"ד:

אני מסכים ומצטרף לחוות דעתו הבהירה והמקיפה של חברי השופט א. אינפלד ולתוצאה המרשיעה המוצעת על ידו.

האינדיקציות האפשריות לכך, שמדובר ברצח מתוכנן, לאחר גיבוש מוקדם של הכוונה להמית את המנוחה, קיימות בראיות, וחברי היטיב לפרטן. אולם - הדברים אינם מוכחים מעבר לספק סביר, כאשר, קיימים הסברים אחרים לאותן אינדיקציות, ברמת הסתברות שאינה דמיונית או קלושה לחלוטין. סוגיה מטרידה זו, כנראה תיוותר אניגמטית.

באשר למסגרת זמן הקצרה, של אירוע הליבה הקשה, ולמרות שבמהלכו נורו 5 קליעים מאקדחו של הנאשם, ההלכה הפסוקה, ופרשנות הדין, מביאים למסקנה, על כי היסוד הנפשי, אשר נילוה לאקט הפיסי של הירי הקטלני, הוא, אמנם, זה של כוונה לגרום למותה של המנוחה, אולם, כזה, שייתכן שהתגבש באופן ספונטני באותן שניות או דקות ספורות. לכן - מחמת הספק - אין תחולה לנסיבה המחמירה של סעיף 301א(א)(1), ומכאן - שהנאשם חטא בביצוע עבירת הרצח "הבסיסית", מושא סעיף 300(א) של חוק העונשין, כאמור בחוות דעתו של חברי.

כב' השופט א' חזק:

אני מסכים ומצטרף לכל האמור.

אריאל חזק, שופט

לפיכך, הוחלט להרשיע הנאשם, כאמור בחוות דעתו של כב' השופט א' אינפלד.

ניתנה היום, ב' אב תשפ"ג, 20 יולי 2023, במעמד הנוכחים.

אריאל חזק, שופט

אלון אינפלד, שופט

**אריאל ואגו, סגן הנשיאה
אב"ד**